

ПОЛИТИКИН

6
динара

БРОЈ
1367

ЗАБАВНИК

10.3.1978. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ФЛАШ
ГОРДОН

Ripley

Веровати или не!

ЛИСНАТЕ ГРАНЕ

УПОТРЕБАВАЛИ СУ
ИНДИЈАНЦИ ИЗ
ГИЈАНЕ КАО
ЈЕДРА.

11-27

© King Features Syndicate, Inc.,
1977. World rights reserved.

ЏОН БАРИМУР

ЧУВЕНИ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ,
САМО ЈЕ ДВА ПУТА ВИДЕО
СВОЈУ КЕРКУ ДАЈАНУ ПРЕ ЊЕНОГ
18. РОЂЕНДАНА.

ПОРОДИЧНЕ АМАЏИЈЕ

КОЈЕ СУ НЕКАД, ХИНДУСИ
ПРЕНОСИЛИ С ГЕНЕРАЦИЈЕ
НА ГЕНЕРАЦИЈУ, ЧЕСТО
СУ БИЛЕ - ОБИЧНИ
КАМЕНЦИЈИ.

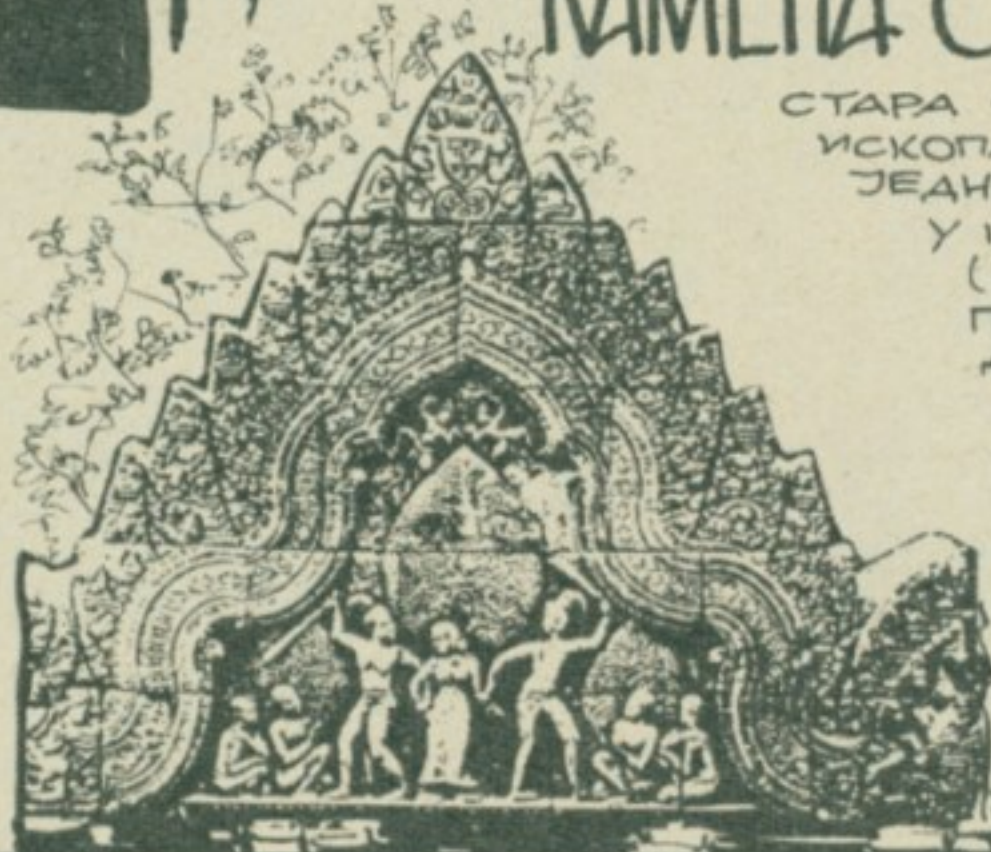

ХАРИ СТАР

ПОЗНАТИ ПРЕСТУПНИК С ДИВЉЕГ
ЗАПАДА С ПОЧЕТКА ОВОГ ВЕКА,
БИО ЈЕ РАЗБОЈНИК, КОЊОКРАДИЦА
И УБИЦА... РАДО ЈЕ ИСТИЦАО ДА
ЈЕ НЕПУШАЧ И ДА НИКАД
НЕ ПИЈЕ!

КАМЕНА СКУЛПТУРА

СТАРА 1000 ГОДИНА
ИСКОПАНА ИЗ РУШЕВИНА
ЈЕДНОГ СТАРОГ ХРАМА
У КАНПУКИЈИ
(КАМБОЏА)
ПРИКАЗУЈЕ
ДВА МУШКАРЦА
КОЈИ СЕ
БАТИНАМА
БОРЕ
ОКО
ЈЕДНЕ
ДЕВОЈ-
КЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● совјетски научници нашли су
у Сибиру, испод леда дебелог 11
метара, водењака (гуштера) који
је, залеђен, 90 година живео у
стању хибернације. После одле-
ђивања водењак је живео још
шест месеци.

● морска змијуљница, живи фо-
сил још из праисторијског вре-
мена, прави је паразит: прилепи
се устима за неку рибу и сише
јој крв.

● боца са документом у коме је
описан трагичан крај јапанског
брода „Суносука Мацујама“ као
и смрт 44 морнара који су 1784.
године пошли у потрагу за скри-
веним благом нађена је 151 го-
дину касније на плажи крај се-
ла Мацујама у Јапану.

● кактус сагуаро може да буде
тежак дванаест тона и да има у
свом стаблу и хиљаду литара
воде. Сваке године у њему доз-
ри око 270 хиљада семенки од
којих само једна израсте у нову
биљку.

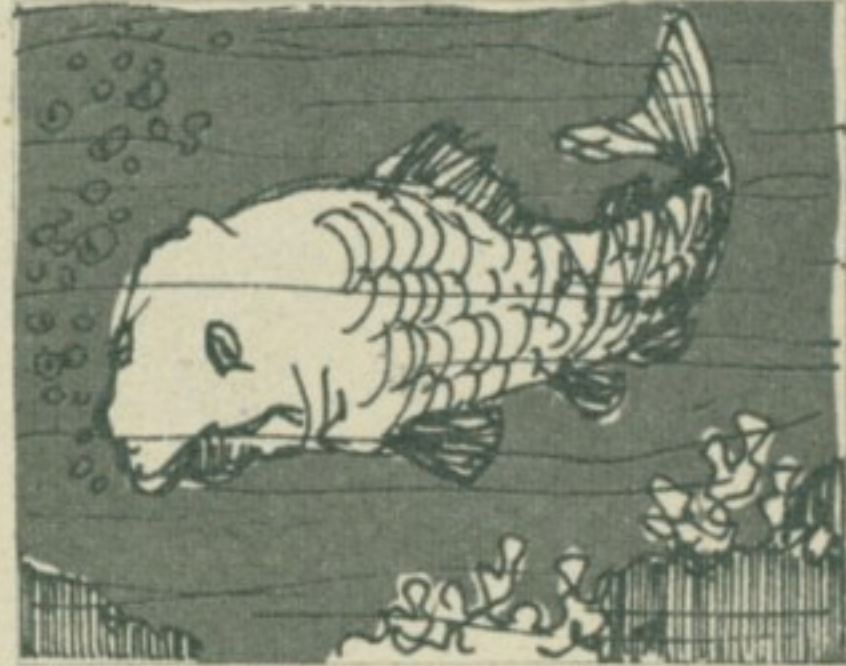
● да би омогућили прерано ро-
ђеним бебама да се лакше одр-
же у животу амерички научни-
ци конструисали су специјалан
инкубатор који има и два битна
услова слична онима у мајчиној
утrobi: откуцаје мајчиног срца
и њихање. Испитивања вршена
код петнаест беба показала су

да су седам беба после две неде-
ље боравка у овом апарату до-
биле више на тежини, боље спа-
вале и брже се развијале од
оних осам које су биле смеште-
не у обичним инкубаторима.

● свилени новац емитован у
Француској 1795. године није се
могао фалсификовати јер је
ткан на нарочитим разбојима
каквих више нигде није било.

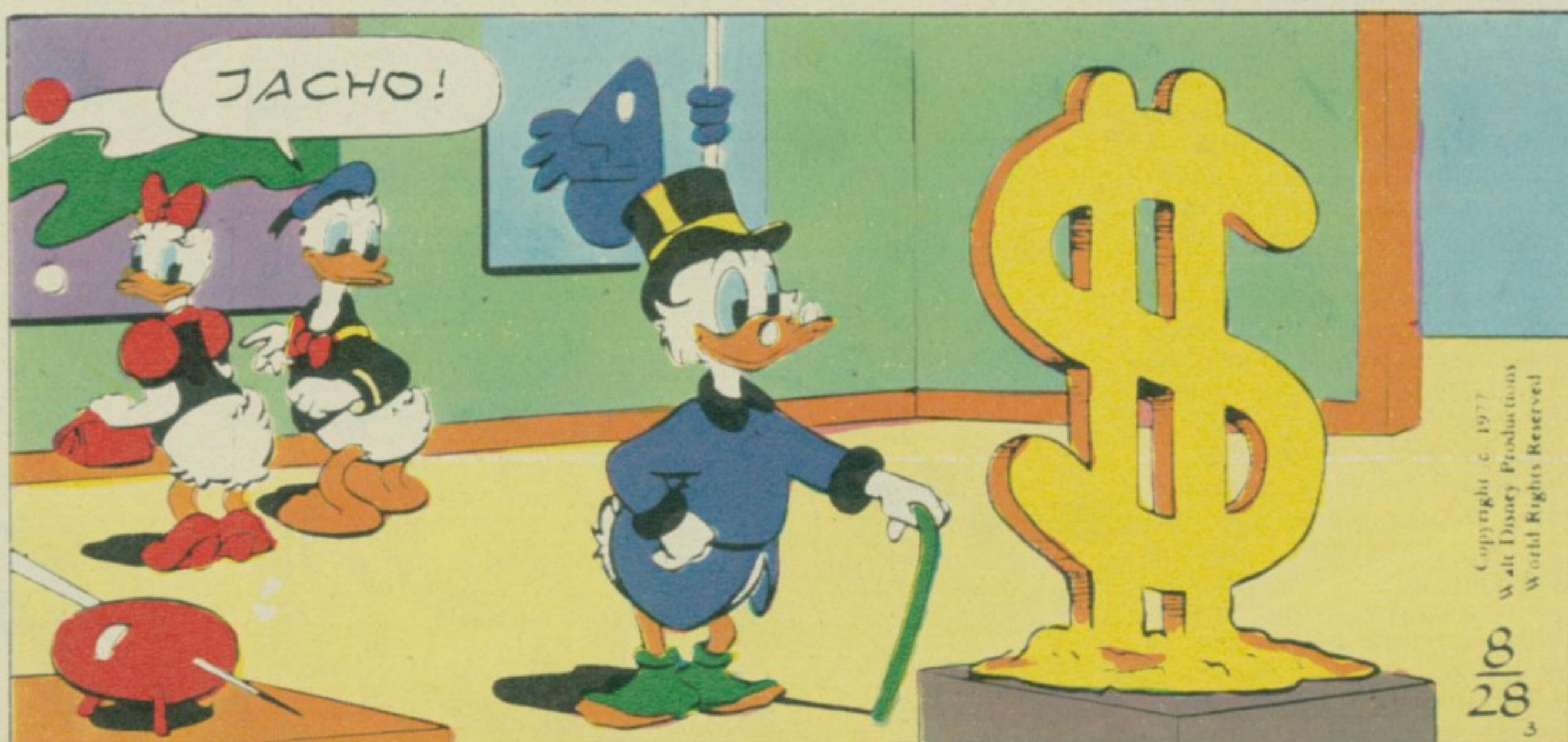
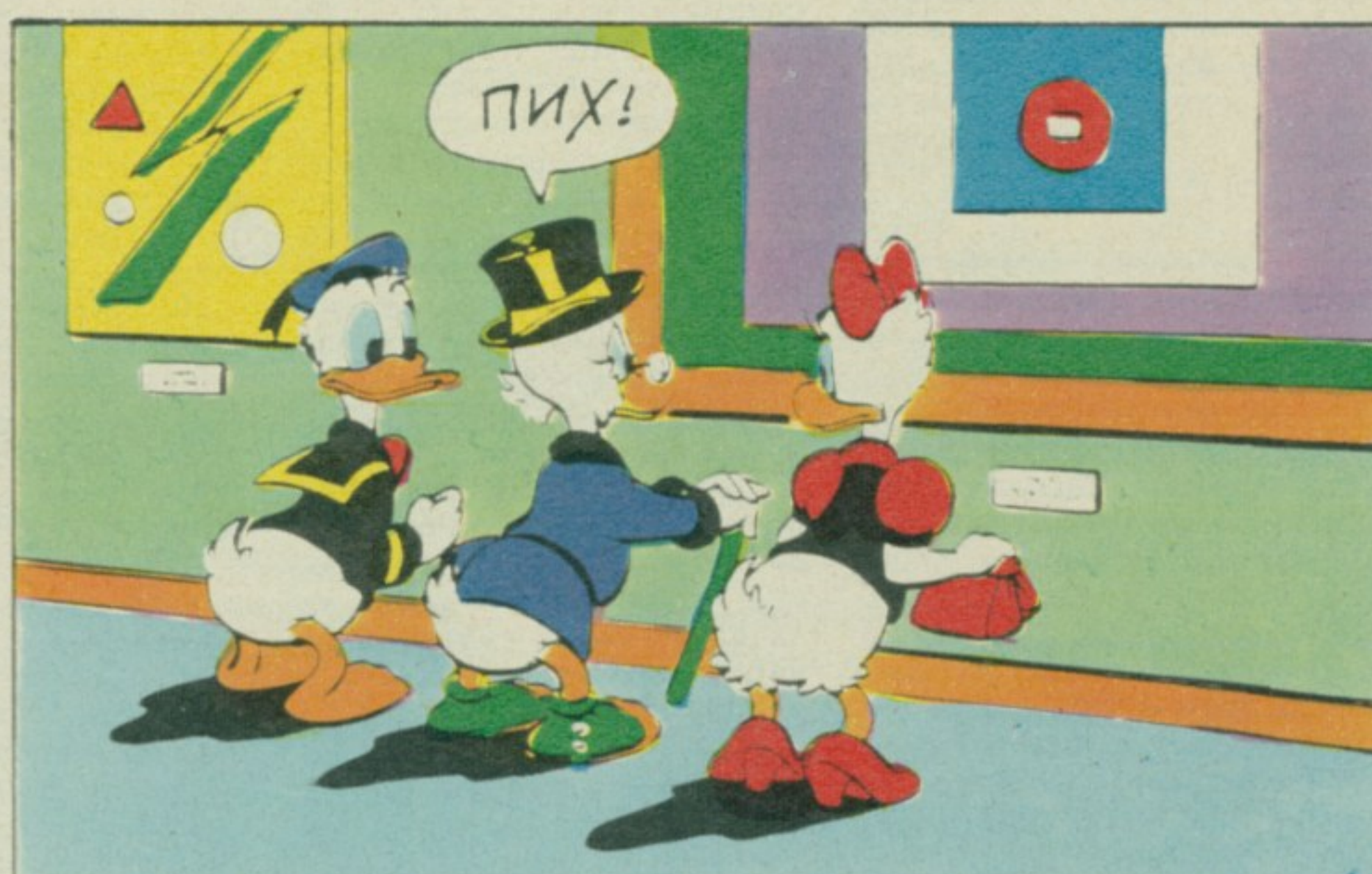
● риба-орао која може да буде
дугачка преко двадесет метара
и тешка две стотине килограма,
испушта звуке који подсећају
на мукање.

● Јохан Петер Лисер (1803—
1870), тридесет и три године,
сматран је за врсног песника,
музичара и музичког критичара
чије су вредности подједнако
биле цењене у Берлину, као и у
Бечу и у Дрездену. Све то не би
било толико чудно да Лисер ни-
је био потпуно глув.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАЛЕСТИНА

Сукоб Израела и арапских земаља, најдужи у модерном свету, јединствен је и по томе што његови узроци сежу још у библијска времена.

Историја уме да буде неправедна. Како би се иначе могло догодити да један народ избаци други са тла на које — оба народа сматрају да имају право? И не само да имају право, него да је баш исти комадић глобуса њихова, недељива домовина и деовина! Једни ту живе око два миленијума. Други су одатле избачени пре двадесет векова, а вратили су се на преласку из прошлог у овај век.

Маја месеца биће тачно три деценије откако је званично у Палестини, на уском комадићу вреле и суве земље између Либа-на, Мртвог и Средоземног мора, проглашена јеврејска држава Израел. Двадесет четири часа доцније у новопроглашени главни град Тел Авив стигла је ратна објава пет околних арапских земаља: био је то први од четири израелско-арапска рата у којима ће, осим људских и материјалних жртава на обе стране, Израел остварити и велика проширивања својих граница.

КАКО СУ ПРОГНАНИ ЈЕВРЕЈИ

Јевреји и Арапи су народи — истог порекла. Тако бар стоји у Библији, у којој се каже да су настали од два сина Аврамова: Јевреји од Исаковог племена, Арапи од Исмаиловог. Библија није историјски извор, па ово можемо прихватити са резервом, али то прадавно порекло и није најбитније. У сваком случају, поуздано се зна да су пред крај трећег миленијума пре нове ере, многа семитска племена која су насељавала Арапско полуострво, кренула у велике сеобе, па тако и ова.

Исакови потомци зауставили су се, после много библијских перипетија, у Палестини, углавном покривши народ који је тамо стигао нешто пре њих, Филистинце. Највећи успон доживела је јеврејска држава за време Соломона који је владао од 970. до 930. године пре нове ере. Његова престоница Јерусалим постала је чувена по величанственим палатама и храмовима које је цар (општим присилним радом) наредио да се изграде. Помагали су му у томе и Феничани, који су са истока довукли својим трговачким караванима огромне количине злата у Соломо-

нову пустињску престоницу.

Када је Соломон умро, потамнео је и сјај којим се окружио. Јеврејска држава је преживљавала тешке дане. Смењивале су се туђинске окупације и поновна ослобађања, али је Јудеја некако опстала још десет векова. Године 72. Римљани, који у то време представљају једну од водећих сила Средоземља и света уопште, угушили су и последњи отпор Јевреја и покорили Палестину. Бежећи пред завојевачем, израелски живаљ се тада расуо по свету и сматра се да од те кобне године овај народ нема своју државу.

После Рима Палестину је заузела Византија, па Арапи који су у 7. веку, за време династије Омајада, имали своје најјаче и најуједињеније царство у историји. Затим долазе Турци Селџуци са својом Отоманском империјом. Палестински део рушевина све империје дочепале, пред крај првог светског рата, европске колонијалне силе Велика Британија и Француска. У то време почиње крвава палестинска драма модерног времена.

ОДЈЕДНОМ — ПРЕОКРЕТ!

Али, то је у исти мах време када Јевреји желе да се негде смире, после двадесетовековног потуцања по свету! Јер, мада су се делови тог народа раширили по многим земљама Европе и Америке, ни за овако дуго времена нису заборавили

ли на своје порекло, нити су се до краја стопили са народима код којих су се налазили. Уз то, у неким земљама, према Јеврејима је испољаван одбојан став. У таквим приликама, на крају деветнаестог века, је дна група Јевреја створила је покрет, назван ционистички.

На првом конгресу одржаном у Цириху 1897. године, покрет је овако сажео свој циљ:

„На јеврејско питање постоји само један одговор: јеврејска држава“.

Ционистима је тада понуђено да ту државу оснују негде у Латинској Америци или на територији — данашње Уганде. Међутим, они су желели нешто друго:

„Земља се мора обновити на месту с којег су Јевреји прогнани пре готово двадесет векова, без обзира ко сада тамо живи...“

То је значило да Јевреји желе своје границе да учртају у пустињском песку Палестине, а тамо су живели палестински Арапи, укупно неких 700 хиљада људи.

Али, поставило се пита-

ње има ли народ, после одсуствовања од двадесет векова, право да се врати на своје тле, не обзирајући се на људе који су се у том великом међувремену на њему настанили? Јевреји су после Првог ционистичког

150 хиљада припадника Мојсијевог народа.

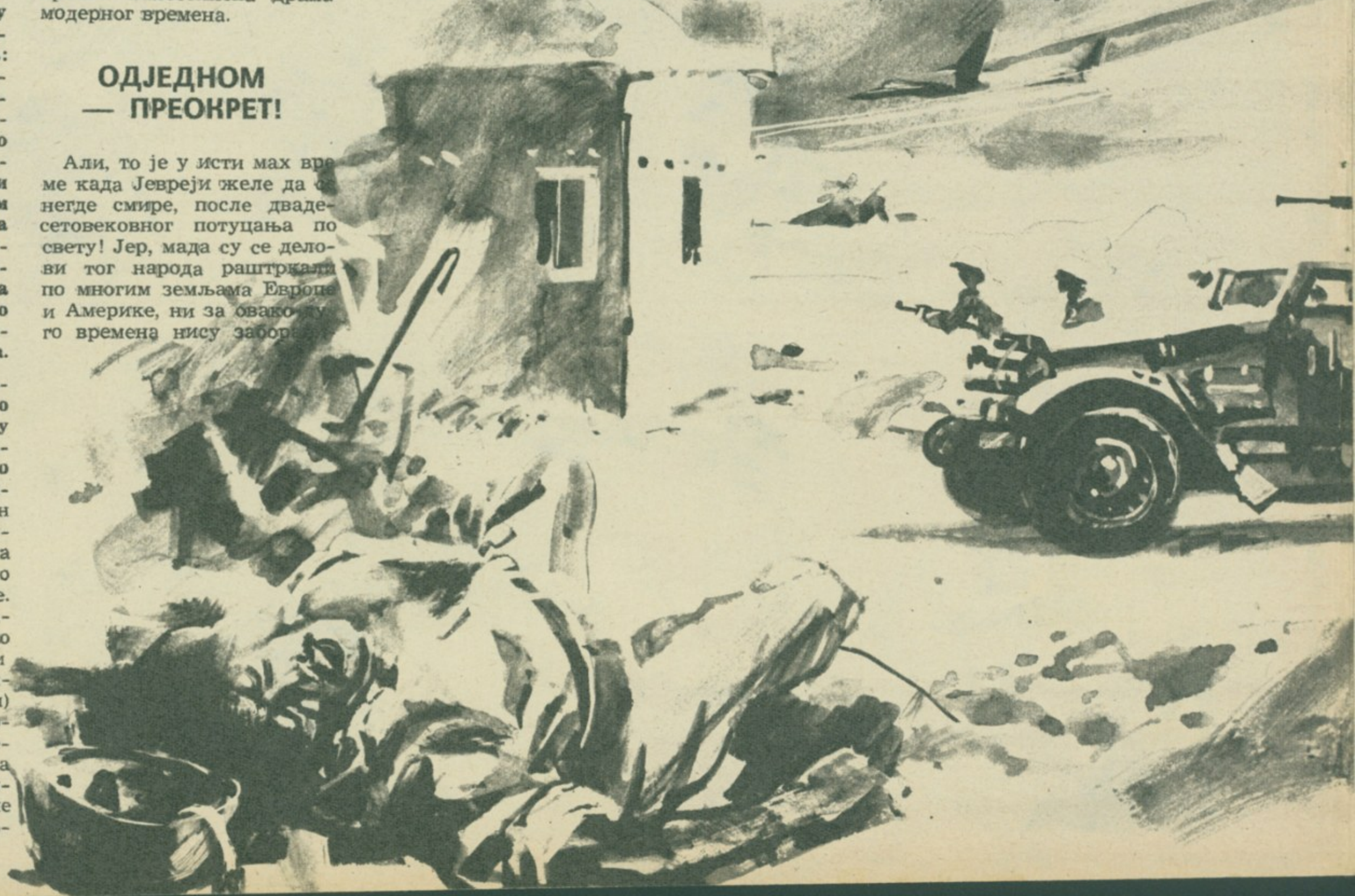
Томе је допринела и једна британска дипломатска игра из 1917. године, када су се догађале велике промене на географској карти света.

МАНДАТ

Ова латинска реч има више значења, а прво јој је налог, пуномоћство. Њоме се означава и функција народног посланика, затим овлашћење за вршење посланичке дужности. Мандат значи и старатељство, па су се именом мандатне земље називале бивше немачке колоније које су после првог светског рата, по одлукама мировног споразума из Версаја, Севра и Лозане, додељене на управу појединим чланицама Друштва народа (углавном Великој Британији и Француској).

конгреса доиста кренули на свој историјски повратак у библијске земље, испрва мало помало, а затим — све масовније. Када је 1921. године избила прва арапска побуна против насељавања Јевреја у Палестину, која тада припада Великој Британији, у њој је већ основало домове око

Британци су ционистима званично пружили подршку да „заснују јеврејски национални дом у Палестини“. Истовремено, обећали су подршку и Арапима, уколико помогну у рушењу Отоманског царства, али договарају се и да са Французима поделе Палестину.

ТЕСНА ЗЕМЉА

ИЗРАЕЛ СА ОКУПИРАНИМ ТЕРИТОРИЈАМА ПОСЛЕ ЧЕТВРТОГ РАТА

Тако се догодило да Јевреји са британским благословом масовно крену у Палестину.

Када су године 1935. у нацистичкој Немачкој почели и Хитлерови прогони Јевреја, нико више није могао зауставити све веће исељавање овог угроженог народа у Палестину. Али, због арапских побуна, Британци сада хладнокрвно мењају своју политику према Јеврејима, јер нови светски рат, у којем ће им бити и те како потребна арапска нафта, већ се наслућује. Зато они ограничавају број јеврејских исељеника, а палестинска земља постаје све скупља...

ЛОПТАЊЕ ИСЕЉЕНИЦИМА

У току другог светског рата јеврејско питање постало је још сложеније. Многи су покушали да бежећи пут Палестине нађу спас од Хитлерових логора смрти. Догађало се да

заврше — у британским логорима, пошто су савезнички разараачи заустављали и враћали њихове препуне бродове из Средоземног мора! Био је то британски „уступак“ Арапима, који су они плаћали нафтом. Стотине хиљада огорчених Јевреја још у тим ратним годинама приступило је тајним терористичким организацијама чији су напади били усмерени против Енглеза.

Тако се догодило да дојучерашњи пријатељи постају — огорчени непријатељи!

Највећа акција ИРГУН-а, организације коју је предводио данашњи израелски премијер Менахем Бегин, било је дизање у ваздух енглеског хотела „Краљ Давид“ 1946. године у Тел Авиву, када је погинуло око сто британских официра. Две године раније, израелски командоси убили су у Каиру британског министра-резидента за Блиски исток лорда Мојна.

Уплитање Велике Британије у јеврејско-арапске ствари завршиће се одмах после другог светског рата, када она „пере руке“ и најављује крај свог мандата у Палестини. То је значило да питање граница на овом усијаном делићу света, на којем близу пола милиона Јевреја чини тада већ више од трећине становништва, треба да реши новонастала Организација уједињених нација.

Светска организација је пронашла једно немогуће „соломонско“ решење по којем би 17 хиљада квадратних километара Палестине требало испартати границама две државе — јеврејске и арапске — тако што би оне биле састављене из три дела и секле се у три тачке „ничије земље“. У међувремену крвави обрачуни Јевреја и Палестинаца су се настављали, а ситуација се заоштравала арапским наговештајима да ће објавити рат, јер не прихватају нову јеврејску државу на својој територији.

Док су се Арапи припремали, Израелци су деловали. Израелска још илегална армија заузела је већи део Палестине, а терористичке организације настоје да Палестину што пре „очисте“ од арапског живља и овај све масовније бежи у околне арапске земље.

У таквој атмосфери долази 15. мај, дан када се Британци и званично повлаче са Блиског истока и када Израел, говором првог председника Бена Гуриона, проглашава своју државу.

Рат између Израела и Арапа избијао је до сада

четири пута и увек је — Израел освајао нове територије.

За осам месеци првог ратног сукоба у Палестини погинуло је око 12 хиљада људи на обе стране. Арапи су испрва остварили неке значајне победе, па су заузели чак и Јерусалим. Међутим, Израелци су успели не само да их поново истерају одатле, него да до краја рата освоје много већу територију од оне коју им је одредила ОУН и која је тада износила готово четири петине бивше енглеске Палестине.

УНИШТЕНИ У ТРЕНУ!

Палестинци који су до тада живели на том тлу масовно су пребегли у преостали део Палестине и околне арапске земље.

Египат је тада затворио израелским бродовима Суецки канал, а остале арапске земље завеле су за Израел потпуни трговачки бојкот. Године 1949. на о-

безмало целу египатску авијацију за непуних — четврт сата! Само нешто више од три дана било је потребно Израелцима да у силовитом надирању кроз пустињу освоје цео Синај све до Суеца, а за још толико времена они су већ држали и целу Голанску висораван, која је дотле припадала Сирији. Јордану су отели Цисјорданију. Био је то страшан пораз за арапски свет.

БУРЕ БАРУТА

Четврти рат имао је нешто друкчији ток. Избио је 6. октобра 1973. године, када су египатски војници (на челу државе налазио се од 1971. године Анвар ел Садат) у добро припремљеној акцији сасвим неочекивано напали израелски фронт, прешли Суецки канал и освојили њихово одлично чувано утврђење Бар-Лев линију. Истовремено су сиријске трупе напале Израелце на Голану и за неколико сати арапске снаге забележиле изванредне успехе. Ово је остало као пример како „фактор изненађења“ може бити пресудан.

Међутим, Израелцима није требало више од два дана да среде своје редове и на Голану не само врате сиријске снаге на почетне

ЦИОНИЗАМ

Покрет за окупљање Јевреја у националној држави добио је овај назив по брду Цион код Јерусалима на којем је био изграђен чувени храм у доба цара Соломона. Претече ционизма јавиле су се седамдесетих година прошлог века у царској Русији, када су почели страшни прогони Јевреја. Први исељеници пошли су одатле у Палестину и 1882. године основали тамо насеље Ришон ле Цион. Међутим, прави оснивач ционистичког покрета био је Теодор Херцл који је 1896. године објавио на немачком делу „Јеврејска држава“.

стрву Родосу склопљено је примирје, које је потрајало седам година.

Тада је у каирској председничкој фотељи седео Гамал Абдел Насер, човек који је унео доста промена у арапски свет. Исте, 1956. године, када су председници Тито, Насер и Нехру на Брионима одржали договор о стварању несврстаног света и када је Насер прогласио национализацију Суецког канала, Египат је постао жртва троструког напада у свом другом израелско-арапском рату. Британци, Французи и Израелци са копна, мора и из ваздуха навалили су на египатске границе. Израелци су тада освојили највећи део Синајске пустиње. Примирје је склопљено исте године и овога пута потрајало нешто више од деценије: до почетка јуна 1967. године.

У трећем рату Египћани су највише изгубили, за најмање времена. Израелски авиони тима „мираж“ уништили су у јутро 5. јуна

положаје, него се опасно приближе њиховом главном граду Дамаску. На Синају Израелци су нешто доцније, 15. и 16. октобра, а затим 22. и 23. пробили египатски фронт, прешли канал и заузели и сам град Суец.

У тренутку када је свет већ дрхтао од опасности из бијања светског рата, несврстане земље чланице Савета безбедности УН, међу којима и Југославија, успеле су да обезбеде примирје и издејствују хитно слање снага УН на зарађено подручје.

Тако је и четврти пут криза преброђена. Али не и — разрешена! Бојазан да блискоисточно „буре барута“ поново експлодира постојаће све док сви, а првенствено сукобљене стране, не пристану на стварање легитимне палестинске државе. Корак ка томе сигурно је позивање палестинских представника на мировне преговоре...

ВЕЛИКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ СТАРОГ ВЕКА

АХ, Т

Феничански бродови даноноћно су чували прилаз
Хернуловим стубовима, мореузу који се данас зове
Гибралтар.

**Како је један мали народ, на-
стањен на посној земљи,
постао највећа помор-
ска сила Средоземља.**

Тешко је данас пове-
ровати да неке наше
културне тековине,
као што је писање, дугује-
мо малом народу — Фени-
чанима. Тумарајући азиј-
ским пустињама у потрази
за гостољубивим тлом, Фе-
ничани су се коначно за-
уоставили на најисточнијем
рубу Средоземног мора и ту
основали своју државу још
пре шест миленијума. На
тој неразуђеној обали ник-
ла су два феничанска гра-
да-близанца Сидон и Тир.
Да су само ти први фени-
чански неимари у освит
њихове цивилизације мог-
ли знати колика ће сила
постати та узана, мала зе-
мља! Захваљујући понај-

пре самом месту на којем
су застала семитска племе-
на, када су престала да лу-
тају и када су се стопила
са онима што су ту већ жи-
вели...

Феникија се сместила
баш тако да је није могао
заобићи онај ко је са бога-
тог и раскошног Истока
желео да у Малу Азију или
Европу донесе и прода сви-
лу, накит или зачине. Па
кад је тако, зашто се у тај
добар посао не би умешали
сами Феничани? Они су ту
логику брзо схватили и
развили у уносан посао.
Караванима су одлазили
на Исток, по робу, а затим
се враћали истим путем
натраг: настајали су полако

И ФЕНИЧАНИ...

велики и важни трговачки путеви старог света. Осим робе, њима су путовала, укрштала се и мешала искуства, легенде, вештине и знања разних људи и народа.

ХРАБРОСТ СЕ ИСПЛАТИЛА!

Како је Феникија свом дужином на мору, а одмах иза посне, стеновите обале била обраста густим, кедровим шумама, Феничани су временом постали ненадмашни бродоградитељи. Њихови пространи и чврсти кедрови бродови преносили су источночке драгоцености и деликатесе све даље, на Кипар, у Египат, на Малту и Сицилију, у Грчку. На обалама где би се заустављали да исправе брод и узму воде и хране, Феничани су временом изградили и своје колоније. Углавном су се налазиле у северној Африци: главна тамошња лука постала је легендарна Картагина.

Тако су Феничани постали велика сила античког света.

У томе им је помогао један — метал! Редак и скуп у то време: калај.

Откако су људи приме-

тили да, ако бакар стопе са калајем, добијају много тежу и чвршћу легуру — назвали су је бронза, а по томе се цело раздобље зове бронзано — калај је постао веома грађен јер га је било мало. По свој прилици су га људи испрва добијали из талог месопогамских река, али су те резерве брзо пресакле. Мора да су у време Феничана већ биле тако незнатне, да се озбиљно размисљало шта чинити даље.

Феничани су помишљали да би преко мора, али далеко, куд се нико није усуђивао да заплочи, могли да пронађу друге земље богате овим металом. Били су у праву, али, пре свега довољно храбри да се упуште у тако велики истраживачки подухват!

Године 1100. пре нове ере њихове кедровске лађе су изгледа, прошле кроз Херкулове стубове — тако су стари Грци звали Гибралтарски мореуз. Био је то опасан подухват, раван подухвату, раван подвигу. Очигледно се исплатило, пошто су на Британском о-

стрву ти древни морепловци пронашли руднике калаја, исте који и данас у доброј мери снабдевају свет овим металом.

Феничани су били довољно обазриви и лукави да не допусте ником другом да се умеша у овако уносан посао. Ти други били би стари Рим или Грчка: поред Феничана две моћне поморске нације тадашњег света. Зато су се Феничани потрудили да одмах рашире страшне приче о томе какви све ужаси вребају онога ко се упусти у провлачење кроз Херкулове стубове...

ДОБРО ЧУВАНИ СТУБОВИ

Дуго су доиста и били једини који су се у то упуштали. Калајну руду одвозили су на два начина. Бродовима су доспевали до Иберијског полуострва где је постојала велика лука Гадес, данашњи град Кадис. У оно време, био је то

центар трговине калајем за Европу. Ако су желели да га одвозе даље, до грчких колонија, Феничани су користили континентални пут кроз Галију, данашњу Француску. Водили су караване натоварених мазги кроз долину реке Роне, која се улива у Средоземно море крај Марсеја: онда је то био грчки град-колонија Масилија.

Само трговци из Масилије имали су исти онај пословни дух који је од сиромашне и мале Феникије начинио највећу силу Средоземља! Желели су свакако да дознају одакле то Феничани довлаче цењени метал, а знали су да се ти драгоцени рудници налазе негде иза Херкулових стубова. Међутим, ако се марсејски Грци и нису бојали чудовишта и страха, који су тамо, по причама Феничана, вребали сваког ко би се запутио у те земље, постојала је једна сасвим објективна тешкоћа за њих. То су били — сами

Феничани! Њихове патролне лађе добро су чувале

Херкулове стубове како би, ипак, сваког странца на време спречили да проникне у златоносну тајну.

ОДГОНЕТНУТА ТАЈНА

Грци, међутим, важе за мудар народ. Тако се у Масилији нашао неки Питијас који је (историја не каже како!) успео да завара феничанске чуваре Гибралтара и „ушуња“ се бродом у тај тајанствен пролаз.

Тако се потврдила изрека (настала доцније) да је свет створен за храбре: Питијас је пронашао и британске руднике калаја.

Било је то 325. године пре нове ере, дакле, неких осам векова после Феничана, када је већ дошло крајње време да њихова слава почне да тамни, а моћ опада... Ипак, Марсејци нису одмах искористили Питијасово откриће: требаће им још неколико векова да се осмеле и пођу његовим стопама.

М. К.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

БИО САМ БУКТИЊА

ДОК ЈЕ ЈУРИО БРЗИНОМ ОД 80 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС, МЛАДИ ПИТЕР ХОЛОК ПРИМЕТИО ЈЕ ДА ИЗ ЦЕВИ КОЈА ПОВЕЗУЈЕ ТАНК СА БЕНЗИНОМ И КАРБУРАТОРОМ ИЗБИЈА ПЛАМЕН. НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА КОЧИ, МАДА ЈЕ ДОБРО ЗНАО ДА СЕДИ НА — БОМБИ.

Све је личило на ружан сан. Око себе сам наслуђивао шapat, људи су поред мене ужурбано пролазили, застајали, нешто су се договарали. Покушао сам да отворим очи, али сам тек тада схватио да преко њих имам непрозирне завоје. Ипак, на капцима сам наслуђивао застрашујуће црвенило, последње чега сам се сећао пре него што сам изгубио свест.

Покушао сам да покренем десну руку која ми је висила са кревета, али сам осетио јак бол у рамену. Као да је сва моја кожа била затегнута, сасушена, испуцала... Да ли ће ми остати ожиљци?

КАО НА ФИЛМУ

Обожавао сам мотоцикле. Уживао сам да погнут унапред на њима јурим улицама Свенсја, малог индустријског града у Велсу. Пријало ми је да се опасно нагињем у кривинама и готово коленима додирујем улицу. Уживао сам и кад бих нагло додао гас: мотоцикл би за тренутак застао, па онда поскочи бацајући у страну, испод задње гуме, прегршти каменчића...

Последњи који сам купио био је мали „јапанац“ од 150 кубика. Додуше, није био неке познате марке, није имао ни нарочиту снагу, али је зато могао да јури колико год сам хтео, чак и по каменитом и џомбастом путу.

Имао сам обичај да, чим завршим посао у малој фабрици, од-

мах дам одушка свом уморном телу. Срећан што могу после осам часова рада да удишем свеж ваздух, бацао бих се на седиште „јапанаца“ и јурио код Џилијен, моје веренице, која је становала на периферији Свенсја.

Тако је било и тог 21. септембра 1975. године. Међу првима истрчао сам из фабрике и сео на свој мотор. Лако сам га упалио, мало „турирао“, а потом правећи нагли заокрет на улазу изјурио из фабричког круга.

Као на убрзаном филму, само сам крајичком ока око себе примећивао куће које су промицале, дрвеће, силуете људи... Уживао сам у брзини и ветру који ми је шибао лице и надувавао панталоне и ветровку.

Изненада, учинило ми се као да је мотор нагло променио боју звука. После неколико километара, управо када сам се налазио већ на периферији града, у то сам већ био сигуран. Бацио сам брз поглед иза себе. И — следио сам се од призора који сам угледао.

ДА ЛИ ЈЕ ТО КРВ?

Из цеви, сада напукле, која је повезивала танк са бензином испод мојих груди са карбуратором, излазио је танак пламени језичак. А пеперјаст облак дима који је окруживао тај блесак, због велике брзине лелујао је за мотором. Знао сам шта ће се ускоро догодити!

Мој „јапанац“ представљао је бомбу која је требало сваког тре-

нутка да експлодира. А игла на брзинометру показивала је — 80 километара на час. Нисам имао времена да кочим. Нисам имао времена да зауставим мотор, отрчим у страну... Једино што сам могао да урадим било је да колико-толико покушам да смањим брзину.

Од ужаса, којег сам већ постао свестан, нисам обраћао никакву пажњу на пут којим сам јурио. Мој шок када сам ударио у ивичњак, а затим почео да се преврћем заједно с мотором, био је много мањи него сазнање да танк с бензином сваког часа, може да експлодира.

Чак ме ништа није болело када сам осетио да мотор свом тежином притиска моју леву, па десну ногу, гњечи рамена, рањава ми главу... Остао сам непомично да лежим поред неке оgrade у коју сам свом силином ударио. А „јапанац“ је притиснуо моје груди, чуо сам како се точкови још окрећу.

Онда је нешто топло почело да се разлива по мојим рукама, лицу... И управо када сам помислио да је то крв, осетио сам страшну врелину на својој кожи. Смогао сам снаге да отворим очи.

НИКАД ВИШЕ

Пламен! Бензин из танка разлио се по моме телу. И блештава јара, као нека неман почела је клубучавао да излази из оне напукле цеви, све брже је гмизала према танку за бензин и мојим рукама.

Морао сам да узмакнем. Али, никакве користи: пламен је био бр-

жи, сустигао ме је већ после десетак сантиметара. За неколико секунди постао сам — жива буктиња.

Почео сам да се ваљам по земљи. Ништа није помогло: пламен се увлачио у моје рукаве, под панталоне, продирао под кацигу, топио је наочари на мом лицу. Дим од изгореле одеће гушио ме је... Готово је! Збогом, Џилијен!

Изненада, осетио сам нечије руке на својим леђима, затим на прсима... Оставите ме, урлао сам, то ме боли... Боли! А потом је нешто тамно и непрозирно заклонило сву ону јару испред мене, обавило ми је лице. Пустите ме, не могу да дишем! Угушићу се — вриштао сам. И изгубио свест.

● ● ●

Пробудио сам се у болници. Заправо, то ми је саопштила Џилијен, чији сам глас препознао поред свог кревета.

— Спасла те је нека жена — шпутала ми је. — Са прозора собе у приземљу видела је шта се догодило. Одмах је истрчала и прекрила те ћебетом.

Дуго сам се опорављао. Три месеца провео сам у болници и издржао на десетине пластичних операција: сада сам опет онај „стари“, ожиљци су видљиви још само на лицу.

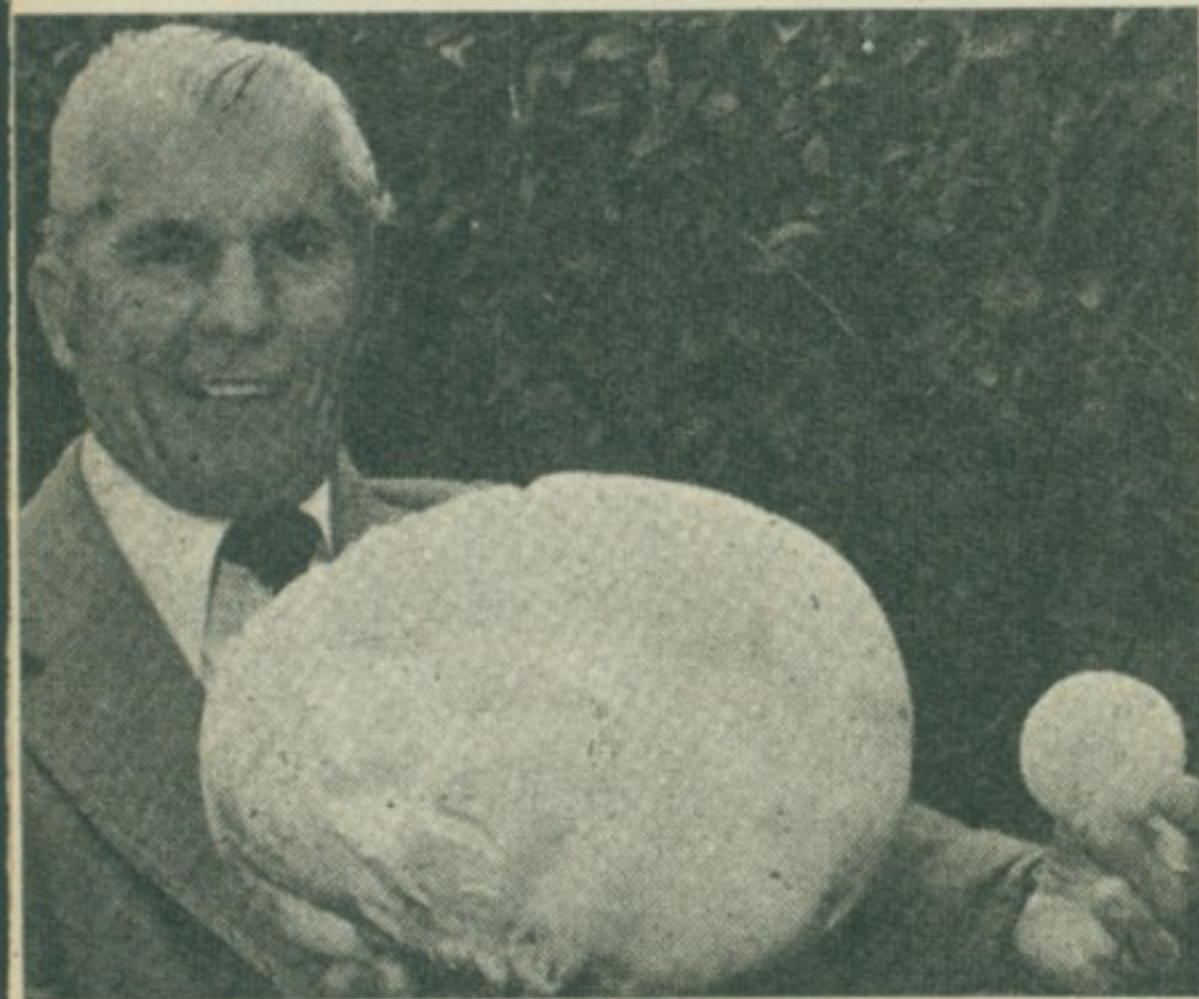
А када сам први пут пошао у шетњу градом, држећи под руку своју Џилијен, на једној раскрсници угледао сам мотоцикл, потпуно исти као мој „јапанац“. С гнушањем сам окренуо главу у страну: добро сам знао да више никада на њега нећу сести!

Б. Ј.

ЦИНОВСКА ПЕЧУРКА

Печурку тешку четири и по килограма нашао је Француз Роже Матис из Авињона. Печурка има пречник већи од једног метра.

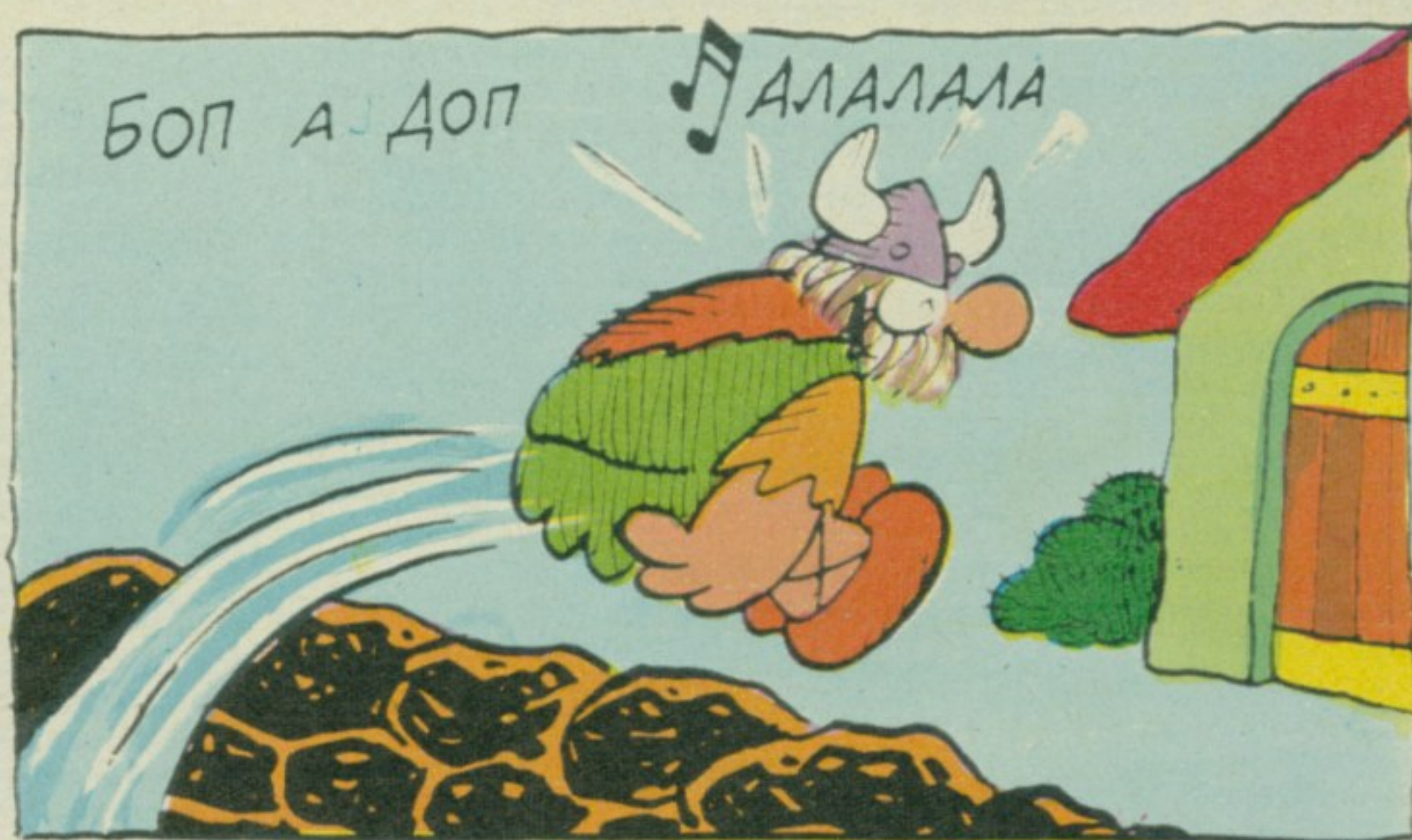
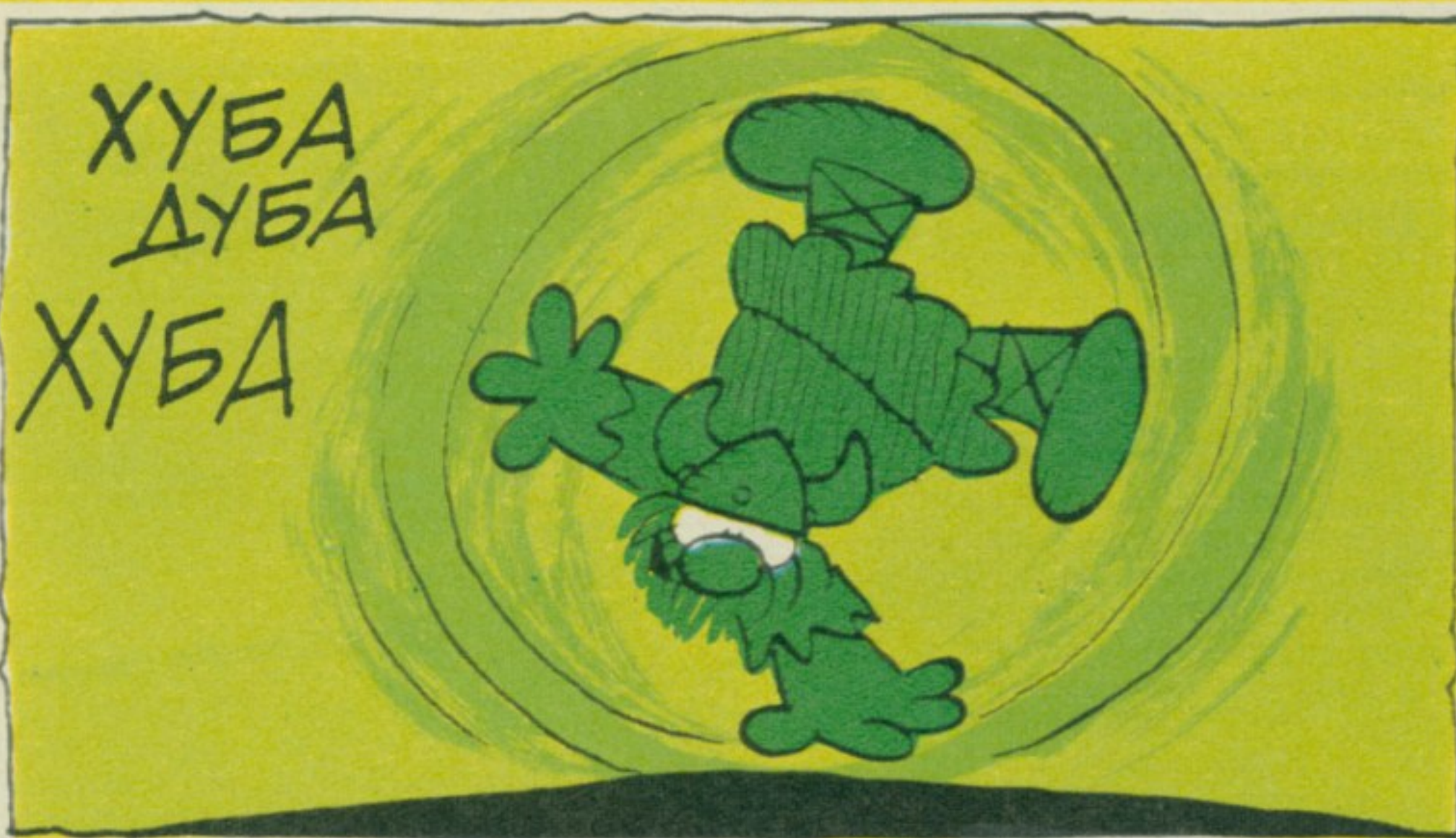
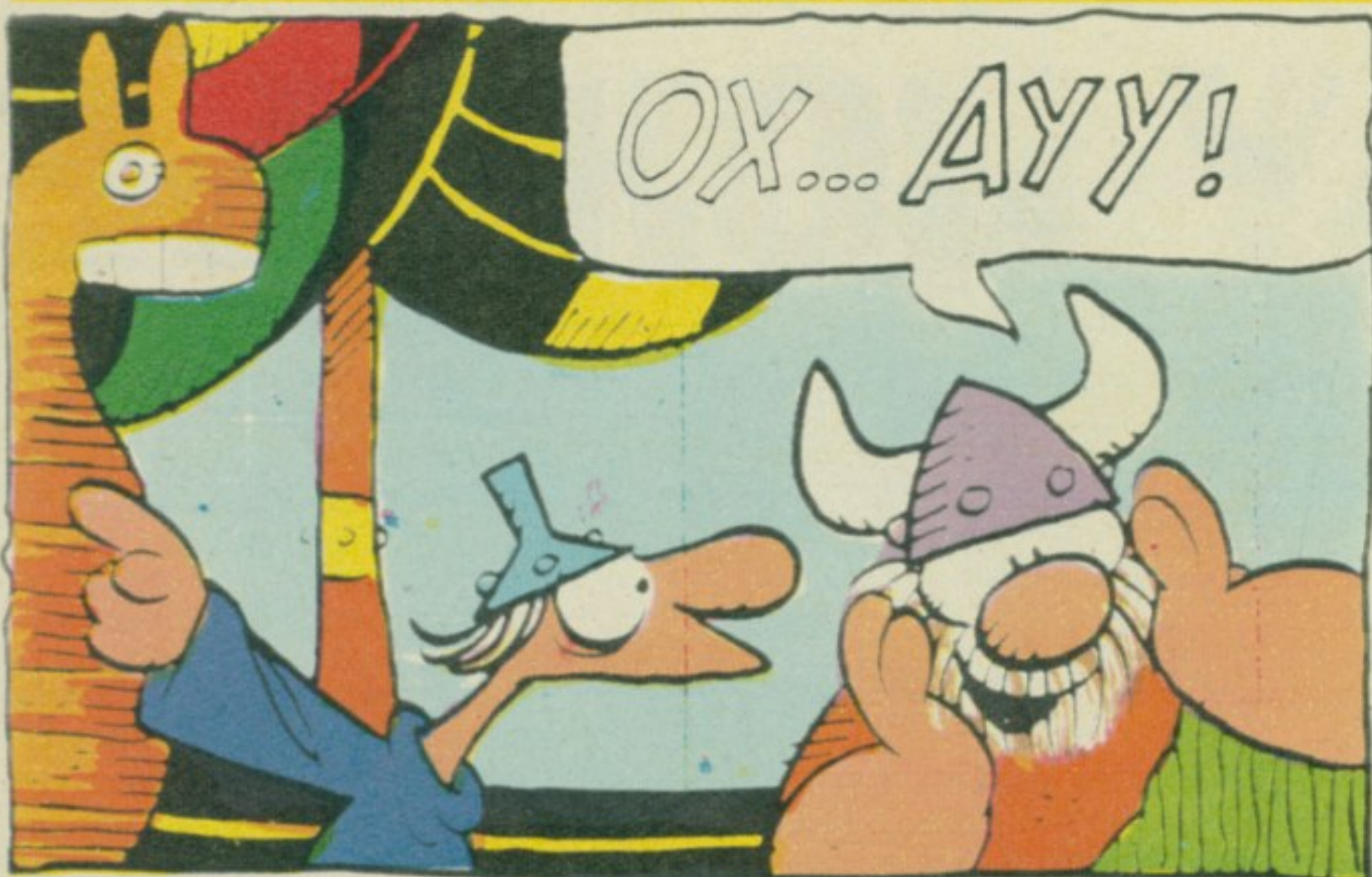
На снимку је Матис који у једној руци држи циновску а у другој обичну печурку исте врсте. У вести коју је објавила француска штампа не каже се колико је дуго расла ова печурка.

DIK
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

DIK BROWNE - 11-20

ДЕВЕДЕСЕТОГОДИШЊИ
ПАНДИЛОВСКИ
СЕЋА СЕ
КАКО ЈЕ ПОДМЕТНУО
БОМБУ
НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ
СТАНИЦИ У КУМАНОВУ

ЕКСПЛОЗИЈА ПО РЕДУ ВОЖЊЕ

Да би сазнала ко је диверзант, турска полиција је ухапсила све виђеније мештане

Ноћ у јесен 1909. године.

Пошто сам упалио карбидне светиљке у кафани испуњеној љутим димом и киселкастим испарењима тек преврелог вина, пошао сам у подрум по балон ракије. И тек што сам закорачио на први степен, зачуо сам куцање на дворишним вратима.

— Ко је? — упитао сам гласно да бих надјачао жамор који је допирао из кафе.

— Војвода Јордан, отвори!

Скинуо сам резу с врата и повео војводу и још петицу, лепо обучених али мени непознатих људи у једну од соба на спрату.

— Дете, спреми нам ракије, али љуте! — наредио је војвода кувару који се у том тренутку појавио на степеницама, а мене позвао да уђем с њима у собу.

— Ево, само да узмем ракију — рекао сам и пожурио доле.

Прескакао сам све по три степенице, не бих ни што пре стигао назад. Горео сам од нестрпљивости да сазнам шта је то тако важно натерало војводу Јордана да организује састанак усред Куманова, испред носа турској полицији?

СУДБОНОСНИ СИРАК

— Браћо, скупили смо се вечерас овде да одлучимо о једној врло важној ствари — обратио нам се свечаним

гласом војвода пошто сам најзад и ја сео за сто. — Треба да дигнемо у ваздух воз који из Београда стиже у 11 сати. Ко се добровољно јавља да сутра однесе сандук с пакленом машином на станицу?

Ми се ћутке погледасмо и сагосмо главе. Ником се није миљило да се прихвати овог задатка, а били смо свесни да морамо да га извршимо.

— Шта је то, браћо? — упитао је војвода видећи нас свако покуњене.

Нико се и даље није усуђивао да дигне главу.

— Е, па кад је тако, нека случај одлучи ко ће бити та јуначина — наљутио се Јордан и узевши из ходника метлу одломио 7 сирака неједнаке дужине.

— Ко извуче најдужи, носиће сандук на станицу! — одлучио је.

Један по један, извлачили смо сирке од којих нам је живот зависио.

Мени је допао најдужи.

Остали попише још по једну чашу, пожелеше ми срећу и за војводом несташе у ноћ. Држећи и даље у руци судбоносни сирак, остао сам још неколико тренутака у соби а онда сишао и затворио двориш-

на врата. Шта је било, било је, помислио сам у себи и осетио неко олакшање: сад сам бар знао на чему сам.

ВОЗ ЈЕ ЗАКАСНИО

Сутрадан сам устао у зору. Пошто сам прочистио салу и разместио столове, изишао сам пред кафану да се мало одморим и уто угледао човека који је поспртао под тежином сандука који је носио на рамену. Ишао је право ка мени.

— Да ниси ти, Премче? — упитао ме је задихано и кад сам му одговорио потврдно, спустио је с олакшањем сандук на калдрму. — Ево, послао ти је ово војвода, да однесеш на станицу.

Затим је отро руком знојаво чело и гегајући се пошао низ улицу.

С муком сам унео сандук и ставио га под шанк. Требало је да сачекам одређено време.

Цело јутро ужурбано сам нешто радио, проналазећи посао и тамо где га није било. Нисам могао да нађем мира. И при самој помисли на акцију коју је требало да изведем, срце би почело да ми куца као помахнута.

Пола часа пре него што је воз требало да стигне у Куманово, кренуо сам фијакером на станицу. Сандук лепо спакован и адресиран на неког Ђорђа Димитрова у Солуну — адреса је наравно била измишљена — лежао је крај мојих ногу.

Кад смо стигли на станицу, замолио сам фијакеристу да ми помогне да га однесемо до ваге, јер је сваки пакет морао да се измери.

— Где ћеш тај сандук? — упитао ме је магационер Барбут.

— Па да га измерим! — рекао сам трепљиво, стрепећи да му случајно не падне на памет да провери шта се налази унутра.

— Носи то одатле у магацин, воз касни! — наредио ми је.

Неколико тренутака остао сам непомичан, гледајући га отворених уста: па то значи да ће бомба, темпирана да експлодира у 11,30 часова, експлодирати не у возу већ у магацину!

— Хајде бре, шта чекаш, слатко и воду?! — издрао се на мене Барбут.

Није ми преостало ништа друго него да га послушам. Уз помоћ фијакеристе однео сам сандук у магацин, свестан да нам је акција пропала. Није требало бити пророк да би се предвидело шта ће се догодити.

Смркнуто, ногу пред ногу, кренуо сам кући.

ИЗДАО МЕ ФИЈАКЕРИСТА!

Није прошло више од двадесетак минута кад сам стигао до кафе и уморно се спустио на прву столицу, кад је одјекнула страховита експлозија. Људи за столовима преплашено су поскакали, питајући се шта се то догодило.

Нисам се ни помакао. Једино чега сам био свестан било је да је још једна акција организације која се борила за ослобођење македонског народа, пропала.

И мада сам знао да ме нико неће позвати на одговорност због овог неуспеха — јер заиста ни ја ни било ко други, није могао да зна да ће доћи до закашњења воза — осећао сам се кривим. И то осећање кривице, чинио је блеђим страх који сам осећао од хапшења које је било само питање времена.

Истог дана увече, заједно с групом од тридесетак трговаца и виђенијих људи из вароши, нашао сам се у затвору. Немајући тренутно никакве доказе ко је подметнуо бомбу на железничкој станици, Турци су једноставно похапсили све угледније људе. Већ сутрадан пустили су све осим мене. Доказ који су тражили пружио им је фијакериста који ме је возио и кувар из наше кафане.

Следећих десет дана, најдужих у мом животу, провео сам у кумановском затвору. Сваки од њих почињао је са питањима: — Ко ти је дао сандук? Како је изгледао човек који га је донео? Како је био обучен, какве је ципеле носио?

— Не знам, не познајем га! — упорно сам одговарао мада су ударци нештедице пљуштали по мени.

Разјарен мојом упорношћу, турски судија је трећег дана увече наредио да везаних руку целу ноћ не престано ходам. Да случајно не бих сео, под себе у којој су ме мучили прелили су водом. Долазило ми је да заурлам од хладноће, бола и немоћи док сам сатима шљапкао кроз воду која ми је допирала до чланак.

Али, судији ни то није било довољно: следећег дана наредио је да ми испод колена вежу пушке и обе се ме главом надолу. После тога следило је батињање од којег сам безброј пута изгубио свест. Па ипак, и даље сам ћутао као заливен. Само би се из мог грла, с времена на време, проломљено крик бола.

Десет дана касније моји мучитељи су најзад одустали и извели ме на суд. Пресуду сам знао и пре него што је прочитана. Гласила је: „Смрт вешањем!“. У тренутку кад сам је чуо, била је за мене право олакшање, јер више нећу морати да подносим ова

ЈЕДИНСТВЕНА ИЗЛОЖБА

РЕКОНСТРУКЦИЈА
КОЈА СЕ ТОПИ:
У САПОРОУ ЈЕ
НАПРАВЉЕН ЧАК И
ЧИТАВ ЈЕДАН
МИНХЕНСКИ ТРГ.

Кад направи слику, скулптуру, напише роман или песму, сваки уметник вероватно помисли: сада сам овековечен, моја дела живеће дуже од мене!

Међутим, уметници који сваке године долазе у Сапоро — град на острву Хокаидо, на северу Јапана — не мисле тако. Њихова дела трају обично десетак дана, а право је чудо ако опстану дуже од три месеца. Иако ове скулптуре често представљају ремек-дела и прави су подвизи спретности, посетиоци могу да их посматрају само док су у Сапороу хладни дани и кад је температура макар и неколико деценија степени испод нуле. Јер, све су направљене од снега.

Према последњим подацима, у Сапоро је ове године пристигло преко два милиона туриста да би се дивили тим скулптурама и грађевинама од снега и леда, некада високим и тридесетак метара или не вишим од 50 сантиметара. Али, без обзира на величину, све су обрађене филигранском прецизношћу.

Тако је безимени вајар из СР Немачке направио од снега читав један минхенски трг, заједно са грађевинама које га окружују, као и скулптурама постављеним на њему. А уметник из Кине изградио је „жар-птицу“ која вуче кочије — инспирисан једном древном бајком. Коњи од леда, па још залеђени у скоку, дивови, чудовишта, лепотице из „1001 ноћи“... само су неке од скулптура које постоје на сваком тргу у Сапороу.

Иако је трајност ових уметничких дела ограничена, иако се никад не зна да ли ће дочекати наредни дан, градски оци су се побринули да читав тим радника сваког јутра са њих скида новонападали снег. Наравно, све док ова ремек-дела полако не почну да се претварају у — воду.

Б. Ј.

***** Скулптуре од воде *****

ПРОЗИРНИ
КОЊИ ВИСОКИ
СУ ЧЕТИРИ
МЕТРА.

КОЧИЈЕ ОД ЛЕДА
КОЈЕ ВУЧЕ
„ЖАР-ПТИЦА“.

КРВАВИ СУЛТАН

После слома илинденског устанка, који је избио 2. августа 1903. године, у Македонији је заведен још већи терор. Немилосрдна експлоатација и безочна пљачка турских феудалаца узела је још веће размере. Македонцима, чији је живот висио о концу и зависио од тренутног расположења чак и најнеугледнијег аге, била су ускраћена основна људска права међу којима и слобода кретања. Тек крајем 1908. године султан Абд-ул-Хамид, у историји познат под надимком „крвави султан“, обећао је да ће помиловати учеснике устанка који су се крили у шумама и дати народу неке основне слободе. Међутим, како је он ускоро свргнут, а на престо ступио Мехмед V, на та обећања је заборављено, па су сви они који су се вратили кући похапшени. У знак протеста, огранак ВМРО-а (Унутрашња македонска револуционарна организација) у Куманову, одлучио је да дигне у ваздух воз који је саобраћао између Београда и Скопља. Због неочекиваног закашњења воза, акција није успела.

зверска мучења, помислио сам.

Већ сутрадан спровели су ме у Скопље где је пресуда требало да се изврши.

Пуне три године, сада већ деведесетогодишњи Премче Пандиловски, носилац Илинденске споменице, провео је у скопском затвору, очекујући сваког дана да му намахну омчу око врата. У међувремену, његов отац је успео да поткупи неке судије у Истанбулу, које су пресуду стално одлагале и на крају је замениле робијом у трајању од 101 године. Одмах по избијању турско-балканског рата Премче Пандиловски је ослобођен.

О. Вукадиновић

ВОДЕНИ ДИВОВИ

Њим су пловили још стари Грци, а у римско доба била је то гранична река огромног царства, јединог које је у историји успело да овлада читавим током Дунава. У средњем веку постаје водени пут ка Истоку којим су крсташке војске хришћанских земаља кретале у своје крваве походе. И продирање Турака на Балканско полуострво текло је таласима Дунава.

Дунав је плован од немачког града Улма. Древно утврђење код којег је 1805. године Наполеон поразио Аустријанце данас је значајан железнички чвор и развијен индустријски центар.

На десној обали реке налази се и баварско сеоце Бленхајм, бојиште једне од одлучујућих битака рата за шпанско наслеђе. Ту је 1704. године војвода од Малбороа поразио Французе.

Нешто ниже, у Аустрији, на Дунаву се налази велико речно пристаниште — град Линц.

Таласи ове реке запљускују и један од најлепших градова Европе — Беч. Била је то, до првог светског рата, престоница најјаче европске силе, Аустро-Угарске Монархије. Сјај минулих времена туристима данас дочаравају познати бечки дворци Шенбрун и Белведере. То је град музике за који су везана имена Моцарта, Бетовена, Шуберта и Јохана Штрауса.

Од римског насеља које је касније добило назив Будим и насеобине старих Словена, Пеште, после татарских разарања у 13. и турске владавине у 16. и 17. веку, створен је 1872. године, и службено, један град — Будимпешта. Главни град Мађарске претрпео је у другом светском рату тешка разарања: последњи од седам мостова колико у овом лепом граду премостује Дунав, тек 1964. године залечио је тада задобијене ране. Данас у њему живи око 2 милиона становника.

Даљи ток води Дунав до Новог Сада, од друге половине 18. века културног средишта Срба у Војводини што овоме граду доноси назив „српске Атине“. На другој страни обале налази се чувена Петроварадинска тврђава.

На обалама Дунава, на подручју данашњег Београда, још у старије камено доба постојала су насеља. Касније су ту, на ушћу Саве у Дунав, Келти створили утврђено градско насеље — Сингидунум. Око града преко којег воде најкраћи путеви из Европе према Малој Азији и североисточној Африци, од давнина су се ломила копља многих сила.

Између Голупца и Кладова Дунав ствара највећу клисуру Европе. Огромна снага реке (око 5800—6000 м³ у секунди) искоришћена је овде за изградњу ђердапске хидроцентрале која Југославији и Румунији даје око 12 милиона

киловат-часова електричне енергије.

У ток велике реке умешао се човек и изградњом канала Дунав-Тиса-Дунав. Највећи пловни и мелиорациони систем југоисточне Европе наводњава и одводњава огромне обрадиве површине у Банату и Бачкој, обуздава високе водостаје ове две реке и скраћује пловидбу Дунавом за око 200 километара.

Дунавска делта почиње код румунског града Тулче. Неколико рукаваца ствара ту ушће чија површина износи 43000 квадратних километара.

М. И.

ДА БИ ОД ШВАРЦВАЛДА, У СР НЕМАЧКОЈ, СТИГЛА ДО СВОГ УТОЧИШТА, ЦРНОГ МОРА, ОВА РЕКА ПРОТИЧЕ КРОЗ ОСАМ ЗЕМАЉА И ПРЕВАЉУЈЕ РАСТОЈАЊЕ ОД 2860 КИЛОМЕТРА.

Доле: Код немачког града Пасауа Дунав добија најјачу притоку горњег дела свога тока — реку Ин која извире високо у аустријским Алпима.

Десно, доле: Славни валцер Јохана Штрауса опевао је таласе Дунава у доба када су још били плави. Десно, горе: новосадски Петроварадин назива се и „дунавским Гибралтаром“.

Код Железних врата у Ђердапу дубина Дунава износи и до 51 метар.

ШИРОК ДУНАВ

Лево: Извор Дунава налази се у парку једног дворца у Шварцвалду. Доле: На обалама реке одиграле су се многе историјске битке — она код баварског села Бленхајма 1704. године једна је од првих великих победа војводе од Малбороа. Десно: На левој обали реке налази се и немачки град Улм, познат и по готској катедрали из 14. века са највишим торњем на свету (162 метра).

Доле: Будимпешту су 150 година држали Турци. Градом је тада управљао будимски паша који је носио титулу везира и беглербег.

У близини аустријског града Грајна Дунав ствара опасне брзакe и вирове. Огромну снагу реке на том месту сада је укротила велика хидроцентрала.

Мочварна делта Дунава погодна је за гајење лана. Од ове биљке добија се платно, од њеног семена уље и погаче за тов стоке.

Лево: Од града који је 1826. године бројао око 30.000 становника, Београд је данас израстао у милионски велеград. Десно: када стигне на крај свога пута Дунав се грана у три велика рукавца — 100 километара дуг северни, 84 километра средњи и 102 километра јужни. Њима годишње у Црно море утиче око 180 милијарди кубних метара воде.

КАКО УМИЈЕМ ТАКО КЛИКУЈЕМ!

Још пре изласка сунца, мали Марко је из тора пустио овце и запутио се за њима ка кршу изнад родног села Лијешта. Са кућног прага плећатог, четрнаестогодишњег дечака поносно је гледао његов отац Миљан Дрекаловић, сећајући се 25. априла 1833. године, кад је изишао пред кућу и весело опалио „пуста цефердара“. Био је то знак целом племену Кучи да се у његовој кући родио син, још једна мушка глава, саплеменик и Црногорац.

Међутим, ни син ни отац нису слутили да ће баш тог дана почети да се око умног, упорног и храброг Марка плете истинита легенда, пуна поштовања и љубави према једној од најомиљенијих личности у историји Црне Горе.

ДЕЧАН ПРОТИВ ВУКА

Дувајући у фрулу, а с мислима увек на сабљу, пушку и бој, дечак је седео на стени и чувао овце.

Од осме године његов живот се састојао од ломатања по лијештанским врлетима за овцама. Младо срце и жива машта нису могли укорак са чувањем оваца и Марко је све теже полазио за стадом, не одвајајући се од пушке.

Његову задубљеност у мисли изненада је прекинуло блејање оваца. Мисли да Турци хоће да му отму неко од јагњаци, дечак скочи на ноге. И тад је у распршеном стаду угледао вука.

Без страха и размишљања, дечак хитро нанишани и опали. Кроз ломљаву пунча међу гудурама чуо је урлик рањене звери. Већ следећег тренутка разбеснела животиња била је пред њим.

Да се поново напуни пуш-

марко миљанов

ка више није било времена. Голорук и сам, дечак је неколико тренутака немо гледао како му прилази рањени вук, а онда се бацио на њега.

Зајатурен, сав у жару не обичног боја, дечак готово и није осетио како му звер раздира мишиће на руци. Љутит, свестан да би се грдно осрамотио кад би кући дошао без неке од оваца, пун снаге и јарости, сав у крви и зноју, Марко скупи последње делиће снаге која је већ била на измаку и рукама задави вука.

После неколико дана, пошто је одболовао и повратио снагу, кад се међу свим Кучима прочуло за подвиг „оног малог Марка Миљанова“ дечак је пребацио вучју кожу преко рамена и кренуо у Подгорицу, да-нашњи Титоград, да је про-да.

Кад је већ био надомак вароши, сретне га неки обесни Турчин и упита без поздрава:

— А ко ти је убио тог вука?

— Ја, ко ће други — мирно одговори Марко.

— Е, вала, лажеш! — подвикну Османлија.

— Ја не лажем, Турчине, нити ћу лагати док будем жив, но лажу такви к'о што си ти! — поносно му одврати дечак.

Турчиново лице нагло процрвени, он замахну руком и жестоко удари Марка по образу. Хитро и без двоумљења, син Миљана Дрекаловића на то извуче из џемадана, широког појаса, ку-буру и сасу олово Турчину у стомак.

Већ следећег дана Марко побеже међу остале Куче који су војевали против Турака и заувек остави овце. Од тада, сваким даном, из боја у бој и из беседе у беседу, Марко Миљанов је све више, и код саплеменика и код љутих непријатеља, растао у очима и у причи као чисто и светло очићење „чојства и јунаштва“.

КАД ЈУНАК ВРАЋА ОРДЕНЕ

Будући живот Марка Миљанова тешко може да стане и у већи роман. Остало је забележено да је овај ју-

ЈУНАК, ПЕРЈАНИК И ВОЈВОДА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА ПОБЕДИО ЈЕ СВЕ ПРОТИВНИКЕ, ОД ТУРАКА ДО НЕПИСМЕНОСТИ, И ТАКО ПРОЧУО У БЕСМРТНОСТ.

мах — љутито га упита књаз.

— Ви, књаже.

Како се није слагао с књажевом политиком ћутања и непомагања „браћи Босанцима и Херцеговцима“ при њиховој окупацији од Аустро-Угарске, Марко љутито враћа мноштво одликовања и даје оставке на све положаје и титуле које је имао. Од тада је он сасвим приватно лице, без икакве плате или пензије за следећих девет година. Живећи мирно и повучено у Подгорици, у кући Турчина Јуса Мучина, крвника који му 1873. није смео да изиђе на меџдан, Марко гаји пчеле.

ПЕРО УМЕСТО ХАНЏАРА

Аустрија је преко својих људи покушала да искористи овако тежак положај Марка Миљанова, али их је он љутито одбио, рекавши да тим душманима треба ударити сто батина, а да сви, кад је у питању домовина, морамо заборавити и праштати личну увреду.

Оставивши пушку и сабљу, Марко се, око педесете, прихвати другог „свијетлог оружја“ — пера и хартије. Желећи да напише све оно што је знао о јунацима и бојевима, чојству и

НЕОБИЧНЕ НОВИНЕ

Марко Миљанов је у Црну Гору свог времена увео и две необичне новине. Он је, наиме, био једини мушкарца који се редовно бријао, чешљао, одржавао личну хигијену на висини свог имена и поштовања. Такође је храбро преломио стародревни обичај да све жене, без обзира на го-

дине и положаја, љубе сваког мушкарца у руку. Сматрајући то понижавајућим и нехигијенским, чему се противила већина Црногораца и осуђивала га због тог, Миљанов је, не само у свом дому, завсег ред за жена свакога поздравља усправно и без понижења, „на равном нози“.

ДЕЛО ЗА СВА ВРЕМЕНА

Марко Поповић Дрекаловић, по оцу назван Миљанов, рођен је 25. априла пре 145 година у селу Лијешта, код Медуна, у племену Кучи. Према предању, по чудесним знацима, знало се и пре Марковог рођења да ће његова мајка Борица донети на свет по оштроумности и телесној снази изузетно дете.

Својим животом Марко је у потпуности оправдао легенду. И данас се перјаник, војвода и писац Марко Миљанов сматра можда највећим црногорским јунаком.

Четовођа и херој из многих бојева, од којих је највећи и најзначајнији онај на Фундини 1876, где је Марко са својих неколико пута мање сабораца разбио 9000 Турака, Миљанов се од своје педесете, научивши тек тад да пише, латио пера и до 2. фебруара 1901, кад је умро у Херцег-Новом, написао неколико књижевних и историјских дела непролазне вредности. Главна дела су му: Примјери чојства и јунаштва, Племена Кучи у народној причи и пјесми, Живот и обичај у Арбанаси, Нешто о Братовођи-њима.

нак увек ишао у бој на челу чете, неустрашив и љутит на било какву неправду или кукавичлук.

Године 1856, књаз Данило узима Марка Миљанова за перјаника, а после четири године исту титулу добија и од новог књаза Николе.

И према њима се овај изузетни човек опходио једноставно, поносно и праведно као и према својим Кучима.

Обраћајући се перјаницима, сердарима и војводама пред цетињским двором, књаз Никола им рече да би убио сваког Црногорца који није смакнуо ниједну турску главу.

— Пресвијетли књаже, — обрати му се Марко — ја знам једног таквог и он је међу нама.

— Реци ми га, Марко, од-

јунаштву и да тако „изведе из мрака оне који за мрак нијесу“.

Сричући с муком слово по слово и жалећи се пријатељима да му се рука не слаже тако добро оловком и папиром као с пушком и ханџаром, Марко ипак успева да иза себе остави дубокоумно и изузетно хумано књижевно дело чија вредност не пролази. Великог животног искуства, строгог према другима, а најстрожији према самом себи, скроман и до гроба заљубљен у Црну Гору и братство свих народа, једнако правичан и према Турцима као према својим Кучима, Марко Миљанов успева да још једном јасно осветли своје време и људе у њему.

И. Лончар

НЕ ЛЕТИ ПРЕМА СУНЦУ!

Све Миновске бродове чува-
ла је јака стража и Дедал је
схватио да је једини пут у
слободу — ваздух.

атински мајстор занат-
ских вештина. Веште ру-
ке Дедала одвеле су га јед-
ног дана и на Крит којим
је владао краљ Минос. У
граду Кносу Дедал је ус-
хињавао Миноса и његову
породицу правећи им лут-
ке које су изгледале као
живе.

Легенда каже да је Мино-
сова жена Пасифаја за-
љубљена у светог белог
бика, једног дана подари-
ла живот чудовишту, које
је названо Минотаур; по-
ла човек, пола бик. Же-
лећи да сакрије од света
Минотаура, Минос нареди
Дедалу да сагради утврђе-
ње у Кносу у које ће до-
животно да затвори Мино-
таура и Пасифају.

Тако је настао чувени
лабиринт, сплет ходника у
који су затворени Пасифа

ја и Минотаур да никад
не нађу излаз...

Дедал је тада пожелео
да се врати у Грчку. Али
краљ Минос није желео
да се одрекне услуга веш-
тог градитеља. Године су
пролазиле и у Дедалу је
све више расла жеља да
се врати у родну земљу.
Размишљао је о томе како
да побегне. Са Крита није
било лако побећи јер је
све Миновске бродове чу-
вала јака стража. Дедал
је схватио да је једини мо-
гући пут у слободу — ваз-
дух!

Почео је да скупља пти-
чја пера. Узвезујући бочна
пера заједно, а мала нале-
пивиш воском. Дедал је
конструисао крила за лете-
ње и то два пара: једна за
себе, друга за сина Икара,
који се родио у његовом
браку са Наукратом, јед-

ном од Миновских роо-
ња.

Пошто је причврстио
крила Икару он му рече:

— Сине мој, опомињем
те. Немој летети сувише
високо да ти сунце не би
отопило восак, нити се
спуштај сувише ниско да
ти перје не овлажи море.

Дедал је затим завукао
руке у своја крила, па су
заједно полетели.

— Лети сасвим уз мене
— викао је Дедал сину.

НА ИКАРИЈИ...

Док су летели изнад
Крита на североисток ма-
шући крилима, рибари,
пастири и орачи, који су
их гледали, помислише да
су богови.

Када су већ оставили
Крит, нека друга острва и
летели изнад отвореног мо-
ра, мали Икар не издржа
и, заборављајући очева у-
позорење, поче да узлеће
према сунцу, уживајући у
моћи својих огромних кри-
ла.

Дедал у једном тренутку
погледа преко рамена, али
Икара више није видео.
Само су се на таласима
под њим видела разбаца-
на птичја пера. Сунчана
топлота отопила је восак
на крилима и Икар је пао
у море.

Легенда каже да је Де-
дал летео једно време над
морем док није пронашао
Икарово тело, узео га и
сахранио на оближњем
острву, које је после наз-
вао Икарија...

Дедал је затим летео да-
ље према западу док није
слетео да своја крила пос-
вети Аполону и да му са-
гради и храм са златним
кровом. Касније се скра-
сио на Сицилији где га је
гостољубиво примио краљ
Кокал. На Сицилији је са-
зидао низ лепих грађевина
и стекао велики углед
и славу која је допрла и
до наших дана.

• • •

У Петсофи, на Криту,
нађена је гомила глине-
них људских глава и удо-
ва са рупама кроз које је
могла да се провуче врп-
ца. Ако се претпостави да
су ти делови некада били
причвршћени за дрвену
притку, онда би то могли
бити остаци Дедалових лу-
така које су представљале
богињу Плодности. Ове
лутке су висиле о гранама
вођака, удови су им се
клатили на ветру, што је
вођкама требало да осигу-
ра плодност. Једна таква
лутка, окачена о вођку,
види се и на чувеној злат-
ној плочи из ризнице на
Акропољу у Микени...

Два орача посматрала
су необична летећа
створења.

— Да ли су то птице?

— Не, никада до сада
нисам видео толике пти-
це!

— То су људи! Летећи
људи — позвао је изне-
нада један од њих. — То
је невероватно!

Два човека су летела. Је-
дан се звао Дедал, а други
његов син, Икар.

КАКО ПОБЕЋИ

У митологији старих Гр-
ка Дедал је остао као поз-
нати градитељ и чувени

Тридесетог марта 1923. године пред поноћ у јувелирској радњи Вила Бакстера у Ферфексу у Оклахоми одјекнуо је хитац. Десет минута касније шериф је био на месту догађаја. Затекао је Бакстера с ловачком двоцевком и под прозором леш човека с великом раном на прсима.

— Седео сам кад се овај појавио на дворишном прозору! — јувелир показа мртваца. — Опалио сам и убио лопова, шерифе!

Шериф се саже и погледа мртваца.

— Аса Кирби! — рече. — Стари знанац! Ту протува сам већ два пута стрпао у бувару! Сигурно је бацио око на твоје дијаманте, Виле!

Случај је за шерифа био јасан. Нимало чудним није му се учинило то што је Бакстер у глуво доба ноћи био у радњи, а ни то што је уза се имао напуњену ловачку пушку.

— Послаћу људе да однесу леш! — шериф пође вратима. — Здраве, Виле!

Чим је остао сам, Вил Бакстер је дигао телефонску слушалицу и окренуо бројчаник.

— Све је у реду, Биле! — рече кад је добио везу. — Можеш мирно да спаваш!

Вил Бакстер се варао. Није слутио да ће убрзо с Билом, како су сви у Ферфексу једноставно називали Вилијема Хола, стајати пред федералним судом.

ШЕГРТ У „РУПИ У ЗИДУ“

Три дана пре него што је јувелир убио провалника у Ферфексу је, тачно у поноћ, дошло до тешке катастрофе. У вили Вила Смита одјекнула је експлозија. У пожару који је затим избио, кућа је изгорела до темеља, а с њом Вил, његова жена Рита и две кћери.

Вил и Рита су били Индијанци из племена Осец које су бледолики протерали из слободних прерија и затворили у резерват с ма-

ПОВЕРЛИВАЦИ МРТВИХ

ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ДИВЉЕГ ЗАПАДА

ЉУДИ ИЗ ПЛЕМЕНА ОСЕЦ ТАЈАНСТВЕНО СУ УМИРАЛИ СВЕ ДОК СЕ ЈЕДНОГ ДАНА У ФЕРФЕКСУ НИСУ ОБРЕЛА ЧЕТИРИ СТРАНЦА...

где се налазио резерват Осец Индијанаца и где су идеално склониште имале разбојничке банде. Спријатељио се с власником једног шатора — продавнице. Власник је изненада нетрагом нестао, а Бил је наследио његову трговину. Муштерије су му били бандити и понеки Индијанац. За порекло робе коју је продавао нико се није бринуо.

Ускоро је нека банда почела да пљачка Индијанце, а у исто време Бил је почео да продаје свеже месо по удаљеним фармама, па чак и у Ферфексу. Индијанци су се жалили шерифу али ко је уважавао жалбе „вапљивих дивљака“.

ЗИД ЋУТАЊА

Бил је једног дана дошао да наплати дуг од једног Индијанца, али је стигао прекасно: дужник је умро неколико сати раније. Тог часа синула је Вилу Холу изванредна идеја. На индијанчевој признаници је испред износа дуга додао две-три цифре. Затим је, уз помоћ неког адвоката, поднео тужбу суду и добио покојничково имање и стоку. Од тога дана више није могао да умре ниједан Индијанац, а да не искрсне поверилац Хол с чопором сведока.

Кад дужници нису у довољном броју умирали природном смрћу, почели су да гину од разноразних случајева, најчешће од метка. Бил Хол је увек имао среће: увек је могао да наплати дуг.

Пред крај века у индијанском резервату је откривена нафта. Осеци су постали богаташи. Бил Хол је осетио животну шансу. Научио је како се наплаћују непостојећи дугови. Посао је цветао, јер је већ 1920. године шатор-продавницу у Бандитским брдима заменио за велики ранч, стоку, расне коње, банку, трговачке магацине и погрешно предузеће, које је пословало рентабилније од било код другог у Ферфексу и околини.

До ових података агенти ФБИ су дошли релативно лако, али кад су почели да се распитују о механизацијама Била Хола у последње

три године, ударили су о зид ћутања.

— Људи се плаше да говоре! — јавили су централни. — Чекамо инструкције!

— Наставите посао — стигао је одговор. — Нека ми сле да сте немоћни!

ЗАМНА СЕ СКЛОПИЛА

У следећих неколико дана у Ферфексу су, у различито време и с разних страна, стигла четири човека. Један је био трговац стоком, други бушач петролеја, трећи агент осигуравајућег друштва, а четврти пунокрвни Индијанац и врач из племена Сола. Сви су они по читав дан лутали градом и околином тражећи муштерије.

После месец дана, крајем маја, та четири човека која

никад у Ферфексу нису између себе изменила ниједну реч састала су се у једној шпилји у Бандитским брдима. Четири специјална агента ФБИ дуго су измењивали информације до којих су дошли и резултат тог разговора била је комплетна слика Била Хола и његове злочиначке каријере.

Отресити Индијанац Чарли Вајтхорн — Бела Труба први је посумњао у несрећне случајеве од којих су умирала његова сабраћа. На једном племенском саветовању гласно је изрекао своје сумње против Била Хола, а после је те сумње поновио и у једном салуну у граду. Тада је нестао. Нашли су га с метком у челу.

До Жути Коњ је на са мрти повраћао белу пену. Индијанци Бил Стесон, мајс

МИНИ-КВИЗ

- 1 Знате ли ко је пронашао непромочиву тканину за кишне огртаче?
- 2 Како се зове највећа река у Индокини?
- 3 Орлови живе у целом свету сем у...?
- 4 Шта је папаја?
- 5 Знате ли ко је режирао филм „Љубавни живот Будимира Трајковића“?

ОДГОВОРИ:

1) Енглески хемичар Чарлс Меклери (1766—1842); 2) Меконг; 3) Меконг; 4) Папаја; 5) Папаја; 6) Папаја; 7) Папаја; 8) Папаја; 9) Папаја; 10) Папаја; 11) Папаја; 12) Папаја; 13) Папаја; 14) Папаја; 15) Папаја; 16) Папаја; 17) Папаја; 18) Папаја; 19) Папаја; 20) Папаја; 21) Папаја; 22) Папаја; 23) Папаја; 24) Папаја; 25) Папаја; 26) Папаја; 27) Папаја; 28) Папаја; 29) Папаја; 30) Папаја; 31) Папаја; 32) Папаја; 33) Папаја; 34) Папаја; 35) Папаја; 36) Папаја; 37) Папаја; 38) Папаја; 39) Папаја; 40) Папаја; 41) Папаја; 42) Папаја; 43) Папаја; 44) Папаја; 45) Папаја; 46) Папаја; 47) Папаја; 48) Папаја; 49) Папаја; 50) Папаја; 51) Папаја; 52) Папаја; 53) Папаја; 54) Папаја; 55) Папаја; 56) Папаја; 57) Папаја; 58) Папаја; 59) Папаја; 60) Папаја; 61) Папаја; 62) Папаја; 63) Папаја; 64) Папаја; 65) Папаја; 66) Папаја; 67) Папаја; 68) Папаја; 69) Папаја; 70) Папаја; 71) Папаја; 72) Папаја; 73) Папаја; 74) Папаја; 75) Папаја; 76) Папаја; 77) Папаја; 78) Папаја; 79) Папаја; 80) Папаја; 81) Папаја; 82) Папаја; 83) Папаја; 84) Папаја; 85) Папаја; 86) Папаја; 87) Папаја; 88) Папаја; 89) Папаја; 90) Папаја; 91) Папаја; 92) Папаја; 93) Папаја; 94) Папаја; 95) Папаја; 96) Папаја; 97) Папаја; 98) Папаја; 99) Папаја; 100) Папаја; 101) Папаја; 102) Папаја; 103) Папаја; 104) Папаја; 105) Папаја; 106) Папаја; 107) Папаја; 108) Папаја; 109) Папаја; 110) Папаја; 111) Папаја; 112) Папаја; 113) Папаја; 114) Папаја; 115) Папаја; 116) Папаја; 117) Папаја; 118) Папаја; 119) Папаја; 120) Папаја; 121) Папаја; 122) Папаја; 123) Папаја; 124) Папаја; 125) Папаја; 126) Папаја; 127) Папаја; 128) Папаја; 129) Папаја; 130) Папаја; 131) Папаја; 132) Папаја; 133) Папаја; 134) Папаја; 135) Папаја; 136) Папаја; 137) Папаја; 138) Папаја; 139) Папаја; 140) Папаја; 141) Папаја; 142) Папаја; 143) Папаја; 144) Папаја; 145) Папаја; 146) Папаја; 147) Папаја; 148) Папаја; 149) Папаја; 150) Папаја; 151) Папаја; 152) Папаја; 153) Папаја; 154) Папаја; 155) Папаја; 156) Папаја; 157) Папаја; 158) Папаја; 159) Папаја; 160) Папаја; 161) Папаја; 162) Папаја; 163) Папаја; 164) Папаја; 165) Папаја; 166) Папаја; 167) Папаја; 168) Папаја; 169) Папаја; 170) Папаја; 171) Папаја; 172) Папаја; 173) Папаја; 174) Папаја; 175) Папаја; 176) Папаја; 177) Папаја; 178) Папаја; 179) Папаја; 180) Папаја; 181) Папаја; 182) Папаја; 183) Папаја; 184) Папаја; 185) Папаја; 186) Папаја; 187) Папаја; 188) Папаја; 189) Папаја; 190) Папаја; 191) Папаја; 192) Папаја; 193) Папаја; 194) Папаја; 195) Папаја; 196) Папаја; 197) Папаја; 198) Папаја; 199) Папаја; 200) Папаја; 201) Папаја; 202) Папаја; 203) Папаја; 204) Папаја; 205) Папаја; 206) Папаја; 207) Папаја; 208) Папаја; 209) Папаја; 210) Папаја; 211) Папаја; 212) Папаја; 213) Папаја; 214) Папаја; 215) Папаја; 216) Папаја; 217) Папаја; 218) Папаја; 219) Папаја; 220) Папаја; 221) Папаја; 222) Папаја; 223) Папаја; 224) Папаја; 225) Папаја; 226) Папаја; 227) Папаја; 228) Папаја; 229) Папаја; 230) Папаја; 231) Папаја; 232) Папаја; 233) Папаја; 234) Папаја; 235) Папаја; 236) Папаја; 237) Папаја; 238) Папаја; 239) Папаја; 240) Папаја; 241) Папаја; 242) Папаја; 243) Папаја; 244) Папаја; 245) Папаја; 246) Папаја; 247) Папаја; 248) Папаја; 249) Папаја; 250) Папаја; 251) Папаја; 252) Папаја; 253) Папаја; 254) Папаја; 255) Папаја; 256) Папаја; 257) Папаја; 258) Папаја; 259) Папаја; 260) Папаја; 261) Папаја; 262) Папаја; 263) Папаја; 264) Папаја; 265) Папаја; 266) Папаја; 267) Папаја; 268) Папаја; 269) Папаја; 270) Папаја; 271) Папаја; 272) Папаја; 273) Папаја; 274) Папаја; 275) Папаја; 276) Папаја; 277) Папаја; 278) Папаја; 279) Папаја; 280) Папаја; 281) Папаја; 282) Папаја; 283) Папаја; 284) Папаја; 285) Папаја; 286) Папаја; 287) Папаја; 288) Папаја; 289) Папаја; 290) Папаја; 291) Папаја; 292) Папаја; 293) Папаја; 294) Папаја; 295) Папаја; 296) Папаја; 297) Папаја; 298) Папаја; 299) Папаја; 300) Папаја; 301) Папаја; 302) Папаја; 303) Папаја; 304) Папаја; 305) Папаја; 306) Папаја; 307) Папаја; 308) Папаја; 309) Папаја; 310) Папаја; 311) Папаја; 312) Папаја; 313) Папаја; 314) Папаја; 315) Папаја; 316) Папаја; 317) Папаја; 318) Папаја; 319) Папаја; 320) Папаја; 321) Папаја; 322) Папаја; 323) Папаја; 324) Папаја; 325) Папаја; 326) Папаја; 327) Папаја; 328) Папаја; 329) Папаја; 330) Папаја; 331) Папаја; 332) Папаја; 333) Папаја; 334) Папаја; 335) Папаја; 336) Папаја; 337) Папаја; 338) Папаја; 339) Папаја; 340) Папаја; 341) Папаја; 342) Папаја; 343) Папаја; 344) Папаја; 345) Папаја; 346) Папаја; 347) Папаја; 348) Папаја; 349) Папаја; 350) Папаја; 351) Папаја; 352) Папаја; 353) Папаја; 354) Папаја; 355) Папаја; 356) Папаја; 357) Папаја; 358) Папаја; 359) Папаја; 360) Папаја; 361) Папаја; 362) Папаја; 363) Папаја; 364) Папаја; 365) Папаја; 366) Папаја; 367) Папаја; 368) Папаја; 369) Папаја; 370) Папаја; 371) Папаја; 372) Папаја; 373) Папаја; 374) Папаја; 375) Папаја; 376) Папаја; 377) Папаја; 378) Папаја; 379) Папаја; 380) Папаја; 381) Папаја; 382) Папаја; 383) Папаја; 384) Папаја; 385) Папаја; 386) Папаја; 387) Папаја; 388) Папаја; 389) Папаја; 390) Папаја; 391) Папаја; 392) Папаја; 393) Папаја; 394) Папаја; 395) Папаја; 396) Папаја; 397) Папаја; 398) Папаја; 399) Папаја; 400) Папаја; 401) Папаја; 402) Папаја; 403) Папаја; 404) Папаја; 405) Папаја; 406) Папаја; 407) Папаја; 408) Папаја; 409) Папаја; 410) Папаја; 411) Папаја; 412) Папаја; 413) Папаја; 414) Папаја; 415) Папаја; 416) Папаја; 417) Папаја; 418) Папаја; 419) Папаја; 420) Папаја; 421) Папаја; 422) Папаја; 423) Папаја; 424) Папаја; 425) Папаја; 426) Папаја; 427) Папаја; 428) Папаја; 429) Папаја; 430) Папаја; 431) Папаја; 432) Папаја; 433) Папаја; 434) Папаја; 435) Папаја; 436) Папаја; 437) Папаја; 438) Папаја; 439) Папаја; 440) Папаја; 441) Папаја; 442) Папаја; 443) Папаја; 444) Папаја; 445) Папаја; 446) Папаја; 447) Папаја; 448) Папаја; 449) Папаја; 450) Папаја; 451) Папаја; 452) Папаја; 453) Папаја; 454) Папаја; 455) Папаја; 456) Папаја; 457) Папаја; 458) Папаја; 459) Папаја; 460) Папаја; 461) Папаја; 462) Папаја; 463) Папаја; 464) Папаја; 465) Папаја; 466) Папаја; 467) Папаја; 468) Папаја; 469) Папаја; 470) Папаја; 471) Папаја; 472) Папаја; 473) Папаја; 474) Папаја; 475) Папаја; 476) Папаја; 477) Папаја; 478) Папаја; 479) Папаја; 480) Папаја; 481) Папаја; 482) Папаја; 483) Папаја; 484) Папаја; 485) Папаја; 486) Папаја; 487) Папаја; 488) Папаја; 489) Папаја; 490) Папаја; 491) Папаја; 492) Папаја; 493) Папаја; 494) Папаја; 495) Папаја; 496) Папаја; 497) Папаја; 498) Папаја; 499) Папаја; 500) Папаја; 501) Папаја; 502) Папаја; 503) Папаја; 504) Папаја; 505) Папаја; 506) Папаја; 507) Папаја; 508) Папаја; 509) Папаја; 510) Папаја; 511) Папаја; 512) Папаја; 513) Папаја; 514) Папаја; 515) Папаја; 516) Папаја; 517) Папаја; 518) Папаја; 519) Папаја; 520) Папаја; 521) Папаја; 522) Папаја; 523) Папаја; 524) Папаја; 525) Папаја; 526) Папаја; 527) Папаја; 528) Папаја; 529) Папаја; 530) Папаја; 531) Папаја; 532) Папаја; 533) Папаја; 534) Папаја; 535) Папаја; 536) Папаја; 537) Папаја; 538) Папаја; 539) Папаја; 540) Папаја; 541) Папаја; 542) Папаја; 543) Папаја; 544) Папаја; 545) Папаја; 546) Папаја; 547) Папаја; 548) Папаја; 549) Папаја; 550) Папаја; 551) Папаја; 552) Папаја; 553) Папаја; 554) Папаја; 555) Папаја; 556) Папаја; 557) Папаја; 558) Папаја; 559) Папаја; 560) Папаја; 561) Папаја; 562) Папаја; 563) Папаја; 564) Папаја; 565) Папаја; 566) Папаја; 567) Папаја; 568) Папаја; 569) Папаја; 570) Папаја; 571) Папаја; 572) Папаја; 573) Папаја; 574) Папаја; 575) Папаја; 576) Папаја; 577) Папаја; 578) Папаја; 579) Папаја; 580) Папаја; 581) Папаја; 582) Папаја; 583) Папаја; 584) Папаја; 585) Папаја; 586) Папаја; 587) Папаја; 588) Папаја; 589) Папаја; 590) Папаја; 591) Папаја; 592) Папаја; 593) Папаја; 594) Папаја; 595) Папаја; 596) Папаја; 597) Папаја; 598) Папаја; 599) Папаја; 600) Папаја; 601) Папаја; 602) Папаја; 603) Папаја; 604) Папаја; 605) Папаја; 606) Папаја; 607) Папаја; 608) Папаја; 609) Папаја; 610) Папаја; 611) Папаја; 612) Папаја; 613) Папаја; 614) Папаја; 615) Папаја; 616) Папаја; 617) Папаја; 618) Папаја; 619) Папаја; 620) Папаја; 621) Папаја; 622) Папаја; 623) Папаја; 624) Папаја; 625) Папаја; 626) Папаја; 627) Папаја; 628) Папаја; 629) Папаја; 630) Папаја; 631) Папаја; 632) Папаја; 633) Папаја; 634) Папаја; 635) Папаја; 636) Папаја; 637) Папаја; 638) Папаја; 639) Папаја; 640) Папаја; 641) Папаја; 642) Папаја; 643) Папаја; 644) Папаја; 645) Папаја; 646) Папаја; 647) Папаја; 648) Папаја; 649) Папаја; 650) Папаја; 651) Папаја; 652) Папаја; 653) Папаја; 654) Папаја; 655) Папаја; 656) Папаја; 657) Папаја; 658) Папаја; 659) Папаја; 660) Папаја; 661) Папаја; 662) Папаја; 663) Папаја; 664) Папаја; 665) Папаја; 666) Папаја; 667) Папаја; 668) Папаја; 669) Папаја; 670) Папаја; 671) Папаја; 672) Папаја; 673) Папаја; 674) Папаја; 675) Папаја; 676) Папаја; 677) Папаја; 678) Папаја; 679) Папаја; 680) Папаја; 681) Папаја; 682) Папаја; 683) Папаја; 684) Папаја; 685) Папаја; 686) Папаја; 687) Папаја; 688) Папаја; 689) Папаја; 690) Папаја; 691) Папаја; 692) Папаја; 693) Папаја; 694) Папаја; 695) Папаја; 696) Папаја; 697) Папаја; 698) Папаја; 699) Папаја; 700) Папаја; 701) Папаја; 702) Папаја; 703) Папаја; 704) Папаја; 705) Папаја; 706) Папаја; 707) Папаја; 708) Папаја; 709) Папаја; 710) Папаја; 711) Папаја; 712) Папаја; 713) Папаја; 714) Папаја; 715) Папаја; 716) Папаја; 717) Папаја; 718) Папаја; 719) Папаја; 720) Папаја; 721) Папаја; 722) Папаја; 723) Папаја; 724) Папаја; 725) Папаја; 726) Папаја; 727) Папаја; 728) Папаја; 729) Папаја; 730) Папаја; 731) Папаја; 732) Папаја; 733) Папаја; 734) Папаја; 735) Папаја; 736) Папаја; 737) Папаја; 738) Папаја; 739) Папаја; 740) Папаја; 741) Папаја; 742) Папаја; 743) Папаја; 744) Папаја; 745) Папаја; 746) Папаја; 747) Папаја; 748) Папаја; 749) Папаја; 750) Папаја; 751) Папаја; 752) Папаја; 753) Папаја; 754) Папаја; 755) Папаја; 756) Папаја; 757) Папаја; 758) Папаја; 759) Папаја; 760) Папаја; 761) Папаја; 762) Папаја; 763) Папаја; 764) Папаја; 765) Папаја; 766) Папаја; 767) Папаја; 768) Папаја; 769) Папаја; 770) Папаја; 771) Папаја; 772) Папаја; 773) Папаја; 774) Папаја; 775) Папаја; 776) Папаја; 777) Папаја; 778) Папаја; 779) Папаја; 780) Папаја; 781) Папаја; 782) Папаја; 783) Папаја; 784) Папаја; 785) Папаја; 786) Папаја; 787) Папаја; 788) Папаја; 789) Папаја; 790) Папаја; 791) Папаја; 792) Папаја; 793) Папаја; 794) Папаја; 795) Папаја; 796) Папаја; 797) Папаја; 798) Папаја; 799) Папаја; 800) Папаја; 801) Папаја; 802) Папаја; 803) Папаја; 804) Папаја; 805) Папаја; 806) Папаја; 807) Папаја; 808) Папаја; 809) Папаја; 810) Папаја; 811) Папаја; 812) Папаја; 813) Папаја; 814) Папаја; 815) Папаја; 816) Папаја; 817) Папаја; 818) Папаја; 819) Папаја; 820) Папаја; 821) Папаја; 822) Папаја; 823) Папаја; 824) Папаја; 825) Папаја; 826) Папаја; 827) Папаја; 828) Папаја; 829) Папаја; 830) Папаја; 831) Папаја; 832) Папаја; 833) Папаја; 834) Папаја; 835) Папаја; 836) Папаја; 837) Папаја; 838) Папаја; 839) Папаја; 840) Папаја; 841) Папаја; 842) Папаја; 843) Папаја; 844) Папаја; 845) Папаја; 846) Папаја; 847) Папаја; 848) Папаја; 849) Папаја; 850) Папаја; 851) Папаја; 852) Папаја; 853) Папаја; 854) Папаја; 855) Папаја; 856) Папаја; 857) Папаја; 858) Папаја; 859) Папаја; 860) Папаја; 861) Папаја; 862) Папаја; 863) Папаја; 864) Папаја; 865) Папаја; 866) Папаја; 867) Папаја; 868) Папаја; 869) Папаја; 870) Папаја; 871) Папаја; 872) Папаја; 873) Папаја; 874) Папаја; 875) Папаја; 876) Папаја; 877) Папаја; 878) Папаја; 879) Папаја; 880) Папаја; 881) Папаја; 882) Папаја; 883) Папаја; 884) Папаја; 885) Папаја; 886) Папаја; 887) Папаја; 888) Папаја; 889) Папаја; 890) Папаја; 891) Папаја; 892) Папаја; 893) Папаја; 894) Папаја; 895) Папаја; 896) Папаја; 897) Папаја; 898) Папаја; 899) Папаја; 900) Папаја; 901) Папаја; 902) Папаја; 903) Папаја; 904) Папаја; 905) Папаја; 906) Папаја; 907) Папаја; 908) Папаја; 909) Папаја; 910) Папаја; 911) Папаја; 912) Папаја; 913) Папаја; 914) Папаја; 915) Папаја; 916) Папаја; 917) Папаја; 918) Папаја; 919) Папаја; 920) Папаја; 921) Папаја; 922) Папаја; 923) Папаја; 924) Папаја; 925) Папаја; 926) Папаја; 927) Папаја; 928) Папаја; 929) Папаја; 930) Папаја; 931) Папаја; 932) Папаја; 933) Папаја; 934) Папаја; 935) Папаја; 936) Папаја; 937) Папаја; 938) Папаја; 939) Папаја; 940) Папаја; 941) Папаја; 942) Папаја; 943) Папаја; 944) Папаја; 945) Папаја; 946) Папаја; 947) Папаја; 948) Папаја; 949) Папаја; 950) Папаја; 951) Папаја; 952) Папаја; 953) Папаја; 954) Папаја; 955) Папаја; 956) Папаја; 957) Папаја; 958) Папаја; 959) Папаја; 960) Папаја; 961) Папаја; 962) Папаја; 963) Папаја; 964) Папаја; 965) Папаја; 966) Папаја; 967) Папаја; 968) Папаја; 969) Папаја; 970) Папаја; 971) Папаја; 972) Папаја; 973) Папаја; 974) Папаја; 975) Папаја; 976) Папаја; 977) Папаја; 978) Папаја; 979) Папаја; 980) Папаја; 981) Папаја; 982) Папаја; 983) Папаја; 984) Папаја; 985) Папаја; 986) Папаја; 987) Папаја; 988) Папаја; 989) Папаја; 990) Папаја; 991) Папаја; 992) Папаја; 993) Папаја; 994) Папаја; 995) Папаја; 996) Папаја; 997) Папаја; 998) Папаја; 999) Папаја; 1000) Папаја; 1001) Папаја; 1002) Папаја; 1003) Папаја; 1004) Папаја; 1005) Папаја; 1006) Папаја; 1007) Папаја; 1008) Папаја; 1009) Папаја; 1010) Папаја; 1011) Папаја; 1012) Папаја; 1013) Папаја; 1014) Папаја; 1015) Папаја; 1016) Папаја; 1017) Папаја; 1018) Папаја; 1019) Папаја; 1020) Папаја; 1021) Папаја; 102

ИНДИЈАНЦИ

тор у бацању ножева, и Нина Смит, вештак у бацању ласа, умрли су грчећи се од болова у стомаку пошто су их неки странци части-ли вискијем. Сви су били дужници Била Хола.

Берни Мак Брајд, бели власник богатог петролејског поља, велики пријатељ Индијанаца, скупио је податке о злочинима у резервату Осеџа и кренуо у Вашингтон да их да на увид Конгресу. Тамо никад није стигао. Његов унакажени леш пронашли су поред железничке пруге код Ме-доуса у Мериленду.

Бил Хол је уз помоћ лажних сведока и докумената приграбио имања Индијанца Џорџа Гретхарта и још неколицине његових сапле-меника.

ПОДМЕТНУО ПАКЛЕНУ МАШИНУ

У пролеће 1921. године Бил Хол је смислио нај-већу операцију у животу. Стара Индијанка Лици Роун располагала је готови-ном од 330.000 долара и пет-ролејским изворима који

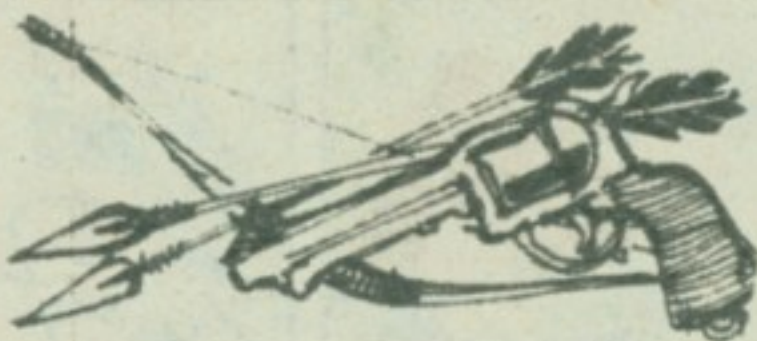
су ту готовину стално уве-ћавали. Бил Хол је саста-вио листу њених наследни-ка: кћерка Ана Браун и Рита Смит и нећака Моли. Затим је свог сестрића Ер-неста Буркхарта, лепушкас-тог лењивца, мекушца и превртљивца који је у ње-говим рукама био послуш-на марионета, натерао да се удвара Моли и да се најзад њоме ожени.

Маја исте године ловци су у планинској провалији близу Ферфекса нашли леш Ане Браун. У смртво-ници је писало да је поги-нула услед пада у понор, али није било забележено да је поврх тога имала ме-так у лобањи. Месец дана касније, напрасно је умрла њена мајка Лици. Лекар је констатовао срчану кап, али су сви знали да је стара Лици била кадра да се без заостајкивања у свако доба успне на врх Бандитских брда. На Лициној сахрани појавио се њен полубрат Хенри Роун — Шарени Коњ за кога Бил Хол дотад ни-је знао. После сахране је потенцијални наследник Лици опет нестао, али су га ипак у фебруару 1923. го-дине нашли с неколико ме-така у прсима у близини Ферфекса.

Бил Хол је 26. марта 1923. године отпутовао из Фер-фекса на сточни сајам у Канзас. Два дана касније изгорела је породица Рите Смит. Једина наследница огромног богатства сад је била Моли Буркхарт, жена Холовог сестрића.

Дан после пожара Хол се вратио у Ферфекс. После подне се о нечем договарао с јувелиром Бакстером у усамљеном хотелском углу. Увече је послао Асу Кир-бија у крађу. Рекао му је да ће до пред зору задржа-ти Вила Бакстера за кар-ташким столом. Кирби ни-је имао времена чак ни да се изненади кад је Вил Бакстер на њега испалио два хипа. Аса Кирби је мо-рао да нестане, јер је он, по Холовом наређењу, подмет-нуо паклену машину у виду Рите и Вила Смита.

Специјални агенти су све те податке поткрепили нео-боривим доказима и сведо-цима. На маратонском су-ђењу Вилијем Бил Хол је био осуђен на доживотну робију, а његови саучесни-ци, међу којима и јувелир Бакстер, на краће казне.

Индијанци из племена Осеџ нису више напрасно умирали од непознатих бо-ли, или метка из потаје
А. Р.

ФУДБАЛСКО СВЕЗНАЊЕ

Године 1951. о титули првака одлучила су два стота дела гол-количника: Црвена звезда имала је 35 бодова и гол-количник 2,38 (50:21), а Динамо 35 бодова и гол-количник 2,36 (45:19).

Лазар Тасић, фудбалер ОФК Београда, Црвене звезде и Челика, играо је у 17 првенстава.

Своју највећу победу у борби за бодове Парти-зан је постигао 1950. године над екипом Будућности из Титограда — 10:0.

Највећи број голова у Првој лиги примио је осјечки Пролетер у првенству 1955/56. — 94 на 26 утакмица.

Највећа посета на једној прволигашкој утак-мици забележена је 7. новембра 1976: за сусрет Црвена звезда — Партизан биле су продате 90.142 карте.

Рекордер у броју одиграних прволигашких утак-мица је Ибро Биоградлић (Сарајево) који је дрес свога клуба носио 317 пута.

Титулу првака са највише доживљених пораза у првенству освојио је Хајдук 1973/74. — био је поражен седам пута.

Највећи скок са последњег места начинила је тузланска Слобода у првенству 1970/71. — она је јесењу сезону завршила последња, осамнаеста, а на крају пролећног дела такмичења заузела је 10. место.

Једини фудбалери који су били четири пута најбољи стрелци Прве лиге су Слободан Сантрач (ОФК Београд) и Тодор Веселиновић (Војводина).

Највише голова Црвеној звезди дао је Партизан (1:7 у првенству 1953/54).

Поред наших судија, у првенству 1956/57. суди-ле су и италијанске судије у нашој Првсј лиги, а 1957/58. аустријски и италијански арбитри.

Број клубова или систем такмичења у после-ратним фудбалским шампионатима мењао се 11 пута.

Своју највећу победу загребачки Динамо пости-гао је 1946/47, када је савладао екипу сарајевског Жељезничара са 9:1.

Рекордери у броју освојених титула првака (4) као тренери су А. Немеш и Миљан Миљанић. Праи је тренирао БСК, а други Црвену звезду.

Олимпија је у 13 првенстава 13 пута била гост Сарајева и 12 пута доживела је поразе.

Мостарски Вележ добио је две утакмице по-стигавши по пет голова које су дали исти играчи: 1966/67. над Војводином 5:3 (свих пет голова дао је Глазовић) и 1967/68. над Марибором 5:1 (свих пет голова дао је Бајевић).

БИМ И БУМ

BAVALU

стрип

Флаш Гордон:

ЗЛАБ

У ОРБИТИ ПЛАНЕТЕ ЈУПИТЕР, НОВ ЦИФРОВСКИ САТЕЛИТ СЛУЖИО ЈЕ КАО ТРАНЗИТНА СТАНИЦА ЗА МЕЂУЗВЕЗДАНЕ ЛЕТЕЛОВЕ.

БРОДОВИ СА ДАЛЕКИХ ЗВЕЗДА, ПУТУЈУКИ БРЖЕ ОД СВЕЛОСТИ, ОВДЕ СУ УКРШТАТИ ПУТЕВЕ.

ОД НАДА ЈЕ СУНЧЕВ СИСТЕМ ПОСТАО ЦЕНТАР, ОВАЈ САТЕЛИТ ЈЕ КЉУЧНА ТАЧКА ЗА ЛЕТОВЕ БРЖЕ ОД СВЕЛОСТИ.

ПОДИГНУТ ЈЕ ПОРЕД ЈУПИТЕРА, НАШЕ НАЗВЕБЕ ПЛАНЕТЕ, ТАКО ДА ГА ЛАКО НАЛАЗЕ БРОДОВИ КОЈИ ДОЛАЗЕ.

БРЗИНА ЈЕ ПОВЕЗАТА ДАЛЕКЕ ЗВЕЗДЕ. ПРИПАДНИЦИ РАЗНИХ РАСА ПРЕЛАЗЕ НА ДРУГЕ БРОДОВЕ И ПРЕНОСЕ СВОЈ ПРТЉАГ...

МИ СМО ОДВОЈЕНИ ОД ТЈУДИ СА ЗВЕЗДА СТАКЛЕНИМ ЗИДОВИМА. ЈЕР, НАШ МЕТАБОЛИЗАМ ЈЕ РАЗЛИЧИТ...

© King Features Syndicate, Inc., 1963. World rights reserved.

... ВИРУС ОБИЧНОГ НАЗЕБА МОГАО БИ УБИТИ НЕКОГА ОД ЊИХ... И ОБРНУТО?

ГЛЕДАЈ ОНО МАЛО ТУЦКАСТО СТОРЕЊЕ? ХИ, ХИ... СМЕШАН ЈЕ!

ШТА ЈЕ ОНО?

4367/4

У ТОМ
ТРЕНУТ-
НУ, НА
ЈЕДНОМ
ОД УЗ-
ЛЕТИШ-
ТА СТА-
НИЦЕ...

ЗЕМАЉСКИ ЛЕТ
БРОЈ 403, СПРЕМАН
ЗА ПОЛАЗАК? МОЛИМО
ПУТНИКЕ ДА СЕ УНРЦА-
ЈУ НА УЛАЗУ 37?

ЏОНИ? НЕ
БУЉИ ТАКО
У ЊИХ... ТО
ЈЕ НЕПРИС-
ТОЈНО?

НАРОДИ
РАЗЛИЧИ-
ТИХ РАСА
СУ БИЛИ
БЛИЗУ...

ГЛЕДАЈ, ЕКСТ?
ЗЕМЉАНИ СУ
ФИНИ... ПОКАЗУ-
ЈЕ МИ ДА МУ ЈЕ
ДРАГО ШТО МЕ
ЈЕ СРЕО?

ДА, ВЕОМА ФИНИ?
А САДА ТЕ МОРАМ
ПРЕДАТИ ТВОЈОЈ
СТЈУАРДЕСИ,
МИКИ...

И МЕНИ ЈЕ,
ТАКОЈЕ,
ДРАГО?

... ТВОЈ ЛЕТ
ЈЕ КРОЗ ДЕ-
СЕТ МИН...
М-МИНИ??

ХЕЈ?
ЗЛАБ?
СТАНИ?

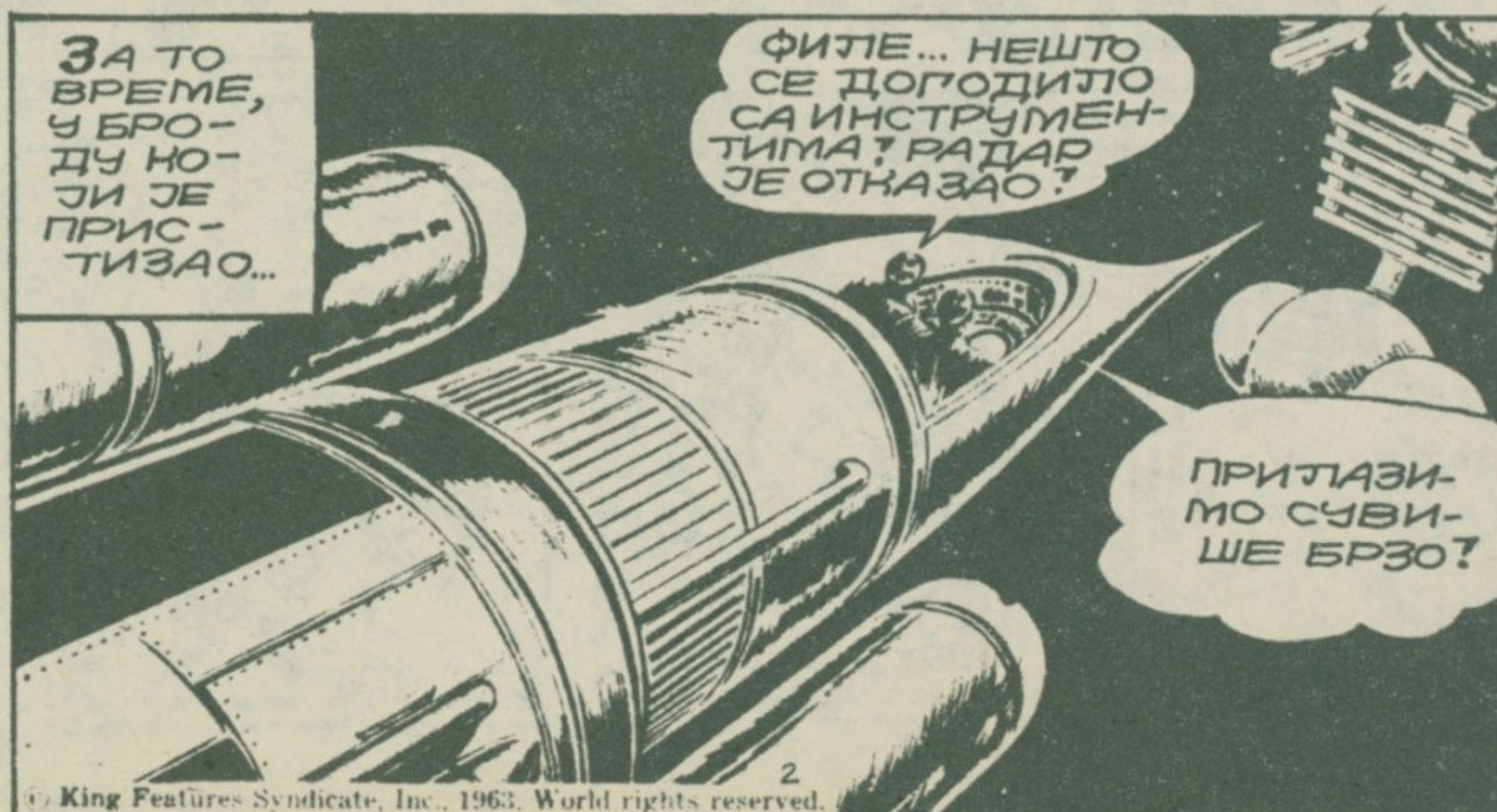
МИКИ? ВРАТИ
СЕ ОВАМО? ЗА-
НАСНИГЕШ НА
ЛЕТ??

МОЈЕ
ЉУБИМЧЕ,
ЗЛАБ?
НЕ МОГУ
ДА ГА ОС-
ТАВИМ??

ОУ-ООО??

ОХ,
ЗЛАБ,
ПА-
ЗИ?

ЗА ТО
ВРЕМЕ,
У БРО-
ДУ НО-
ЈИ ЈЕ
ПРИС-
ТИЗАО...

ФИЛЕ... НЕШТО
СЕ ДОГОДИЛО
СА ИНСТРУМЕН-
ТИМА? РАДАР
ЈЕ ОТКАЗАО?

ПРИПАЗИ-
МО СЪВИ-
ШЕ БРЗО?

ЧКЉУЧИ КОНТРА-
МОТОРЕ? СУВИШЕ
БРЗО ПРИПА-
ЗИМО?

ХЕЈ?
ГЛЕ-
ДАЈ?

НЕШ-
ТО КАС-
НИЈЕ,
СВИ ИН-
СТРУ-
МЕНТИ
СУ ПО-
ТПУНО
ОТКА-
ЗАТИ.

ПУТНИЧКИ
БРОД ДОЛА-
ЗИ ПОГРЕШ-
НИМ КЋР-
СОМ?

ПРЕКАСНО? ПУТ-
НИЦИ, ПРИПРЕМИ-
ТЕ СЕ ДА НА-
ПУСТИТЕ
БРОД?

ПАЖЊА?
ИЗБАЦИТЕ
ЦЕВ ЗА СПА-
САВАЊЕ, Ч ПИ-
ТАЊУ ЈЕ ЗЕ-
МАЉСКИ
БРОД?

БЕЗ ПАНИКЕ?
СМИРИ СЕ, ДЕДИЦЕ?
НА ВРЕМЕ ЋЕ НАС
ИЗВУКИ ОДАВДЕ?

ПОЖУРИ
СА ТОМ ЦЕ-
ВИ? БРОД
ГОРИ?

ФЛАШ?
ДОБРО ЈЕ
ШТО СИ ТУ
ДА ПОМОГ-
НЕШ?

ВАТРА ЈЕ УГРАШЕ-
НА? НАДАМ СЕ ДА
СУ НА ВРЕМЕ СТИП-
ТИ ДО ПИТО-
ТА?

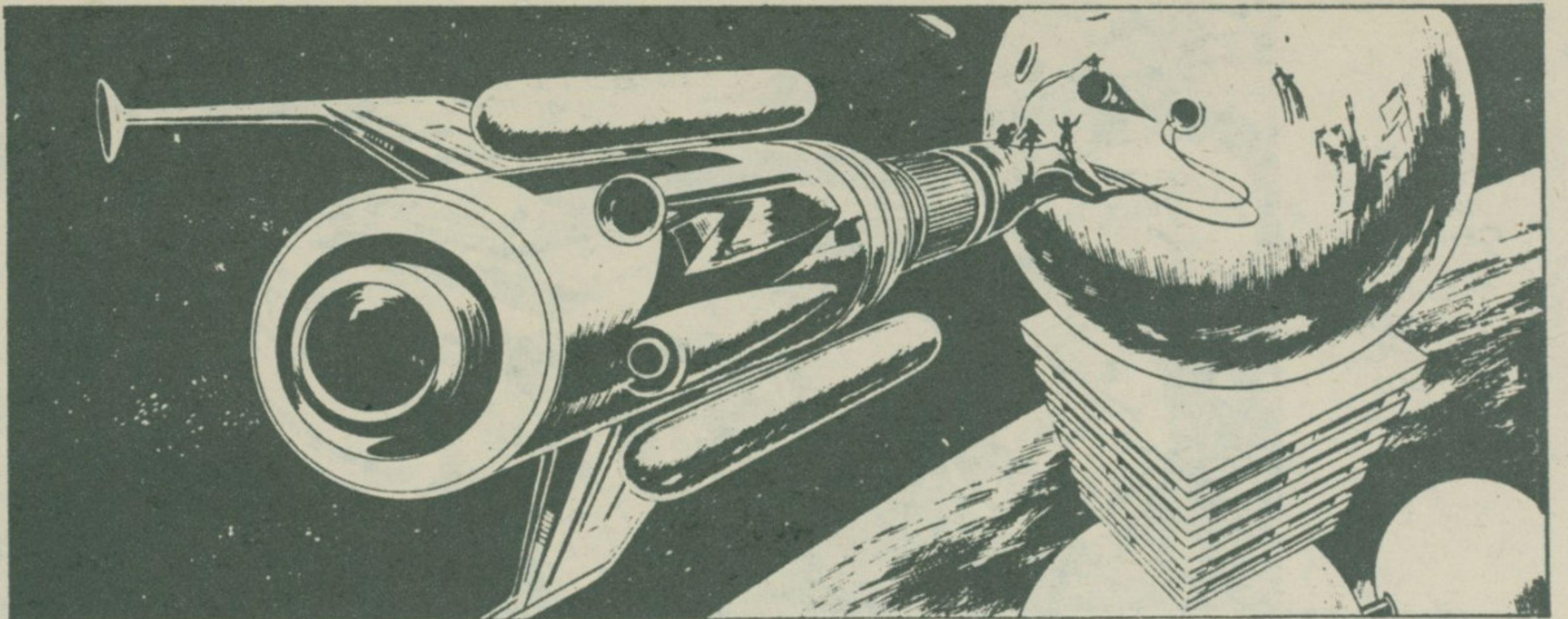
СРЕКОМ,
СВИ СУ
СПАШЕ-
НИ?

СПОТЉАШЊИ
ОМОТАЧ СМО
ПОПРАВИТИ,
ФЛАШЕ. АТИ,
ИМАЋЕ ЈОШ ДОС-
ТА ДА СЕ РА-
ДИ?

УХ, ЗЛАБ?
НЕ ЗНАМ КАК-
ВА ЈЕ ОНО ТОМ-
ЉИВА БИТЛА.
АТИ, ЗАКАС-
НИЛИ СМО НА
ПЕТ И... ИЗ-
ГУБИЛИ СЕ!

ЕКИПА
ЗА ИНТЕР-
ВЕНЦИЈЕ
РАДИЈА
ЈЕ ВЕО-
МА БР-
ЗО.

ДОБРА
ЕКИПА... ПО-
ВРЕБЕНИХ
НЕМА, ПУКО-
ТИНЕ СУ ЗА-
ТВОРЕНЕ?

САТЕЛИТ НИЈЕ ТЕШ-
НО ОШТЕЋЕН ОД СУ-
ДАРА, ФЛАШЕ? АЛИ,
ПРЕГРАДНИ ЗИ-
ДОВИ СУ УНИШ-
ТЕНИ...

НА ПРИ-
МЕР, ЧЕ-
НАОНИ-
ЦА?

ДА... НАША ЗДРАВ-
СТВЕНА ЕКИПА ЋЕ
ИМАТИ МУКЕ ДА СПРЕ-
ЧИ ЗАРАЗЕ? РАСЕ СЕ
МЕЂУСОБНО МОГУ
УНИШТИТИ?

АХ? ПУКОТИ-
НА НА СЕКТОРУ
ДЕВЕТ ПОНОВО СЕ
ОТВОРИЛА... ОПЕТ
ИСПУШТА ВАЗ-
ДУХ?

ТРЕБА ЛИ ТИ ПОМОЋ?
ЈА ЗНАМ ДОБРО
ТЕ СТВАРИ?

ЕВО ЈЕ, ФЛАШЕ?
ПУКОТИНА НА СПО-
ТЈАШЊОЈ ПЛОЧИ?

МОРАЋЕМО
ДА ИЗБА-
ЦИМО ВАЗ-
ДУХ...

ПА НЕЋЕМО
ИМАТИ ВАЗДУШ-
НИ ПРИТИСАК ДА
НАМ СМЕТА У
РАДУ?

М-МОРАМО
ИЗИЋИ ОДАВ-
ДЕ, ЗЛАБ... АЛИ,
ТАКО МИ ЈЕ ХТА-
ДНО... Ј-ЈАУУ... БО-
ЉЕ ДА ПРВО МА-
ЉО ОДСПАВАМО...

И
ДОК ЈЕ
ЛУЧАО
КРОЗ
МЕЂУ-
ЗВЕЗДА-
НИ ТЕР-
МИНАЛ,
МИКИ И
ЗЛАБ
СУ БИЛИ
ЗБУЊЕ-
НИ ХОД-
НИЦИМА
И ОДА-
ЈАМА.

ПРОПУСТИО ЈЕ ЛЕТ... МО-
РАЌЕ ДА ГА ЗА-
ДРЖЕ НА САТЕ-
ЛИТУ, У КАРАНТИНУ,
ДОК ГА НЕ ОДВЕДУ
КЪБИ?

ЗНАМ,
ФЛАШЕ? СИ-
ГУРНО ЈЕ,
ЈАДНО ДЕТЕ,
УСАМЉЕ-
НО?

ФЛАШЕ,
ДЕЗП... ДО-
БИТЕ? ПРОВЕРА-
ВАМ ИНС-
ТРУМЕНТЕ
НОВОГ
БРОДА?

ЗАР ЈЕ
ВЕЋ СПРЕ-
МАН, ЗАР-
НОВЕ?

БИО ЈЕ...
АЛИ, НЕ-
НА МИС-
ТЕРИОЗ-
НА РАДИ-
ЈАЦИЈА
БЛОНИРА
ИНСТРУМЕН-
ТЕ. МОРАМО
ДА ИХ ПРО-
ВЕРИМО,
ФЛАШЕ?

ИСТА РАДИ-
ЈАЦИЈА КО-
ЈА ЈЕ БИЛА
УЗРОК СУДАРА
СА САТЕЛИ-
ТОМ?

НАКВА
ЈЕ ТО
БУКА
ТАМО?

УХВАТИО САМ
ОВУ ДВОЈИЦУ ДОК
СУ ПОКУШАВАЛИ
ДА СЕ УВУКУ?

МИНИ?

КАКО МОЖЕ-
ТЕ ДА БУДЕТЕ
ТАКВИ? ОН ЈЕ
САМО УСАМ-
ЉЕН...

ЖАО
МИ
ЈЕ
АЛИ...

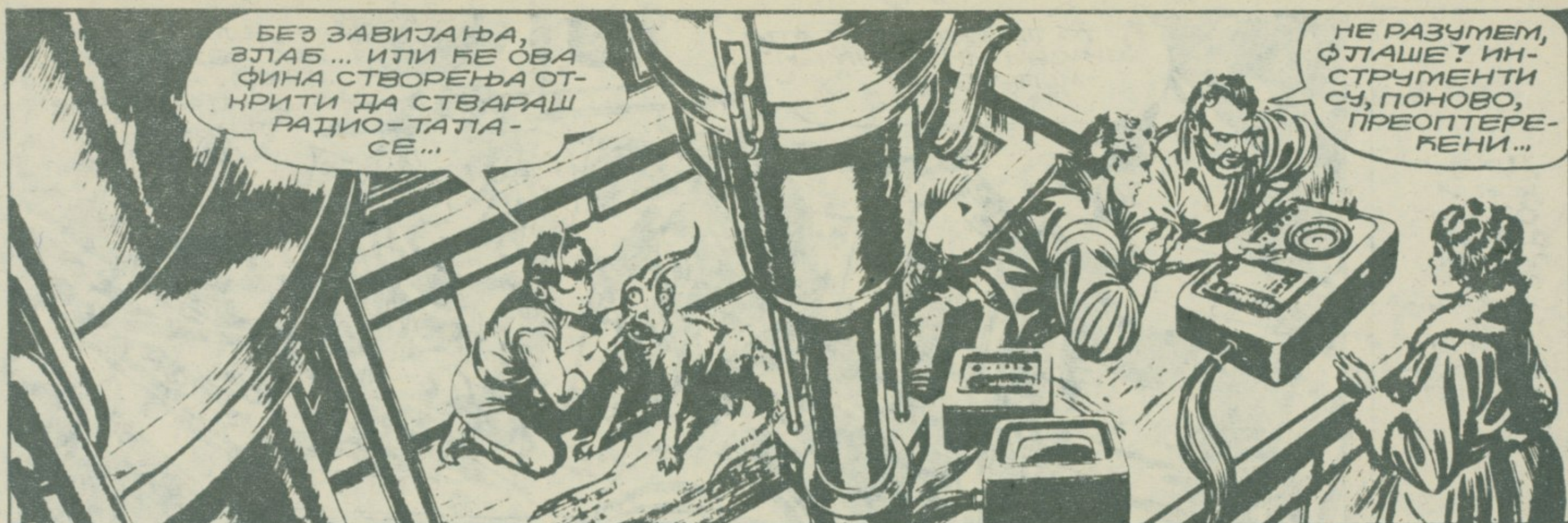

ГЛЕДАЈ? ИН-
СТРУМЕНТИ СУ
ПОНОВО
ОТКАЗАЛИ?
РАДИЈА-
ЦИЈА?

МОЖЕШ ЛИ
УТВРДИТИ ИЗ-
ВОР, ЗАРКО-
ВЕ?

ТИШИНА, ЗЛА-
БЕ? ОВИ ДИВНИ
СТРАНЦИ НЕ МО-
РАЈУ ДА ЗНАЈУ
ДА ЈЕ ТО ЗБОГ
ТВОГ УРТА-
ЊА... ПОСТА-
ЛИ БИ НАС
ОДАВДЕ
ЗАВЕК?!

ДР ЗАР-
КОВ И
ФЛАШИ
ДАЋЕ
ПРИПРЕ-
МАЈУ
ЗЕМАЋ-
СКИ
БРОД
ЗА ПРОБ-
НИ ЛЕТ.

ТО ЈЕ, ФЛАШЕ? САДА
СУ СВИ ИНСТРУМЕНТИ
ИСПРАВНИ?

ИДЕМО ДА ИХ
ПОСТАВИМО НА
БРОД. НАДАМ
СЕ ДА ИХ БУД-
ЉИВА РАДИ-
ЈАЦИЈА...

НЕКЕ ПОНО-
ВО ОНЕСПО-
СОБИТИ?

ПОНОВО
БЕМО ПРОВЕ-
РИТИ СИСТЕ-
МЕ, ФЛАШЕ?
А ОНДА МО-
ЖЕШ НА
ПРОБНИ
ЛЕТ?

АКО ДОБРО ИС-
ПАДНЕ, БИЋЕ
ТО ПРВИ МЕЂУ-
ЗВЕЗДАНИ ПУТ-
НИЧКИ БРОД?

ЈА САМ
ЧЕСТО ПЕ-
ТЕО БРЖЕ
ОД СВЕТ-
ЛОСТИ, ГОС'Н
ФЛАШЕ? МО-
ЋА ЛИ СА
ВАМА?

ЖАО МИ
ЈЕ, МИКИ?
НЕКИ ДРУ-
ГИ ПУТ,
ПОСЛЕ
ПРОБНОГ
ЛЕТА?

ТО ЈЕ ПРЕ-
КАСНО? ДО
ТАДА БЕМО БИ-
ТИ НАЈБИ НА
ДАГОРУ? АЛИ,
ВИДЕКЕШ, ЗЛАБ-
ЋИРЦАБЕ-
МО СЕ НЕКА-
НО? САДА

У ДРУ-
ГОМ ДЕ-
ЛУ ТЕР-
МИНАТА,
ЈАВИЛЕ
СУ СЕ НО-
ВЕ НЕ-
ПРИЛИ-
КЕ...

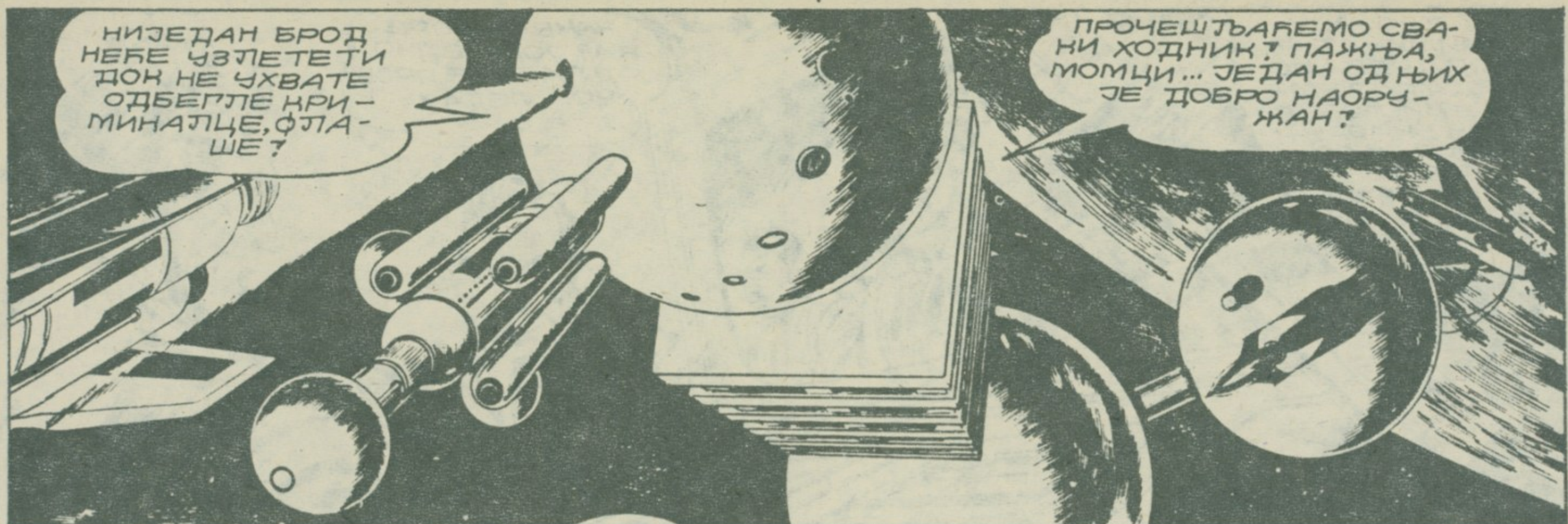
ЦЕНТРАТА? БРИ-
НОВИ СУ МЕ НА-
ПАЛИ И ОДУЗЕ-
ЛИ МИ ОРУЖЈЕ?
НЕ ЗНАМ ГДЕ СУ
КРЕНУЛИ?

САДА СУ И НАОРУЖАНИ? БРА-
ЋА БРИН... ТРИ ОЧАЈНА МЕЂУ-
ПЛАНЕТАРНА КРИЈУМЧАРА?
СУДАР ИМ ЈЕ ОМОГУ-
ЋИО БЕЖСТВО ИЗ БЕ-
ЛГИЈА?

НЕКЕ
СТИГИ
ДАЛЕКО,
ШЕ-
ФЕ...?

НОВО ЗАКАШЊЕ-
ЊЕ, ФЛАШЕ? СВИ
ЛЕТОВИ СУ ОБУС-
ТАВЉЕНИ? НАОРУ-
ЖАНИ КРИМИНАЛ-
ЦИ СУ НЕГДЕ У
САТЕЛИТУ?

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

ПУЦАЈТЕ НА ЊИХ? НЕ ДОЗВОЛИТЕ ИМ ДА СЕ ПРОБИЈУ ИЗ АРСЕНАЛА...

ОКРУЖИЛИ СУ НАС...? ЦО... БЕН...

... ЗАТВОРИ ТА ВРАТА? САДА ИМ НЕ МОЖЕМО НИШТА?

ДО БАВОЛА? БИЛИ СМО СЛОБОДНИ ДОК ИХ ОНАЈ ЧУВАР НИЈЕ УПОЗОРИО? НАЗАД? ЗАТВОРИ ТА ВРАТА?

УБИЦЕ СУ У КЛОПЦИ? ПОЛАНО НАПРЕД...

ХОБЕМО ЛИ ИХ УНИШТИТИ, ФЛАШЕ?

НЕМАМО ИЗБОРА? НЕ МОЖЕМО ОСТАВИТИ АРСЕНАЛ У ЊИХОВИМ РУКАМА?

ПАЗИТЕ... МОГУ СЕ ОДЛУЧИТИ НА ОЧАЈНИЧКИ НАПАД? РАЗНЕБЕМО ВРАТА?

ПОСЛЕ КРАТКОГ ЗАТИШЈА...

ШТ...??

ШТИТИТЕ МЕ? УЛАЗИМ...

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

2-2

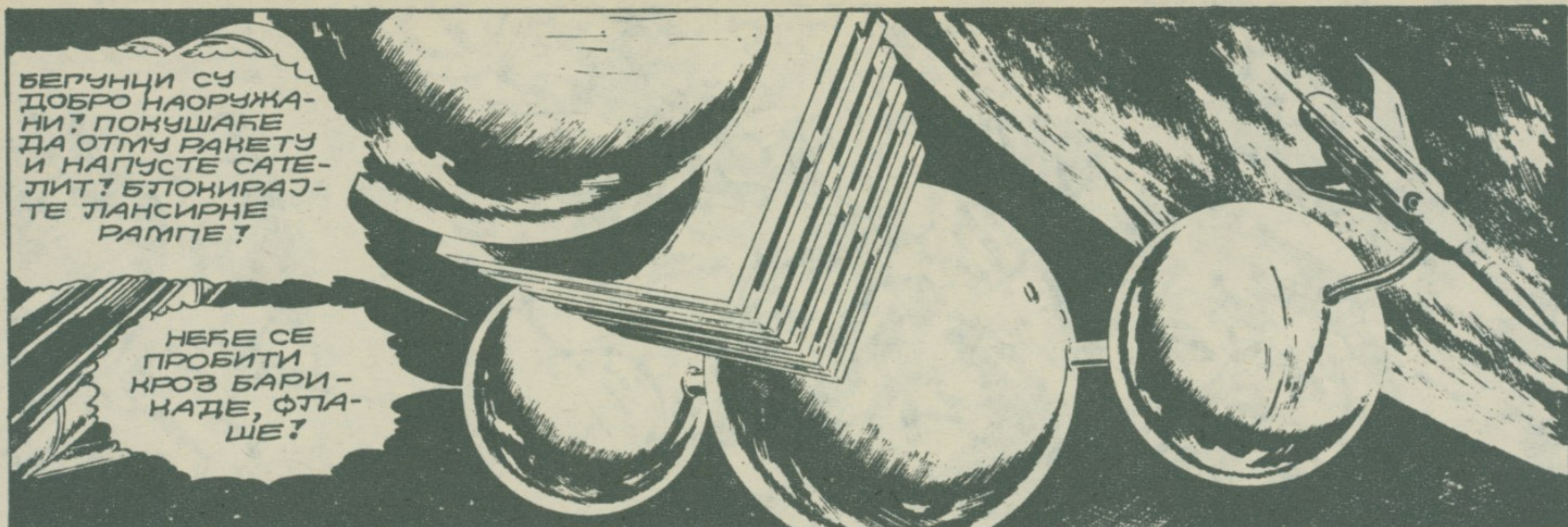
ДА, ШЕФЕ? БРИНОВИ СУ ПОБЕГЛИ... ПРОБИЛИ СУ ПОДНУ ПРЕГРАДУ И ПОНЕЛИ ОРУЖЈА КОЛИКО СУ МОГЛИ?

КРЕНУКЕ ПРЕМА РАКЕТАМА... ДА ПОБЕГНУ СА САТЕЛИТА?

ПРИКУПЉАЈУ РЕЗЕРВЕ, ТОНИ... ПОСТАВИКЕ БАРИКАДЕ?

ОЧЕКУЈУ ДА КРЕНЕМО ПРЕМА РАКЕТАМА, А? ПА, ИМА И ЗАОБИЛАЗНИ ПУТ ЗА УКРЦАВАЊЕ? ВИДИ ОВАЈ ПЛАН...

КРОЗ
ХОДНИК
ЗА
ПРТЉАГ,
УБИЦЕ
СУ СЕ
ДОЧЕ-
ПАЛЕ
ФЛА-
ШОВОГ
БРО-
ДА...

МУДРО, ТОНИ...?

ДОБРО ЈЕ,
МОМЦИ? УСПЕ-
ЛИ СМО? ДОК ОНИ
ПРЕ ТРАЖУЈУ СА-
ТЕЛИТ, ДОЧЕПА-
ЋЕМО СЕ СЛОБО-
ДЕ ОВИМ БРО-
ДОМ...

... ПРЕМА
СВЕМИРСКИМ
БРОДСКИМ
ПУТЕВИМА?

ЦЕНТРАЛНА
САТЕЛИТ-
ТА... НЕПРИ-
ЛИКА?
БРИНОВИ
СУ НАС СА-
ВЛАДАЛИ?

АЛО...
АЛО,
ЦЕНТРА-
ЛНА?
ШТА
ЈЕ...

ФЛАШЕ?
УВУКЛИ
СУ СЕ НА
НАШ
БРОД??

ЗА ТО ВРЕМЕ,
НА УПАЗУ ЗА
БРОД...

ПОС-
ПОБИЦЕ
АРДЕН...
ЧЕ-
КАЈТЕ...
БРИ-
НОВИ...

ТАКО
СЕ БРИ-
НЕМ...
НЕМА
МИ-
КИЈА?

У
БРОДСКОЈ
КАБИ-
НИ...

МИКИ?
ТУ СИ,
ДАКЛЕ?

УХ...
ММФФ
...
ММ...?

es Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

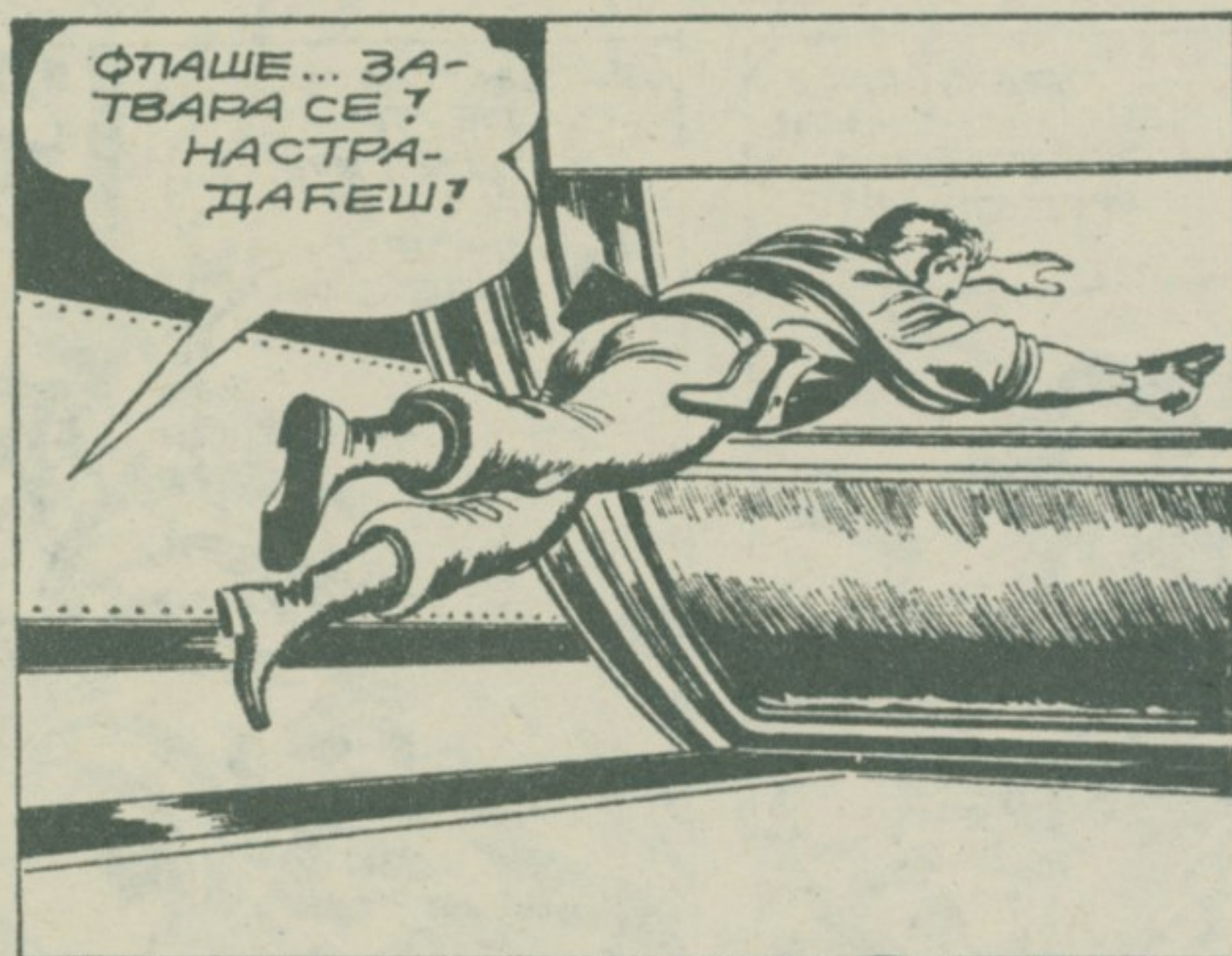

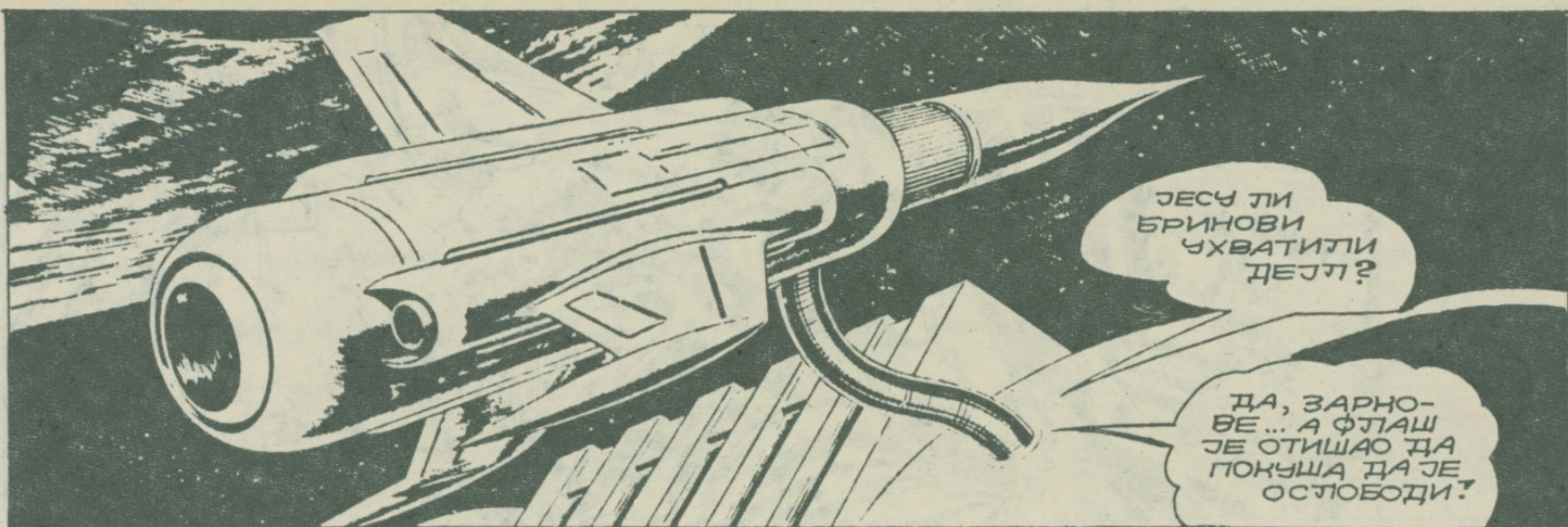
ОДМАХ ДА
СИ СЕ ВРАТИО
У КРЕВЕТ...
ООООХ? ОХ?

ДЕЈЛ? ЧУО
САМ ДА СИ
НА БРОДУ?
ОДМАХ НА-
ЗАД... У ОПАС-
НОСТИ СИ?

ОДГОВОРИ МУ,
ЛУТКИЦЕ? РЕЦИ
МУ ДА НЕ БИТИ
ОПАСНО... АКО НЕ
УЗТЕТИМО?

ЈЕСУ ЛИ
БРИНОВИ
УХВАТИЛИ
ДЕЈЛА?

ДА, ЗАРНО-
ВЕ... А ФЛАШ
ЈЕ ОТИШАО ДА
ПОКУША ДА ЈЕ
ОСЛОБОДИ!

АКО ПОКУ-
ШАМО ДА ИХ
СПРЕЧИМО,
УБИЋЕ...

ДОБРО, МОМАК...
АКО ЖЕЛИШ ДА
ЈЕ ОПЕТ ВИДИШ
ИДИ У КОНТРОЛ-
НУ СОБУ И ПРИП-
РЕМИ СЕ ЗА УЗ-
ЛЕТАЊЕ!

НЕМАМ ИЗБОРА...
МОРАМ ДА ИМ СЕ
ПОКОРАВАМ ДОК
СУ ДЕЈЛ И МИ-
КИ У ЊИХОВИМ
РУКАМА!

ЖЕЛЕ ДА ЗНАШ
ДА САМ ДОБРО,
ФЛАШЕ... АЛИ, НЕ
МИСТИ НА МЕНЕ!
НЕ...

КАДА
ЈЕ УГЛЕ-
ДАО МИ-
КИЈА,
ЗЛАБ
ЈЕ ПО-
ЧЕО
ДА СКИ-
ЧИ...

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

И
ПРОУЗ-
РОКО-
ВАО
ХАОС
НА КО-
МАНД-
НОЈ ТАБ-
ЛИ!

ТАКО... ЗБОГ
ТЕБЕ СУ БИЛЕ
НЕПРИЛИКЕ СА
РАДИЈАЦИЈОМ!

НАКО ДА У
ТО УВЕРИМ
БРИНОВЕ?

ТИ СИ
МЕ У ОВО
УВУКАО?
МОЖДА
БЕШ МЕ И
ИЗВУБИ?

ГОРДОНЕ!
ИМАШ ДВА
МИНУТА ДА
УЗЛЕТИШ,
ИЛИ...

ПОВРАТАК

НАСТАВАК
ИЗ
ПРОШЛОГ
БРОЈА

ПЕМ ФАРЕЛ СЕ ИЗНЕНАДА,
ПОСЛЕ ГОДИНУ ОДСУСТВОВА-
ЊА, ВРАТИЛА У СВОЈ РОДНИ
ГРАД. ЊЕНА НАЈБОЉА ДРУ-
ГАРИЦА, СЈУ ВАЈАТ, ПРИМЕ-
ТИЛА ЈЕ ДА СА ПЕМ НЕШТО
НИЈЕ У РЕДУ. УСПЕЛА ЈЕ
ДА САЗНА ОД ЊЕ ДА ЈОЈ
ОТАЦ ЛЕЖИ НЕВИН У ЗА-
ТВОРУ...

И БАШ КАД
ЈЕ ПЕМ ХТЕ-
ЛА ДА ПОВЕ-
РИ СЈУ КО
ЈЕ ЊЕН СТА-
РАТЕЉ

АЛИ, СУТРАДАН,
ПЕМ СЕ НИЈЕ ПО-
ЈАВИЛА У ШКО-
ЛИ...

ОПЕТ СУ
СТИГЛА
КОЈА ПО
ПЕМ? ЗАШ-
ТО ЈЕ ТО-
ЛИКО ЧУ-
ВАЈУ? СУТ-
РА БУ И
ТО САЗ-
НАТИ?

ОТИШЛА БИХ
КОД ЊЕ И ПИ-
ТАЛА ШТА ЈОЈ
ЈЕ, АЛИ НЕ
СМЕМ ЗБОГ
ОНОГ ЧОВЕКА
КОЈИ МИ ЈЕ
ПРОШЛИ ПУТ
ЗАЛУПИО ВРА-
ТА ИСПРЕД
НОСА?

КАДА СЕ ТЕ ВЕЧЕ-
РИ СЈУ ВРАБАТЛА
КУБИ...

НАКО ТО ВОЗИ-
ТЕ? ЧМАТО МЕ НИС-
ТЕ ОБОРИЛИ?

ОХ, ТО СТЕ
ВИ?

ДОБИ
ОВАМО?

БИО ЈЕ ТО ЧОВЕК КОЈИ СЕ СТА-
РАО О ПЕМ...

КУДА МЕ ВОЗИ-
ТЕ? А МОЈ БИ-
ЦИКЛ?

УЗЕКЕШ
ГА КАС-
НИЈЕ?

НЕШТО ЈЕ
УПЛАШЕН,
МОЖДА
ЗАТО
ШТО СЕ
ДРУ-
ЖИМ
СА
ПЕМ?

АУТО СЕ ЗАУСТАВИО ИСПРЕД КУКЕ ПЕМ ФАРЕТ...

ПЕМ ЈЕ ЧИТАВ ДАН ПЛАКАЛА И ТРАЖИЛА ДА ТЕ ДОВЕДЕМ?

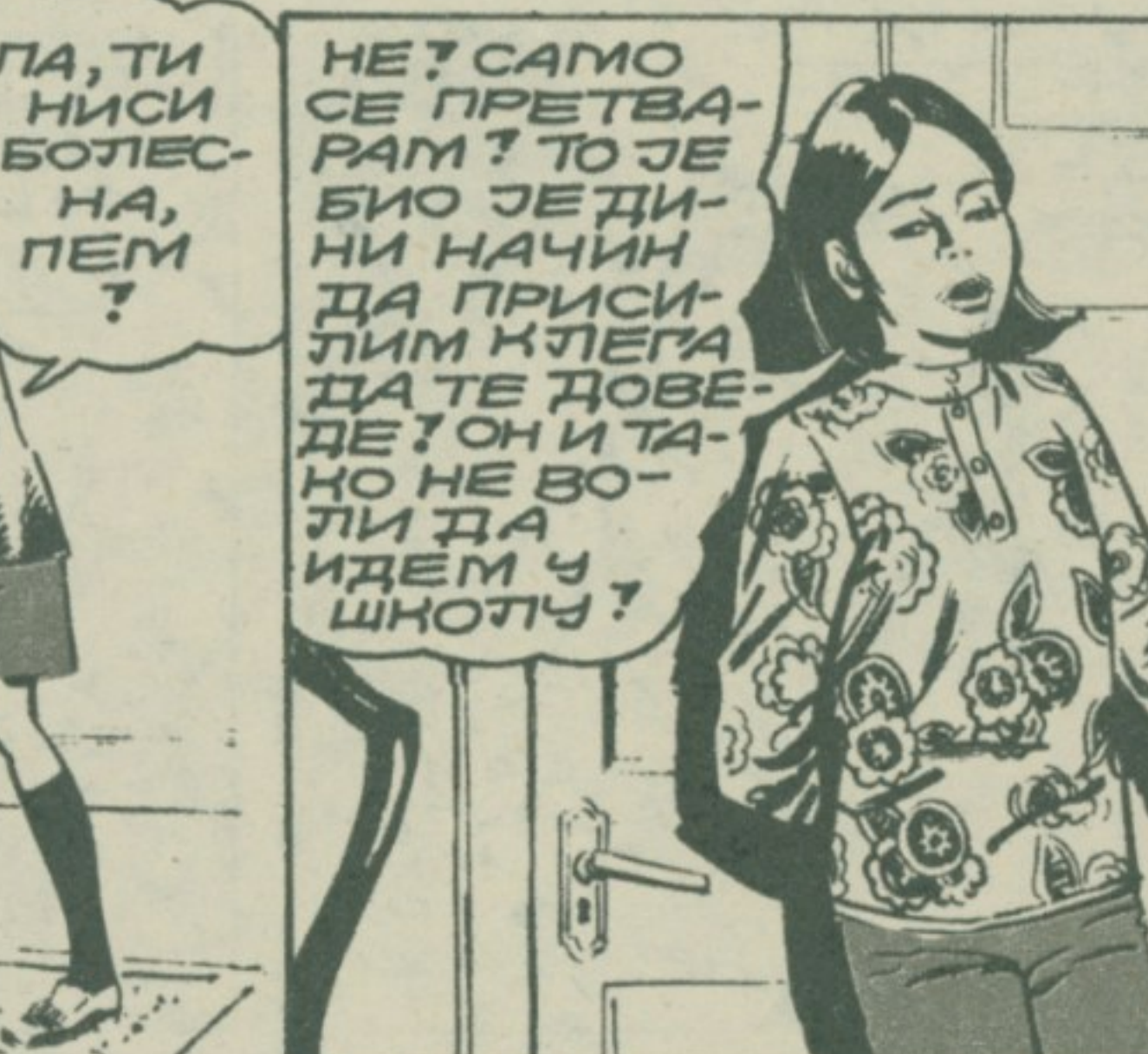
ЈЕ ЛИ МНОГО БОЛЕСНА?

ПОЈАВИЛА СЕ МАЈКА ПЕМ ФАРЕТ...

УБРЗО...

ИЗНЕНАДА, У СОБУ ЈЕ УПАО КЛЕП...

ПЕМ, ВРЕМЕ ЈЕ ДА ТВОЈА ДРУГАРИЦА ПОБЕ КУБИ?

АЛИ, ТЕК ЈЕ ДОШЛА?

ПОЈАВИЛА СЕ И МАЈКА...

ПЕМ, ЗАШТО СИ УСТАЛА КАД ТИ НИЈЕ ДОБРО?

ОТКАКО ЈЕ СЈУ ДОШЛА, ОСЕЋАМ СЕ МНОГО БОЉЕ!

СЈУ, ОСТАНИ ДА ПОПИЈЕШ ЧАЈ С НАМА?

КЛЕП ЈЕ БИО ПРИСИЋЕН ДА ОСТАВИ ДЕВОЏИЦЕ САМЕ...

МИСЛИШ ЛИ ДА ЈЕ ЧУО ШТА САМ ТИ РЕКЛА?

НЕ ЗНАМ! ОНО ГЛАВНО НИЈЕ ЧУО, ЈЕР НИСИ СТИГЛА ДА ЗАВРШИШ РЕЧЕНИЦУ?

СЈУ, УБЕЂЕНА САМ ДА ЈЕ КЛЕП ОПЉАЧКАО ФИРМУ И ДА МОЈ ТАТА ПЕЖИ У ЗАТВОРУ УМЕСТО ЊЕГА?

А ЈА САМ ВЕРОВАТНА ДА ОН ИСКРЕНО БРИНЕ О ВАМА?

ОН ТО РАДИ ДА БИ БИО УЗ НАС И ПАЗИО ДА НЕ ПОЧНЕМО НЕШТО ДА ПРИЧАМО О ЊЕМУ?

ПЕМ, КАКО БЕШ ДА ДОКАЖЕШ ДА ЈЕ ОН КРИВ А НЕ ТВОЈ ТАТА?

ПЕМ САМО ШТО НИЈЕ ЗАПЛАНАТА...

НЕ ЗНАМ, СЈУ? ТОЛИКО РАЗМИШЉАМ О ОВОМЕ ДА НЕ МОГУ ДА УЧИМ? ДРАГО МИ ЈЕ ДА МЕ БАР ТИ РАЗУМЕШ?

БИЋУ УВЕК УЗ ТЕБЕ? САМО, ОДАКЛЕ ДА ПОЧНЕМО ИСТРАГУ?

ДЕЦО, ЧАЈ ЈЕ ГОТОВ?

КЛЕП ЈЕ ПРАТИО СВАКИ ЊИХОВ ПОКРЕТ...

ЗАР ВИ НЕБЕТЕ ЧАЈ, КЛЕП?

НЕ ПИЈЕ МИ СЕ?

СТОЈИ ПОРЕД НАС КАО СТРАЖАР?

КЛЕП ЈЕ ПОЗВАО ШОФЕРА ДА ОДВЕЗЕ СЈУ...

ЈЕДВА ЈЕ ЧЕКАО ДА ОДЕМ?

ВИДИМО СЕ СУТРА У ШКОЛИ, СЈУ?

НАСРЕД УЛИЦЕ ТУКТА СУ СЕ ДВА ПСА ...

ДА БИ ИХ ИЗБЕГАО ...

... ВОЗАЧ ЈЕ СКРЕНУО АУТО И УДАРИО У ГВОЗДЕНИ СТУБ ...

НА СРЕЋУ, СЈУ НИЈЕ БИЛА ПОВРЕБЕНА ...

ОХ, ДАЛИ ЈЕ ВОЗАЧ САМО ОНЕСВЕШЋЕН?

СЈУ ЈЕ ПРИШЛА ДА ГА ПОГЛЕДА ...

БРЗО ДА ПОЗОВЕМ ХИТНУ ПОМОЋ И ПОЛИЦИЈУ?

ЦИМ ЈЕ ОБАВИЛА ТЕЛЕФОНСКЕ ПОЗИВЕ УЗЕЛА ЈЕ СВОЈ БИЦИКЛ И УПУТИЛА СЕ ПРЕМА КУЋИ ЛЕМ ФАРЕЛ ...

ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ И КЛЕГА О НЕСРЕЋИ?

КЛЕГ СЕ ЧУДНО ПОНАШАО КАД ЈЕ ЧУО ШТА СЕ ДОГОДИЛО ...

МИСЛИМ ДА ЋЕ СА ШОФЕРОМ СВЕ БИТИ У РЕДУ?

ИНТЕРЕСУЈЕ МЕ ШТА ЈЕ СА КОЛИМА?

НЕ ЗНАМ? ЗВАЛА САМ ПОЛИЦИЈУ И ...

ПОЛИЦИЈУ? ШТА СИ ИМАЛА ЊИХ ДА ЗОВЕШ?

У ПИТАЊУ ЈЕ САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА?

НЕ СМЕМ ИМ ДОЗВОЛИТИ ДА МИ УЗМУ АУТО? ИДЕМ ОДМАХ ПО ЊЕГА?

ПОЗВАЋУ ТАКСИ?

ИЗГЛЕДА ДА ВИШЕ БРИНЕ О АУТОМОБИЛУ НЕГО О ШОФЕРУ?

ПИТАМ СЕ ЗАШТО?

СЈУ ЈЕ МОРАЛА
ДА ПОЂЕ С КЛЕ-
ГОМ ДА БИ ГА
ОДВЕЛА ДО
МЕСТА НЕСРЕ-
БЕ...

ГДЕ МИ
ЈЕ
АУТО?

БИО ЈЕ ОВДЕ?
У ОНАЈ СТУБ ЈЕ
УДАРИО? БИЛО БИ
БОЉЕ ДА ПОБЕМОУ
БОЛНИЦУ И ВИДИМО
ШТА ЈЕ СА ШОФЕРОМ?

МОЈ АУТО?
ШТА ЈЕ С
ЊИМ?

ПОЛЈАКО?
ОБЈАСНИТЕ
МИ ПРВО
КО СТЕ?

СЈУ ЈЕ ИСПРИЧАЛА ПОЛИЦИЈУ
ШТА СЕ ДОГОДИЛО...

ПА, НИСМО МОГ-
ЛИ ДА ОСТАВИ-
МО АУТО ОВДЕ?
ПРЕВЕЗЛИ СМО
ГА ДО ГАРА-
ЖЕ?

ИДЕМ
ТАМО?
ТАКСИ?

ЧЕКАЈТЕ
И МЕНЕ?

НИСИ МИ
ВИШЕ ПО-
ТРЕБНА?

АЛИ, ЈА
СТАНУЈЕМ
КОД ГА-
РАЖЕ?

ОНДА,
УБИ?

ГАРАЖА

ПОЛИЦИЈА-
ЈАЧ МИ ЈЕ
РЕКАО ДА
ЈЕ МОЈ АУ-
ТО КОД ВАС?
ДОШАО САМ
ПО ЊЕГА?

ИТЕГ ЈЕ ЈЕД-
ВА САВЛАДАО
БЕС АЛИ, МО-
РАО ЈЕ ДА ПО-
ВЕДЕ СЈУ...

ЖАО
МИ ЈЕ,
НЕ МО-
ГЉ ДА ВАМ
ГА ДАМ
БЕЗ НА-
ПЛА ПО-
ЛИЦИЈЕ?

ИТЕГ СЕ БЕСНО
ОКРЕНУ ПРЕ-
МА СЈУ...

А ТИ,
МАЛА, ИДИ
КУБИ? ШТА
ЧЕКАШ?

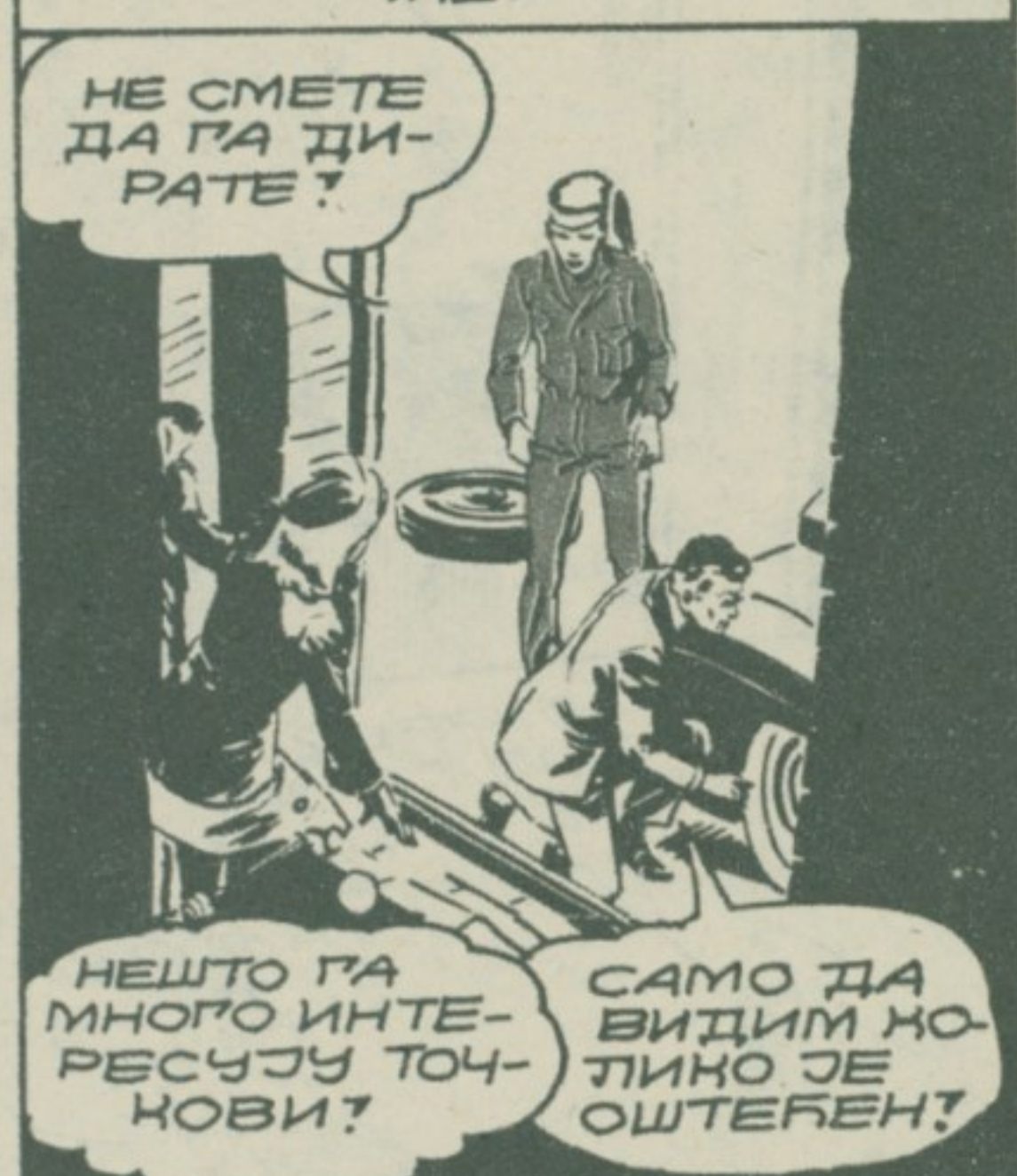
ЗАШТО ЛИ ЈЕ ТОЛИКО ЗА-
БРИНУТ ЗА ТАЈ АУТО? А
САД ХОЋЕ ДА ПОДМИТИ
ОНОГ ЧОВЕКА?

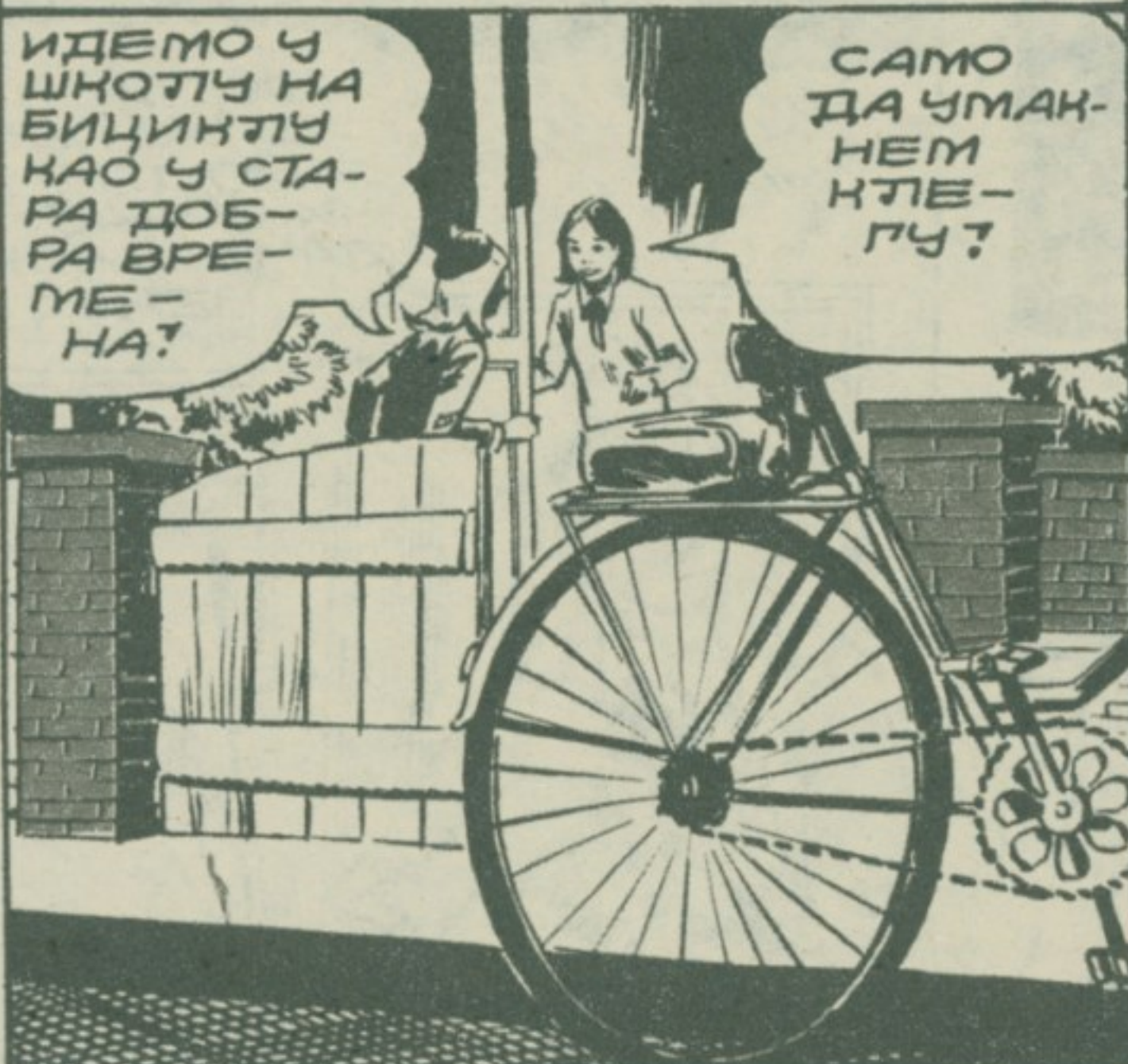
НЕ ПРИМАМ
НИКАКВ НОВАЦ?
ТО ЈЕ ПРОТИВ-
ЗАКОНИТО?

ДОЗВО-
ЛИТЕ МИ
БАР ДА
ПОПЛЕ-
ДАМ АУ-
ТО?

СЈУ СЕ ДОШЉАЛА С ДРУГЕ СТРАНЕ ГАРАЖЕ...

СЪТРАДАН ЧЈУТРО СЈУ ЈЕ ДОШЛА ПО ПЕМ...

АТИ, ТЕК ШТО СЈУ КРЕНУ-ЛЕ...

ПЕМ, ПРВИ ПУТ СИ СЕ САД НАСМЕЈАЛА ОТКАКО СИ СЕ ВРАТИЛА Ч ВИ-НЕРТОН?

МОЖДА ЗАТО ШТО ИМАМ ТЕБЕ? ТИ МИ ЧЛИВАШ СИГЈУРНОСТ?

ЧЗ ПУТ, СЈУ ЈЕ НАЗАЛА ПЕМ ДА ЈЕ КЛЕГ ВЕОМА ЗАБРИНУТ ЗА АУТО...

МОРАТЕ БИСМО ДА ПРЕТРАЖИМО АУ-ТО?

АТИ, КАКО?

ХИЛДА СОУМС ЈЕ БИЛА ПРЕДСЕДНИК ШКОЛЕ...

АКО И ДАЋЕ ОВАКО НАСТА-ВИТЕ, ТЈЖИЋУ ВАС КОД ДИ-РЕКТОРКЕ?

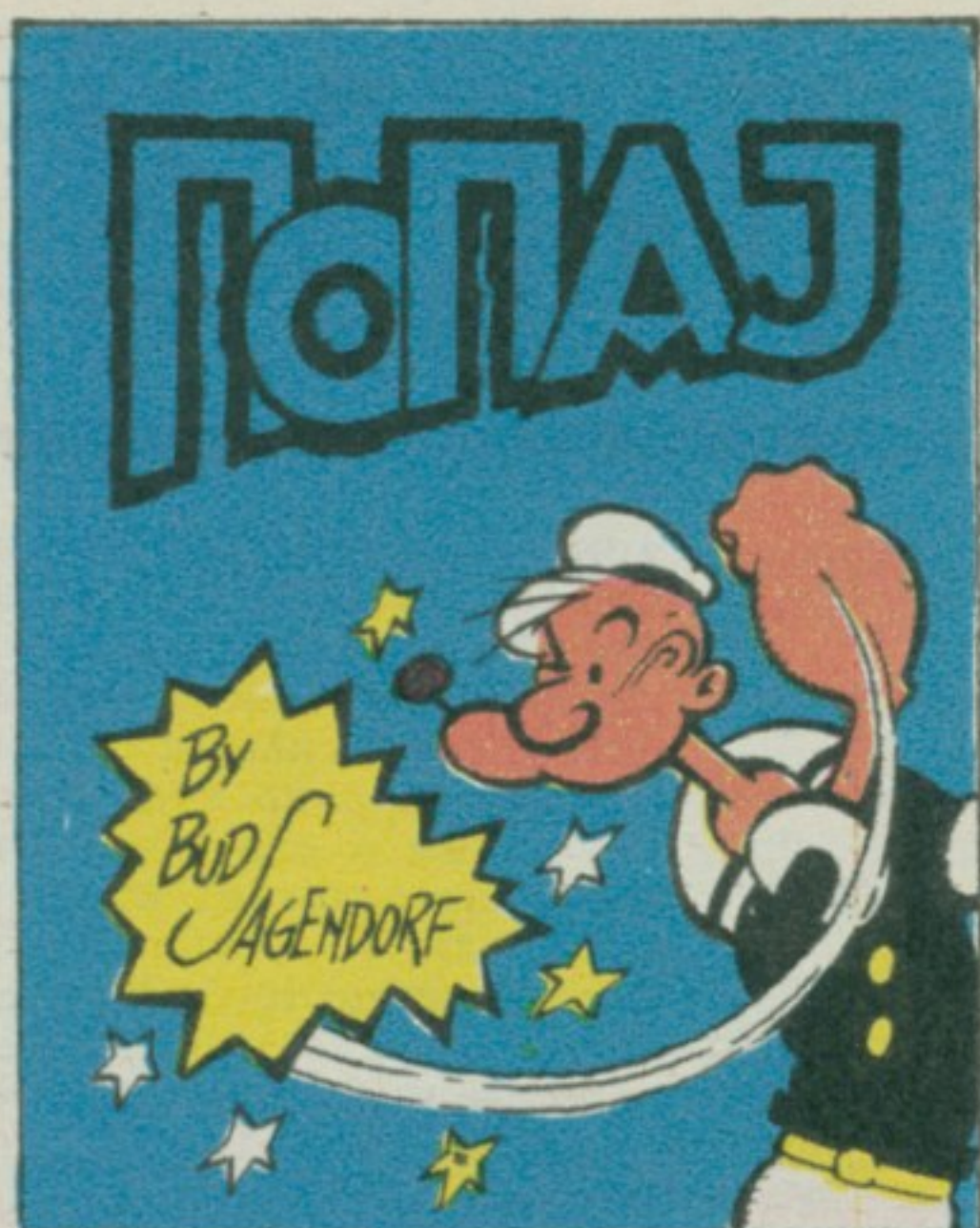

СЈУ ЈЕ ПОКУШАЛА ДА ОБЈАСНИ ПРЕДСЕДНИКУ ШКОЛЕ ДА ЈЕ ПЕМ У НЕВОЉИ...

ИЗНЕНАДА, ХИТДА СЕ ОКЛИЗНУЛА И ПАЛА...

Пастирска вештина и т

Деветнаестог марта 1874. године из марбуршке луке испловио је прекоокеански брод „Вестфалија“. Међу многобројним исељеницима који су пошли да траже место под сунцем у Новом свету, налазио се и један шеснаестогодишњи момак из банатског села Идвора. Звао се Михаило Пупин и у џеповима је имао само возну карту до Америке. Двадесет и осам форинти за ту карту набавио је продајом кожуха, сата и неколико књига. Тако је пошао у сусрет тешким искушењима, али и непролазној слави коју ће стећи на бојном пољу науке.

НА ОБАЛИ АЛПСКОГ ЈЕЗЕРА

У лето 1894. године, тачно две деценије по свом неславном доласку у Америку, познати професор Колумбија универзитета Михаило Пупин је са супругом допутовао у Швајцарску. Намеравао је да на обали језера Валензе споји лепо с корисним: да сат-два дневно шета уживајући у алпским чарима, а да остало време употреби за писање бележака за предавање из математичке теорије о звуку у којима је идућег семестра хтео да обавести студенте о најновијим достигнућима у тој области до којих је сам дошао.

Једне вечери, пишући белешке, размишљао је о сјајној расправи француског математичара и физичара Жозефа Лагранжа о испитивању треперења затегнутих жица на виолини. Размишљајући о Лагранжу, наслутио је те летње швајцарске вечери математичко решење преношења звука преко телефонских жица на велике даљине.

Михаило Пупин
(1858—1935)

Радостан што је на трагу открића које би могло да усаврши телефонију, Пупин одложи перо и хартију и пође на терасу где му је седела жена.

ОД ПАШЊАКА ДО НАУЧЕЊАКА

Михаило Пупин (1858 — 1935), физичар и електротехничар, изузетно је задужио науку многим својим проналасцима. Међу најпознатијим је, свакако, откриће тзв. Пупинових калемова којим је (1900) решио проблем телеграфског и телефонског преноса на велике даљине помоћу кабла. Тај процес је данас познат као ПУПИНИЗАЦИЈА. Ни други његови проналасци нису мањег значаја: откриће секундарних радијација рендгенских зрака, електромагнетски детектори, те подешавање резонантних кола примењених у радио-техници. Између осталог, аутор је и врло цењеног уџбеника термодинамике и већег броја расправа с подручја електротехнике. За своју књигу „Immigrant to Inventor“ (што се код нас превело под насловом Од пашњака до научењака), која је аутобиографског карактера, добио је 1924. године Пулицерову награду.

За своје многобројне проналаске, у првом реду за „калемове“, Пупин је 1920. године одликован Едисоновом медаљом.

— Малочас ми је нешто пало на памет! — рече седајући до ње. — Зар ти се не би свидело да уздуж и попреко пропутујемо ову лепу земљу?

— Фантазираш, Михаило! — осмехнула се госпођа Пупин. — Ти можеш да путујеш уздуж и попреко само кроз твоје књиге, таблице и формуле!

— Дајем ти реч да нећу ни помислити на неки научни проблем све док се не вратимо у Америку! — Пупин свечаним гестом положи руку на срце.

Пупин не би био оно што је да је могао издржати олако дату реч. Док се на кружном путовању кроз Швајцарску госпођа Пупин у кочијама возила кривудавим и стрмим алпским путевима, научник је секао пречицама и сачекивао је на окукама.

Једног дана, док се брачни пар пео уз кланац Фурка, научнику на памет поново паде Лагранжова расправа.

— МОЈА КОМПАНИЈА ЈЕ ЗА ДЕСЕТ ГОДИНА, ЗАХВАЉУЈУЋИ „ПУПИНОВИМ КАЛЕМОВИМА“, УШТЕДЕЛА НАЈМАЊЕ СТО МИЛИОНА ДОЛАРА! — ИЗЈАВИО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК „АМЕРИЧНЕ ТЕЛЕГРАФСНЕ И ТЕЛЕФОНСКЕ КОМПАНИЈЕ.“

— Пошто кретање електрицитета кроз неку жицу наилази на отпорне силе сличне онима које се опиру кретању материјалних честица у затегнутој жици, не би ли се то могло некако искористити? — запитао се. — Сила је био тај Лагранж!

— Михаило, пробуди се!

— рече му жена која је наслутила шта се збива у гла-

ви њеног мужа. — Прво да нађемо хотел, па онда настави да радиш!

ТЕЛЕФОНСКЕ ЛИНИЈЕ У ЛАБОРАТОРИЈИ

Михаило Пупин више није могао, ма колико се трудио, да се ослободи идеје која му је пала на ум у кланцу Фурка.

— Још су сер Џозеф Томас и Густав Кирхов установили да је губитак пренете електричне енергије утолико мањи уколико је већа индукција жица којима се енергија преноси! — расправљао је сам са собом погнут над сточићем у хотелској соби, тражећи решење загонетке коју је сам себи поставио. — Још као пастирче у Идвору уверио сам се, учећи вештину дојављивања кроз земљу, да се звук кроз воду, или чврсте предмете преноси боље него кроз ваздух. Идворски чобани нису знали да ми објасне зашто је то тако али сад ја морам покушати, морам успети да нађем научни одговор! Тешка, густа тела која се не дају сабијати имају несравњиво већи

кинетички и еластични отпор него ваздух. Зато боље преносе звук! Енергија треперавог кретања електрицитета преносиће се онолико боље колико буде већи кинетички и еластични отпор покренутог електрицитета! Али, то значи да индукција жице треба да буде што је могуће већа, а њен капацитет сразмерно мањи!

Све до краја „одмора“ у Швајцарској, па и кад се вратио у Америку, недељама, месецима, годинама. Михаило Пупин је разбијао главу како да повећа индукцију жица.

— Пошто ни на који други начин нисам у стању да повећам индукцију жица, ставићу на телефонске жице већи број калемова од жице обавијене око комада гвозђа, па ћу онда да испитам учинак тог метка на срећу!

Само добар електротехничар може да разуме математичка решења којима је Пупин морао да се позабави како би телефонске жице могао да оптерети индукционим калемовима који ће омогућити пренос звука на велике даљине.

Михаило Пупин није био богаташ. Није своје огледе могао да изводи на правим телефонским линијама. Зато је у својој лабораторији разапео дугачке телефонске линије на којима је обављао десетине и стотине нај

Микијев
ЗАБАВНИК
ИЗЛАЗИ СВАКОГ
ПОНЕДЕЉКА

Елефон

различитијих експеримената ослањајући се на математичке прорачуне.

„ПУПИНИЗАЦИЈА“

Тек 1899. године петогодишњег мучног и преданог рада, Пупин је свој проналазак пријавио Патентном заводу САД.

„Пупинови калемови“ изазвали су велико изненађење међу научницима, а убрзо и интересовање великих телефонских компанија. Једноставно решење, плод дубоких математичких прорачуна, омогућавало је да се телефонски саобраћај развије до неслућених размера.

До Пупина су телефонске линије за разговоре на великим одстојањима морале да се граде од дебелих жица које су биле врло скупе. „Пупинови калемови“ омогућавали су да се разговори на огромним даљинама обављају уз помоћ обичних јефтиних и једноставних уређаја.

Десетак година после увођења „пупинизације“ потпредседник „Америчке телеграфске и телефонске компаније“ је изјавио да би његова компанија морала за тих десет година потрошити најмање сто милиона долара да би обавила исту службу коју је обавила захваљујући калемовима југословенског исељеника.

А. Р.

Топот копита по каменом попличаном дворишту изненада је пресекао ноћни мир Маркејт Села, старог каменог здања угледне хатфошајрске породице Ферерс.

Вођен непогрешивим инстинктом, огроман црни коњ догалопирао је до широких, лепезастих степеница и нагло стао. Изгубивши равнотежу, његов јахач се зањихао у седлу а онда се без гласа стропоштао на земљу.

Неколико тренутака касније на тешким гвозђем окованим вратима затреперила је светлост бакље и двојица слугу потрчала су ка прилици што је непомично лежала у дну степеница. Један од њих клекнуо је и пажљиво подигао црни, свилени шал који је покривао јахачево лице. Неколико секунди запрепашћено је буљио у лик пред собом а онда се, уз напор, усправио.

— То је... Па, то је леди Катарина! — промуцао је.

И заиста, сумње није било: ту пред њима лежала је њихова лепа, помало својеглава и веома несрећна господарица, леди Катарина Ферерс. Њено лице било је смртнички бледо а из дубоке ране на десном рамену липтала је крв.

Хиљаду питања лебдело је на уснама двојице слугу: шта се догодило, како то да се у ово позно ноћно доба њихова господарица не налази у кревету, ко ју је и због чега ранио? Из размишљања их је тргло крклање које је допирало из груди ранене жене.

— Брже, у кућу! — наредио је старији од двојице слугу.

Дванаесто-годишња невеста

Постоји много прича и легенди везаних за име леди Катарине Ферерс. Неке од њих су мање, неке више поткрепљене историјским подацима, међутим, ниједна до краја и потпуно не објашњава личност ове заиста загонетне жене.

Са сигурношћу се зна само да је Катарина Ферерс потомак богате племићке породице која је још 1560. године купила велико имање Маркејт Сел у енглеској покрајини Хатфошајр. Зна се и да су је као дванаестогодишњу девојчицу, једину наследницу целокупне имовине Ферерсових, удали за Томаса Феншоа. Њен четири године старији муж није припадао племству али је био богат.

У Томасовим рукама новац као да се топио: прво је потрошио своје па Катаринино наследст-

ЈАХАЧ У ЦРНОМ

Нико није знао ко је шајансићени разбојник шћо хара хатфошајрским шумама, чак ни да ли је мушкарац, или — жена. Изненада, најађања су ѿресћала.

во. Био је то почетак низа несрећа које ће све до трагичног краја, пратити младу жену: са само 18 година остала је без пребијене паре, у року од два месеца умрли су јој и мајка и тотор а убрзо ју је и муж напустио. Једино што је још имала био је Маркејт Сел у који се и вратила 1658. године. Отада, вео тајни спушта се на живот Катарине Ферерс. Нагађања и препричавања губе се и преплићу у магли прошлости.

Недуго по Катаринином повратку, Хатфошајром су почеле да круже приче о окрутном, увек у црно обученом разбојнику, који је, јашући на огромном коњу црне длаке и са белом звездом на челу, плачкао и убијао усамљене путнике на друму за Лондон. Ко је тајанствени нападач нико није могао са сигурношћу да тврди, али су многи били убеђени да је у питању Ралф Чаплин, некадашњи закупац на и-

мању Ферерсових. Било је и оних који су се заклињали да је разбојник у црном — жена! Да су у праву показало се неколико месеци касније када је одметнути закупац ухваћен и обешен а дрски напади никако нису престајали.

Препад у пустари

Било је већ позно доба када се једне топле јунске ноћи 1660. године уз уједначено тандркање точкова прашином покривена кочија приближила Номенсленд Комену, пустари што се настављала на шуму.

Одједном као да је из земље изникао, пред четворопрегом се испречио јахач на црном коњу и испалио метак у кочијаша. Погођен у груди, човек се сручио на земљу. Готово истог тренутка на вратима кочије појавио се један од путника и не оклевајући опалио метак у тамну прилику пред

собом. Као опшинут, нападач је поскочио у седлу а онда, мамузувши снажно коња, нестао у мраку.

Само пола часа касније леди Катарина Ферерс нађена је смртно рањена у дну степеница своје куће. Недалеко од ње стајао је, сав у зноју, снажан црни коњ са белом звездом на челу.

Ни до данас није разјашњено шта је Катарину Ферерс натерало у злочин: изненадно и неочекивано сиромаштво, озлојеђеност напуштене жене, живот без радости и пријатеља у усамљеном Маркејт Селу, евентуална љубавна романса са закупцем имања? Нејасно је и да ли је ноћне препаде изводила сама или заједно са Ралфом Чаплином кога је од детињства познавала. Одакле толико снаге и хладнокрвности у крхком телу двадесетогодишње девојке? Одговора, оног правог, за сада нема.

О. В. 21

БИБЛИОТЕКА РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

ЧЕТИРИ ИЗУЗЕТНО ЈЕФТИНЕ КЊИГЕ ЗА СВЕГА 320 ДИНАРА
ШТО ОДГОВАРА ЦЕНИ ЦЕПНЕ КЊИГЕ

2500 страна, наштовито илустроване, тврди повез са омотом у боји и заједничком кутијом,
ћирилица, формат 14,5 x 20,5 см.

ИВАН БУЊИН ПЕСМЕ И ПРИПОВЕТКЕ

Поезија без које се не може ни замислити целовита антологија руског песništва.
Проза коју пожељимо да наглас прочитамо у кругу пријатеља.
ИВАН БУЊИН ЈЕ ПРВИ РУСКИ ПИСАЦ КОМЕ ЈЕ ДОДЕЉЕНА НОБЕЛОВА НАГРАДА.
1933. ГОДИНЕ.

Д. ФУРМАНОВ ЧАПАЈЕВ

А. СЕРАФИМОВИЋ ГВОЗДЕНА БУЈИЦА

Н. ОСТРОВСКИ КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК

ЗАНИМЉИВА И УЗБУДЉИВА ТРИЛОГИЈА О РЕВОЛУЦИЈИ
ТРИ ПОЗНАТА РОМАНА ИЗ ПРВОГ РАЗДОбЉА СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

КОНСТАНТИН ПАУСТОВСКИ ЗЛАТНА РУЖА

Константин Паустовски — „песник прозе“, један је од највећих писаца XX века.
Избрана проза у овој књизи пружа лирски докуменат, непроцењиве вредности о збивањима и људима у полувековној историји совјетског друштва.

НИКОЛАЈ ЉЕСКОВ ЗАЧАРАНИ ПУТНИК

ИЗБОР НАЈБОЉИХ ОСТВАРЕЊА НИКОЛАЈА ЉЕСКОВА
ЧИЈЕ ДЕЛО СВЕДОЧИ О ДУБОКОМ И СВЕСТРАНОМ ПОЗНАВАЊУ СВИХ ВИДОВА РУСКОГ ЖИВОТА
Његове приповетке личе на народно казивање и легенде кроз њих са мноштвом различитих и најнеобичнијих гласова проговорила сва Русија

Издавачко предузеће „Вук Караџић“, Краљевића Марка 9, Београд

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем комплет РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ по цени од 320 динара.

ЗА ГОТОВО — са попустом од 10% (плаћање поштом приликом пријема књига) НА ОТПЛАТУ — у 3 месечне рате почев од _____ 1978. године.

Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књига, рачуна и уплатнице.

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

(Непотребно пречртати)

Презиме, очево име и име _____

Занимање _____

Поштански број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

Овера о запослењу за купце на отплату _____

Купио

Број _____

Издате од СУБП _____

Пензионери уместо овере приложу потписаних нак од пензије _____

ОДАБРАЛИ СМО ЗА ВАС

R. TAGORE	ACO ŠOPOV	PLATON
HIN COV	DUG DOLAZ OGI	O JEZI I SAZNA
T. S. ELIOT	RAČKOV	R. KENO
IZABRAN PESME	PESME	STILSKE VEŽBE
RECIT	RECIT	RECIT
RECITAMISAO	RECITAMISAO	RECITAMISAO

библиотека реч и мисао.

— ЈУБИЛАРНО КОЛО —

Јубиларно коло доноси избор најтраженијих и најчитанијих дела из протеклих XII кола.

1. Александар Пушкин: КАПЕТАНОВА КЊИ
2. Есхил: ПЕРСИЈАНЦИ ОКОВАНИ ПРОМЕТЕЈ
3. Волтер: КАНДИД
4. Едгар Алан По: АВАНТУРЕ ГОРДОНА ПИМА
5. Сервантес: УЗОРНЕ ПРИЧЕ
6. Проспер Мериме: КОЛОМБА
7. Молијер: ТАРТИФ — ДОН ЖУАР
8. П. Екертман: РАЗГОВОРИ СА ГЕТЕОМ
9. Пабло Неруда: СУНЦЕ У РЕПУ ВЕТРА
10. Албер Камю: СТРАНАШ
11. Рабле: ГАРГАНТУА
12. x x x: ПЕСМА О КРАЉУ НАЛУ
13. К. Ф. Мајер: МОНАХОВА СВАДБА
14. Николо Макјавели: ВЛАДАЛАЦ
15. Омер Хајам: РУБАЈЈЕ
16. Вилијам Саројан: ЗОВИМ СЕ АРАМ
17. Томас Харди: ЖЕНА С МАШТОМ
18. x x x: НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ
19. Вилијам Фокнер: ДОК ПЕЖАХ НА САМРТИ
20. x x x: РИМСКА ЛИРИКА
21. Михаил Шолохов: ЧОНЕКОВА СУДБИНА
22. Ђ. Леспарди: ПЕСМЕ И ПРОЗА
23. Еразме Ротердамски: ПОХВАЛА ЛУДОСТИ
24. Еме Сезер: КРСТАШКИ РАТОВИ ТИПИЧНИ
25. Томас Вулф: ТКАЊЕ ЖИВОТА

Све књиге од броја 1—15 штампане су латиницом у брошурном повезу (пластификоване корице)
ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 18.— ДИНАРА

— XIII КОЛО —

Тринаестим колом започиње издавање ЧЕТВРТЕ стотине дела библиотеке „Реч и мисао“, која обухвата најзначајнија дела домаће и светске књижевности и њој сродних области.

26. Симо Матавуљ: БЕОГРАДСКИ ПРИЧЕ
27. Иво Андрић: ЈЕЛЕНА, ЖЕНА КОЈЕ НЕМА
28. Милан Кашанин: ИЗАБРАНИ ЕСЕЈИ
29. Стеван Рачковић: ПЕСМЕ
30. Димитар Солев: КРУЖНО ПУТОВАЊЕ СЕНКЕ
31. Апо Шолов: ДУГО ДОЛАЗИ ОГЊА
32. И. Ф. и Петров: НОВА ШЕХЕРЗАДА
33. Марина Цветајева: НЕОВЛАШЋЕ ВЕЧЕ
34. Платон: О ЈЕЗИКУ И САЗНАЊУ
35. Монтен: ОГЛЕДИ
36. Едмонд Ростан: СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК
37. Анри де Монтерлан: МРТВА КРАЉИЦА
38. Рејмон Кено: СТИЛСКЕ ВЕЖБЕ
39. Сомерсет Моам: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ
40. Д. Х. Лоренс: ТАЈНЕ ФЕНИКСА
41. Т. С. Елиот: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
42. Патрик Вејт: НОЋ ЛУПЉА
43. П. Калдерон де ла Барка: ЖИВОТ ЈЕ САН
44. Х. Р. Хименес: ЈА НИСАМ ЈА
45. Чезаре Павезе: ДОВИ ЋЕ СМРТ И ИМАЋЕ ТВОЈЕ ОЧИ
46. Дино Буцати: ПРОДАВНИЦА ТАЈНИ
47. Рабиндранат Тагоре: ХИМНА ЧОВЕКУ
48. Амрита Притам: ТАЈ ЧОВЕК
49. x x x: АРАПСКА ПОЕЗИЈА
50. Исмаил Кадаре: ГЕНЕРАЛ МРТВЕ ВОЈСКЕ

Све књиге од броја 26—50 штампане су латиницом у брошурном повезу (пластификоване корице)
ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 28.— ДИНАРА

РАД.

библиотека дом и школа.

ЈУГОСЛОВЕНСКА ЊИЖЕВНОСТ

51. Иво Андрић: О ВУКУ
52. Сретен Асановић: ОПОЈНО ПИЋЕ
53. Антон Ашкерц: ПЕСМЕ
54. Милан Богдановић: КРИТИКЕ И ОГЛЕДИ
55. Душан Васиљев: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
56. Јанко Веселиновић: ХАЈДУК СТАНКО
57. Чедо Вуковић: МРТВО ДУБОКО
58. Прежиков Воранц: САМОНИКЛИ
59. Милонан Глишић: ПРИПОВЕТКЕ
60. Иван Гундулић: ДУБРАНКА
61. Карел Квиџ: ДЕСТОВНИК: ПЕСМЕ
62. Радоје Домановић: САТИРИЧНЕ ПРИЧЕ
63. Иван Дончевић: БЕЗИМЕНИ
64. Марин Држић: ДУНДО МАРОЈЕ
65. Војислав Лалић: ПЕСМЕ
66. Антоније Исаковић: ЦРВЕНИ ШАЛ
67. Ђура Јакшић: ПЕСМЕ
68. Ђура Јакшић: ПРИПОВЕТКЕ
69. Јован Јовановић Змај: ПЕСМЕ
70. x x x: ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ БАЈКЕ
71. Јован Јовановић Змај: ЈУНАЧКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ
72. Вук Стефановић Караџић: ИЗАБРАНИ СПИСИ
73. Јуре Кастилман: ПЕСМЕ
74. Анте Ковачић: У РЕГИСТРАТУРИ
75. Срећко Косовел: ПЕСМЕ
76. Лазар Костић: ПЕСМЕ
77. Петар Кочић: ОДАБРАНА ДЕЛА
78. Силвије Крижчевић: ПЕСМЕ
79. x x x: ЛИРСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ
80. Стефан Митров: Љубиша ОДАБРАНА ДЕЛА
81. Ранко Маринковић: РУКЕ
82. Светозар Марковић: ПЕВАЊЕ И МИШЉЕЊЕ
83. Симо Матавуљ: БАКОЊА ФРА БРНЕ
84. Бранко Миљковић: ПЕСМЕ
85. Марко Миљанов: ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И ЈУНАШТВА
86. Браћа Миладиновић: ПЕСМЕ
87. Густав Матош: ОДАБРАНА ДЕЛА
88. Владимир Назор: ПЕСМЕ
89. x x x: НАРОДНЕ ПРИЧЕ
90. Саво Немањић: ЖИВОТ СТЕФАНА НЕМАЊЕ
91. Бранислав Нушић: КОМЕДИЈЕ И ХУМОРИСТИЧКА ПРОЗА
92. Доситеј Обрадовић: ЖИВОТ И ПРИКЉУЧЕНИЈА
93. Сима Пандуровић: ПЕСМЕ
94. Владислав Петковић Дис: ПЕСМЕ
95. Васко Попа: ПЕСМЕ
96. Јван Стерија Поповић: КОМЕДИЈЕ
97. Јован Стерија Поповић: ПЕСМЕ
98. Богдан Поповић: ИЗАБРАНИ ОГЛЕДИ
99. Петар Прeradовић: ПЕСМЕ
100. Франце Прешерн: ПЕСМЕ
101. Бранко Радичевић: ПЕСМЕ
102. Светозар Рачковић: СЛОСКА УЧИТЕЉИЦА
103. x x x: ПЕСНИЧЕ ЗНАШ СВОЈ ДУГ (патриотски и револуционарни поезија народноослободилачке борбе)
104. Исидора Секулић: ОДАБРАНА ДЕЛА
105. Јован Скерлић: ОГЛЕДИ И КРИТИКЕ
106. Стеван Сремац: ПРИПОВЕТКЕ
107. Стеван Сремац: ВУКАДИН
108. Иван Студен: ВОЈКА
109. Бранимир Ђосић: ПОКОШЕНО ПОЉЕ I/II
110. Добринка Цесарић: СВИЈЕТЛА ЗА ДАЉИНЕ
111. Иван Цанкар: MARTIN KAČUR — СЛУГА ЈЕРНЕЈ И ЊЕГОВО ПРАВО
112. x x x: ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ
113. Алекса Шантић: ПЕСМЕ
114. Август Шенов: СЕЉАЧКА ВУНА
115. Тин Ујевић: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
116. Лопичић: БРАЗДЕ У КАМЕНУ
117. x x x: МУСЛИМАНСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ

СТРАНА ЊИЖЕВНОСТ

118. Оноре де Балзак: ЕВГЕНИЈА ГРАНДЕ
119. Оноре де Балзак: ЧИЧО ГОРКО
120. Шарл Бодлер: ЦВЕЋЕ ЗЛА
121. Емилијо Бронте: ОРКАНСКИ ВИСОВИ
122. Иван Буњин: ЖИВОТ АРСЕЊЕВА
123. Данте: ПАКАО
124. Н. В. Гогољ: ТАРАС БУЉБА
125. Џон Голсворди: ТАМНИ ЦВЕТ
126. Максим Горки: МАТИ
127. Максим Горки: ПРИПОВЕТКЕ НА ДИЗ
128. Емил Зола: ЖЕРМИНАЛ I/II
129. Хенрих Ибсен: НАРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉ

130. Сергеј Јесењин: ПЕСМЕ
131. Џек Лондон: ГВОЗДЕНА ПЕТА
132. Гарсија Лорка: ПЕСМЕ
133. Владимир Мајаковски: ПЕСМЕ
134. Карл Маркс и Ф. Енгелс: О КЊИЖЛИВОСТИ И УМЕТНОСТИ
135. Н. Островски: КАКО СЕ КАШО ЧЕТИК
136. Жак Превер: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
137. Франческо Петрарка: СОНЕТИ И КАНЦОНЕ
138. Џонатан Свифт: ГУЛИВЕРОВА ПУТОВАЊА
139. Софокле: ЦАР ЕДИП — ANTIГОНА
140. Иван Тургенев: ОЧЕВИ И ДЕЦА
141. Антон Чехов: ГАЛЕЋЕ — ТРИ СЕСТРЕ
142. Антон Чехов: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ
143. Вилем Шекспир: ХАМЛЕТ

Све књиге су штампане латиницом у брошурном повезу * * *

посебно вам препоручујемо

ТИТОВА ПШЕНИЦА

Професор Андрија Копривица написао је ову књигу поводом Титових и наших јубилеја. У њој се налази стотину кратких прича и анегдота. Више од две трећине — седамдесет и три — везане су за име друга Тита. Из сваке од њих зрачи његова изузетна подрина, хуманост, визионарство, вештина у командовању и у најтежијим ситуацијама. Херојски подвизи описани у књизи и људска реч која их прати, кроз дијалоге, чиће књигу посебно занимљивом

ЦЕНА: 60.— ДИНАРА

ИЗДАВАЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „РАД“ — 11000
БЕОГРАД, Моше Пијаде 12. Тел. 452-942 и 452-573

НАРУЧБЕНИЦА — ПЗ/02

Овим неопозиво наручујем (упишите бројене књиге које желите)

ЗА ГОТОВО — вредност наручених књига уплатићу поштемом (приликом преузимања књига од поште), са попустом од 5% или
НА ОТПЛАТУ — вредност наручених књига отплатићу у редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница на ваш жиро-рачун 80801-803-15117, с тим што ће прва рата уплатити поштару приликом пријема књига.

Књиге се могу отплативати у највише 12 месечних рата. Најмања рата је 100.— динара. Кредит је бескаматан ако се отплати у највише 6 месечних рата. Од 7—12 месечних рата зарачунаваће се 8% трошкова на име камате. У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

(име и презиме)

(број поште, место и тачна адреса стана)

(предузеће — установа и место где је купца запослен)

(М. П.)

Овера о запослењу жиг и потпис овлашћеног лица

(потпис купца и бр. личне карте)

(датум)

За купце на отплату обавезна овера наручбенице. Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.

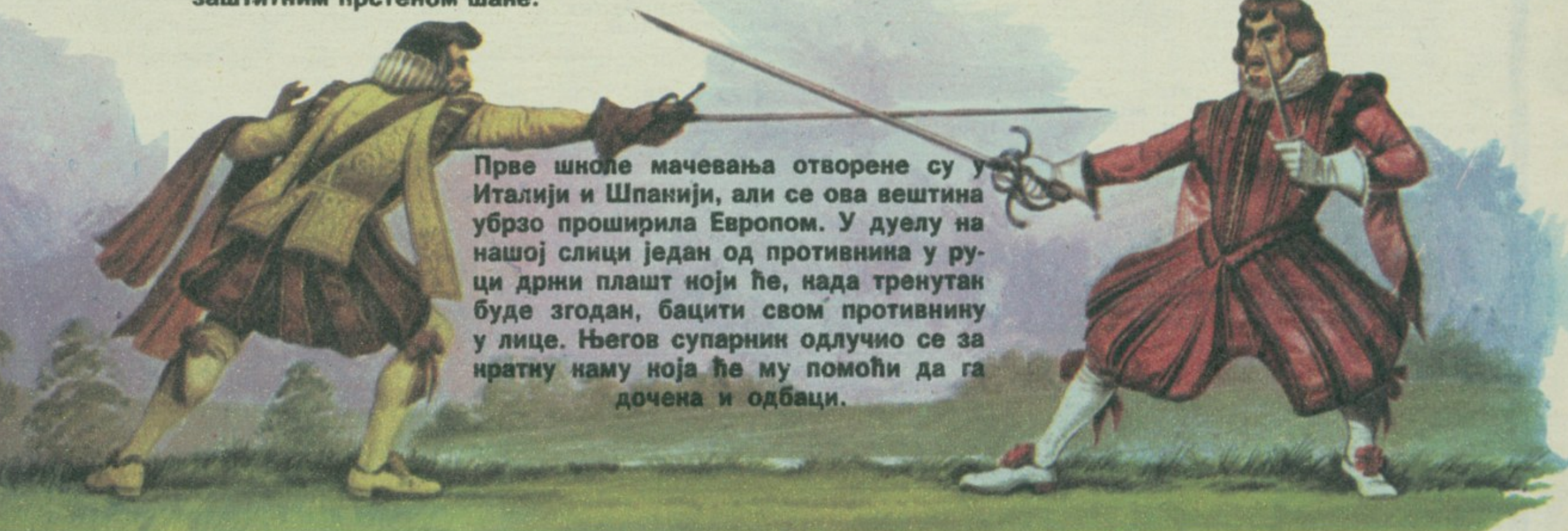
УБОЈИТА ЛЕПОТА

Збирна мачева насталих у периоду од 1570—1660. године.

- A** Вероватно сансонски мач, 1570—1580. године.
- B** Немачки мач, крај 16. века.
- C** Севернонемачки мач с краја 16. века са оштрицом украшеном златом и месингом.
- D** Немачки мач, отприлике 1600. године, са малим заштитним прстеном шане.

- E** Шпански мач из раног 17. века има дуге накрснице, а на јабучици балчана издубљени су жлебови.
- F** Енглески мач, отприлике 1620. године; штитни руке у облику корпице украшен је златом и сребром.
- G** Немачки мач, отприлике 1640. године, облик врло распрострањен широм Европе.
- H** Шпански мач, средина 17. века, бранин (рунобран) улепшавају увојиште шаре листића.
- J** Француски мач, отприлике 1660. године.

Прве школе мачевања отворене су у Италији и Шпанији, али се ова вештина убрзо проширила Европом. У дуелу на нашој слици један од противника у руци држи плашт који ће, када тренутак буде згодан, бацити свом противнику у лице. Његов супарник одлучио се за крвну наму која ће му помоћи да га дочека и одбаци.

Доле: Основу Нромвелове војске у енглеском грађанском рату чинила је грађанска милиција. Војници су носили металне шлемове, јанне од дебеле ноже и тешне оклопне рунавице на левој шаџи. Слично одевене биле су и војске других европских земаља.

Као можда ни код једне друге врсте оружја, човек се тако рећи од првог мача кога је направио трудио и да га улепша. Тако су настали предмети изузетне лепоте.

За феудалце 16. и 17. века мајстори су, не жалећи своје умеће, правили предивне примерке са дршкама украшеним златом, сребром и драгим камењем. Убојит предмет морао је за њих и да буде леп.

Италијанска ренесанса извршила је велики утицај не само на европску уметност, већ и на неке занате, па се тако и у изради мачева може уочити њен печат. Отуда су и примерци настали у овом периоду сан сваког колекционара и почасни експонати у музејима широм света.

У то доба дужина сечива све се више повећава. Да би се томе некако стало на пут, неки европски градови доносе и закон по којем је приступ у град забрањен свакоме коме за појасом виси мач изнад одредбом утврђене дужине. Дешавало се због тога да су мачеви „подсецани“ на лицу места — тек тада власник поткусуреног мача могао је да уђе у град.

Да ли је томе допринео према предугачким мачевима непријатељски расположен закон или не, тешко је рећи, тек, око 1640. године, дужина сечива почела је да се смањује и своди на разумну меру. Вероватно је и ношење и баратање превеликим оружјем било прилично незгодно за њихове власнике.

Око 1660. године класични облик мача, пре свега карактеристични облик латинског крста, почиње постепено да се мења, а већ крајем истог века ово основно знамење хришћанске вере све је теже нагледати у високо стилизованим дршкама мачева из тог периода.

Мачеви којима су цивили означавали своје достојанство и сталешку припадност, разликовали су се од већих, тежих и мање лепих примерака којима је 16. и 17. век био своје бојеве.

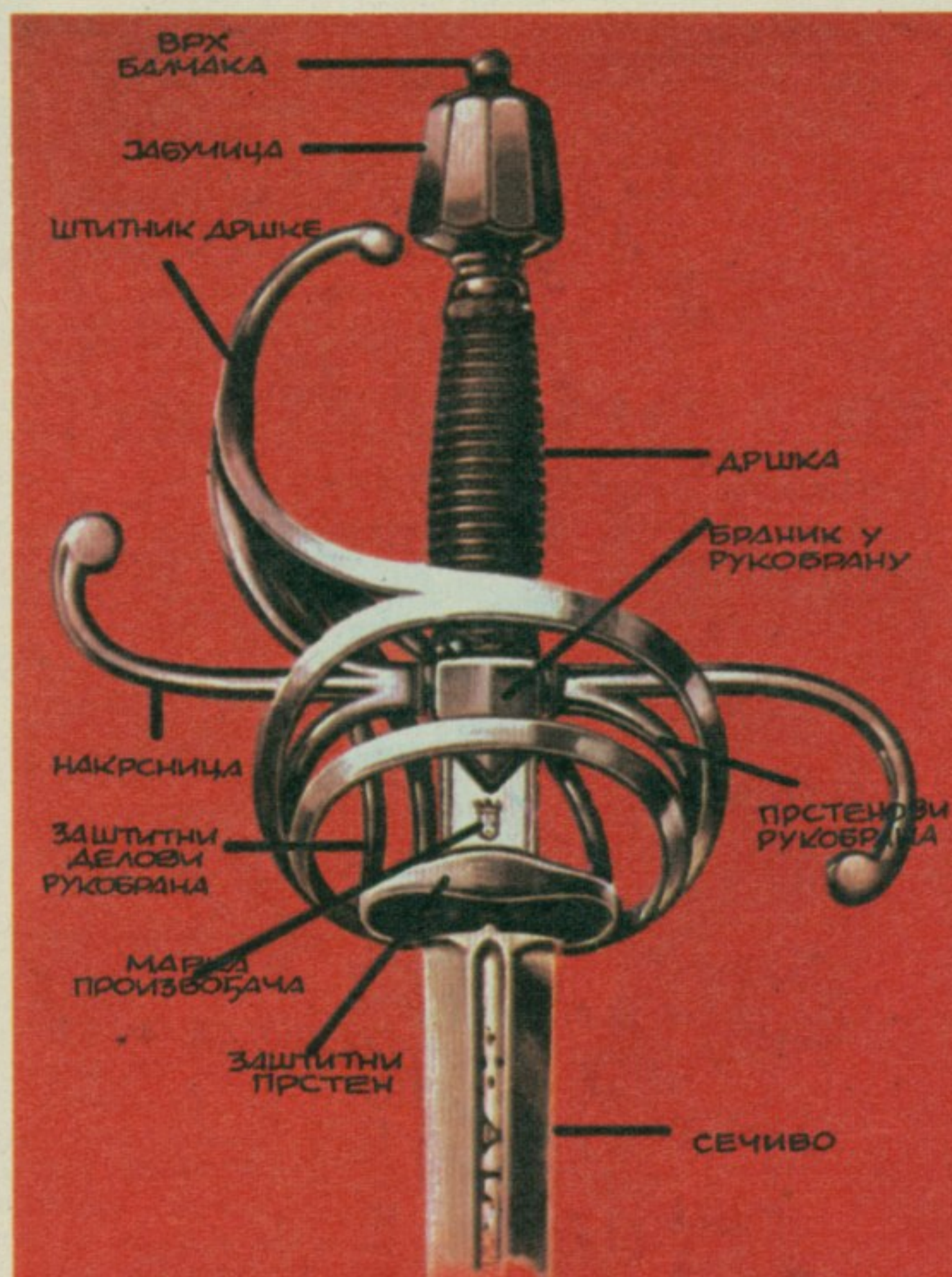
За мачевање су знали још стари Египћани, а римски војници увежбавали су га ударајући тешким штаповима по укопаном стубу. Италијани су у 16. веку, времену када витезови постепено одбацују своје

оклопе, од њега створили компликовану вештину. Тада је настала и такозвана италијанска школа која крајем века бодеж замењује дугим и танким мачем за бодење. Лукавство и брзина тако добијају предност над снагом, а мачевање заиста постаје права вештина којој шпански учитељ Каранса, нешто

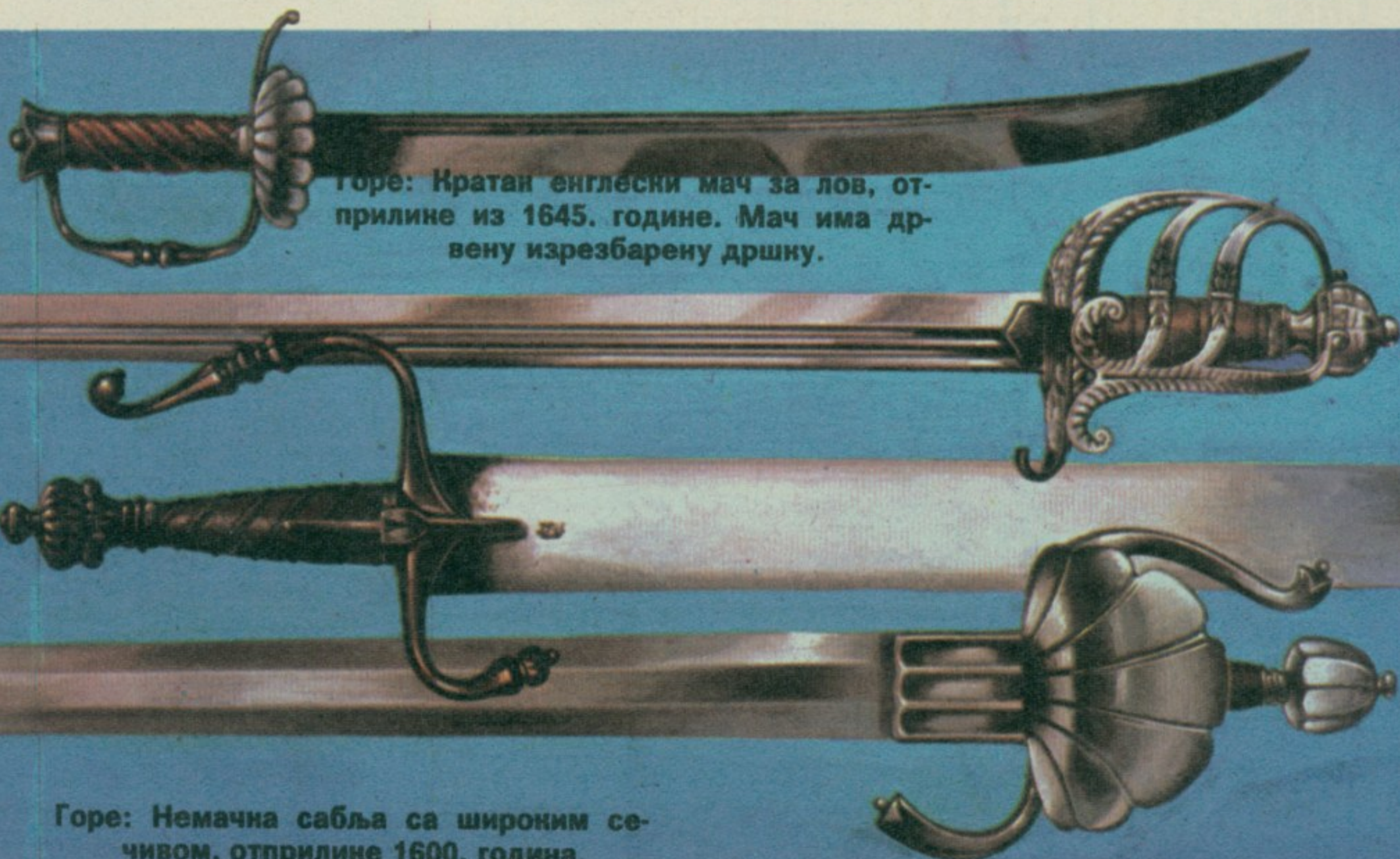
касније, прописује и кораке.

У Француској се мачевање развија под страним утицајем. Тек у другој половини 17. века Французи ће створити своју, француску школу и такозвани Лијанкуров метод по којем се покрети мача комбинују са покретима тела.

М. И.

ДЕЛОВИ БАЛЧАКА И СЕЧИВО МАЧА

Горе: Кратан енглески мач за лов, отприлике из 1645. године. Мач има дрвену изрезбарену дршку.

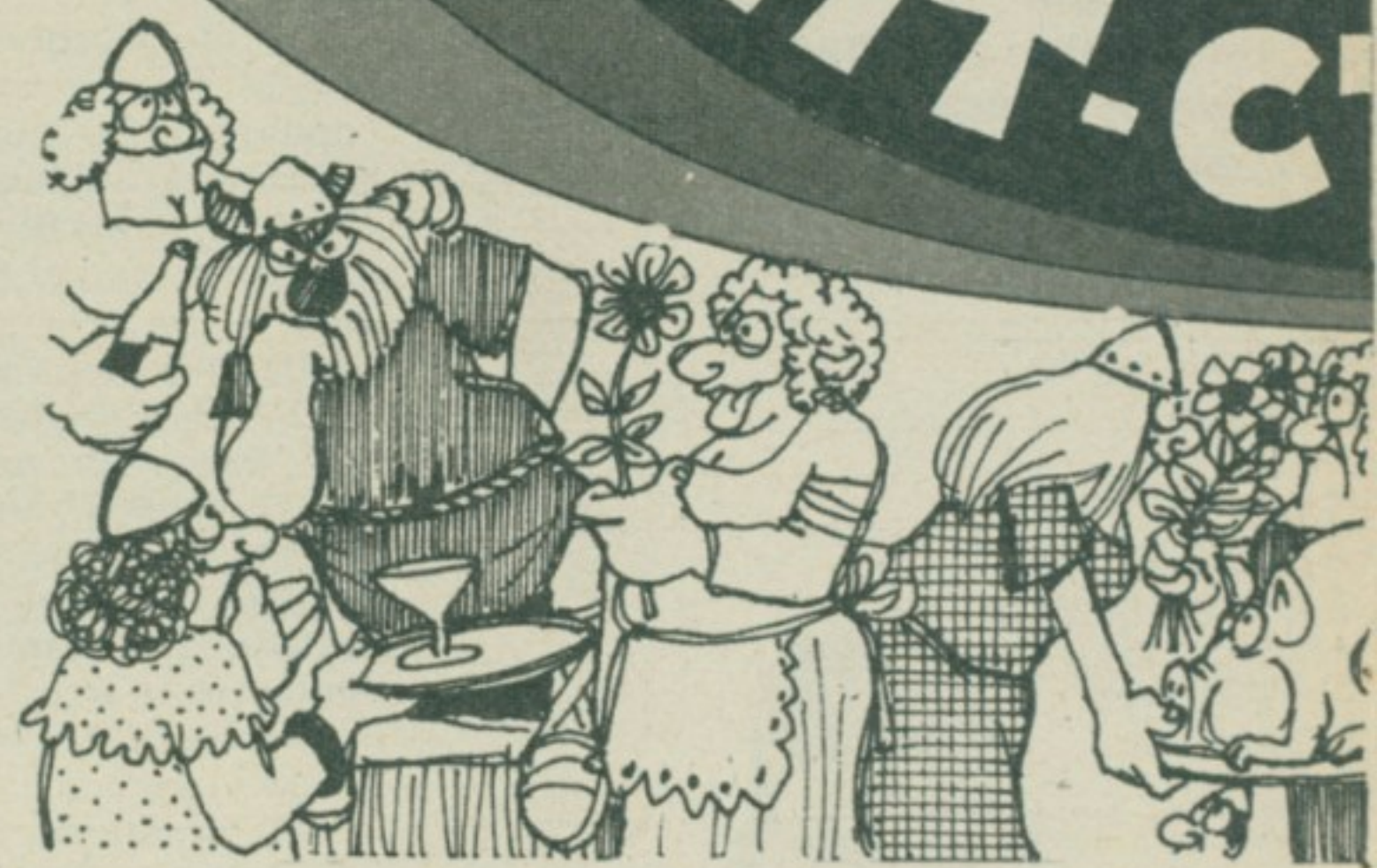
Горе: Мач војника енглеске ножице, отприлике 1640. године, нарочито популаран у Нромвеловој војсци. Десно: европски мач за погубљење, 1620. године.

Горе: Немачна сабља са широким сечивом, отприлике 1600. година.

ЖАНЕТ (JANETTE)

Певачицу ЖАНЕТ (25 година) данас је тешко наћи у њеном стану у центру Мадрида. Већ више од годину дана она је стално на путу захваљујући само једној својој песми „Зашто одлазиш“ (»Porque te vas«) која је била музичка лајт-тема познатог шпанског филма „Змија у недрима“. Занимљиво је поменути да су Жанет и овај њен хит у 16 јужноамеричких земаља недељама били први на топ-листама а број продатих плоча премашно је бројку од 3 милиона. То је уједно и највећи ти-

раж који је до сада постигао један шпански певач. На основу неких података Жанет има највише обожава-лаца у Бразилу где је после концерта у Рио де Жанеиру полиција морала у блиндираном аутомобилу да је одвезе до хотела. Мада је песма „Зашто одлазиш“ још радо слушана, Жанет је недавно снимила још један хит. То је композиција „Све је ново“ (»Todo es nuevo«) која се нашла и на првој ЛП плочи ове популарне шпанске певачице пријатног гласа и изгледа, високе само 155 сантима-тара.

ЏОАН АРМАТРЕЈДИНГ — JOAN ARMATRADING —

ЏОАН АРМАТРЕЈДИНГ, по мишљењу многих музичких критичара најбољи женски вокал данас, рођена је у месту Сент Китс 1950. године. Када јој је било седам година, породица се преселила у Бирмингем. Мада се у породици нико није бавио музиком — одрасла је са шесторо браће и сестара — Џоан је на-

учила да свира гитару и рано је почела да пише песме. Прву коју је компоновала под називом „Кад сам била млада“ (»When I Was Young«) зажелела је да поклони Маријани Фејтфул. Међутим, та песма никада није стигла до Маријане јер је Џоан била искувише млада да би знала како да дође до ње.

Њени први јавни наступи су на школским приредбама, по игранкама на колеџима и у малим клубовима, у близини Бирмингема. У то време она

је певала композиције Боба Дилана, Пола Сајмона, понекад срамежљиво и неке своје. У Лондон долази 1968. године где одмах почиње да сарађује са песником Памом Нестором. Из те сарадње створен је и први ЛП „Whatever's for Use“. Следеће две године ради као естрадни певач покушавајући да се усаврши. Њена следећа плоча „Back to the Night“ постиже велики успех. Од 1975. године Џоан наступа са Ронијем Скотом. На велику турнеју одлази са групом СУПЕР-

ТРЕМП (SUPERTRAMP), да би се одмах потом представила публици и са познатим гитаристом Нилсом Лофгреном. Ти концерти су јој улили самопоуздање које јој је доста недостајало. „Увек сам мислила о себи као о писцу песама а не певачу. Дружећи се и наступајући са овим музичарима почела сам да верујем у своје квалитете“ каже Џоан Арматрејдинг, очигледно срећна што је после дугогодишњих лутања најзад успела да стекне сигурност.

ТИНА ЧАРЛС (TINA CHARLES)

ТИНА ЧАРЛС отказала је ове зиме многе заказане концерте и прекинула снимање плоча. Не знајући да је ова певачица пре само неколико месеци добила сина, многи су се забринули за њену даљу каријеру. Међутим, иако се нигде не појављује, Тина припрема нову нумеру „Пра-тим своју девојку кући“ („Waiting My Baby Home“) која ће се наћи и на новом ЛП „Срце и душа“ (»Heart and Soul«).

ЛИНДА РОНШТАТ (Linda Ronstadt)

Американка ЛИНДА РОНШТАТ тренутно је једна од водећих певачица света. Рођена је 1946. године у малом месту Тусену у држави Аризони. Још од најраније младости показивала је склоност ка фолк и мексичкој музици. Касније, када је одлучила да покуша озбиљније да се бави музиком, узор тражи у свом давнашњем идолу Џоани Баез.

Као седамнаестогодишња девојка основала је са својом сестром трио ЊУ ЈУНИОН РЕМБЛЕРЗ (NEW UNION RAMBLERS). Али, овај састав не успева да оствари све Линдине жеље и она се убрзо прикључује групи СТОУН ПОНИС (STONE PONIES). И то је било мало за њене велике амбиције. Своје изузетне музичке квалитете Линда не успева да уклопи у групу. Због тога је напушта да би после неколико месеци размишљања одлучила да започне солистичку каријеру. Истовремено она ствара и сопствену пратећу групу. За њене интерпретације музички критичари су тада писали: „У Линдином певању огледа се фолклорна дикција Луизијане.“

Своју ЛП плочу под називом „Свиlena ташна“ (»Silver Purse«) Линда је, као солиста, издала у Нашвилу, метрополи кантри-музике. Композиција „Дуго, дуго време“ (»Long, Long Time«) са ове плоче нашла се и на синглу и постала велики хит. Линда успева да искористи тај успех и да сними још неколико плоча које је избацују у први план.

Линда је једна од ретких певачких звезда која са лакоћом успева да фолк осећања унесе у рок-музику. Она се потпуно посвећује тој музици мада се с

њом никада није поистовећивала. На крају рецимо још и то да је Линда своју прву ЛП плочу снимала још 1967. године под називом „Линда Ронштат и камени пони“ (»Linda Ronstadt and Stone Ponies«), а последњу недавно. Са ње вам и представљамо композицију „Тако је лако“ (»It's so Easy«).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ТАКО ЈЕ ЛАКО (IT'S SO EASY)

Музика: Бади Холи (Buddy Holly)

Текст: Норман Пети (Norman Petty)

Пева: Линда Ронштат

It's so easy to fall in love
It's so easy to fall in love

People tell me love's for fools
So here I go breaking all of The rules
It seems so easy, so dog-gone easy
It seems so easy
Where you're concerned my Heart has learned

It's so easy to fall in love
It's so easy to fall in love

Look into your heart and see
What your love has set a-part for me
It seems so easy, so dog-gone easy
It seems so easy
Where you're concerned my Heart has learned

It's so easy to fall in love
It's so easy to fall in love

It seems so easy
so dog-gone easy
It seems so easy
Where you're concerned my Heart has learned

It's so easy to fall in love...

СТРАНА

ЖУЖА КОНЧ

(ZSUZSA KONCZ)

За двадесет седмогодишњу ЖУЖУ КОНЧ данас многи кажу да је прва звезда мађарске поп-музике. Ова црнокоса девојка лепог изгледа откривена је на једној омладинској ТВ аудицији и од тада се њена каријера кретала само узлазном линијом. Њена прва сингл плоча доспева на прва места топ-листа. Године 1969. успева да победи на великом поп-фестивалу у Будимпешти да би исте године представљала своју земљу и на МИДЕМ-у у француском граду Кану. Поред тога, забележила је и сензационални ус-

пех на међународном фестивалу на Куби после кога је имала вишенедељну турнеју по својој земљи. Када ју је публика упознала, чула и видела уживо, њена популарност је још више порасла. Жужа је гостовала и у Чехословачкој, Сједињеним Америчким Државама, Совјетском Савезу, Источној Немачкој, Пољској и у нашој земљи. Снимила је 8 ЛП плоча (продала је преко милион и по примерака) а сада ради на реализацији деветог албума. Најпознатије песме су јој „Ветар“, „Најзад, најзад“, „Треба времена“ и „Мистер алкохол“.

ПЕГИ ЛИ (Peggy Lee)

ПЕГИ ЛИ једно од највећих певачких имена данашњице, рођена је пре готово пола века у малом градићу Џејмстауну у Северној Дакоти као Норма Делорис Егстром. Почела је да пева још као девојчица да би први професионални наступ имала већ у четрнаестој години. О својим почецима она данас прича: „Увек сам знала шта желим да радим мада у недоумици како то да изведем. Сигурна сам била у себе и онога тренутка када сам свој матурски поклон, ручни часовник, продала како бих сакупила довољно новца да напустим кућу и посветим се музици“.

Значај Пеги Ли за америчку музику не огледа се само у њеним интерпретацијама већ и у њеном композиторском и поетском стваралаштву. Она није само извођач (пева дџез, блуз, свинг, латинске песме и рок) већ је и комплетна музичка личност која је у својој дугогодишњој каријери сарађивала искључиво са оним музичарима који су правили добру музику. Почела је пре много година сарадњу са Виктором Јангом (некадашњим великим композитором) да би наставила с таквим именима као што су Макартни, Џејмс Тејлор, Мелиса Манчестер и др. До сада је снимила око 600 песама од којих су многе постале златне. Поред многих других признања, Пеги Ли је недавно на универзитету Северне Дакоте добила титулу доктора музике, што до сада ниједном певачу није пошло за руком.

* БИЉАНА ПЕТРОВИЋ *

Млада београдска певачица БИЉАНА ПЕТРОВИЋ представила нам се у новом издању. Дуго је наступала са нашим познатим поп-групама и на фестивалима као члан пратећих вокалних група да би у 1977. години почела своју соло каријеру. На новој плочи продукције БЕОГРАД ДИСК пева две композиције: „Би-

ћеш мој (сигурно)“ и „Немој, немој, не...“. Обе песме су у стилу рока, а нумера „Бићеш мој (сигурно)“ нашла се на свим домаћим топ-листама. „Чудесни свет љубави главна је моја музичка преокупација. Певам и свирам о обичним, мени сличним девојкама“ — каже Биљана.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПП

Када говори о својим првим успесима, Пеги Ли каже: „Прави посао сам добила тек када сам се прикључила оркестру Бенија Гудмена. С њим сам радила неколико година и стекла велику сигурност. Из тог времена је и мој велики хит, песма „Зашто не чиниш праве ствари“ „Why don't You do Right“, која је четрдесетих година обишла цео свет. У то време сам се удала за гитаристу Дејва Барбура и добила кћерку Ники. Тада сам хтела да се потпуно посветим породици и напустим певање, али ме је спречио мој супруг. Упорно ми је говорио да певач који има толико талента не сме да се повуче“.

Касније је овај брачни пар музичара успео да створи велики број хитова. То су пре свих песме „Не знам довољно о теби“, „То је добар дан“ и „Малина“. Ова последња, специфична по томе што је аутентични латински ритам снимљен у америчком поп-контексту, продата је у 2,5 милиона примерака.

ЈАДРАНКА СТОЈАКОВИЋ

„Не иди тамо“ назив је композиције коју у последње време сваки дан можемо чути на нашим радио-станицама. Наша позната шансоњерка Јадранка Стојаковић на овом синглу пева композиције Корнелија Ковача. Назив друге нумере је „Тесно доба“.

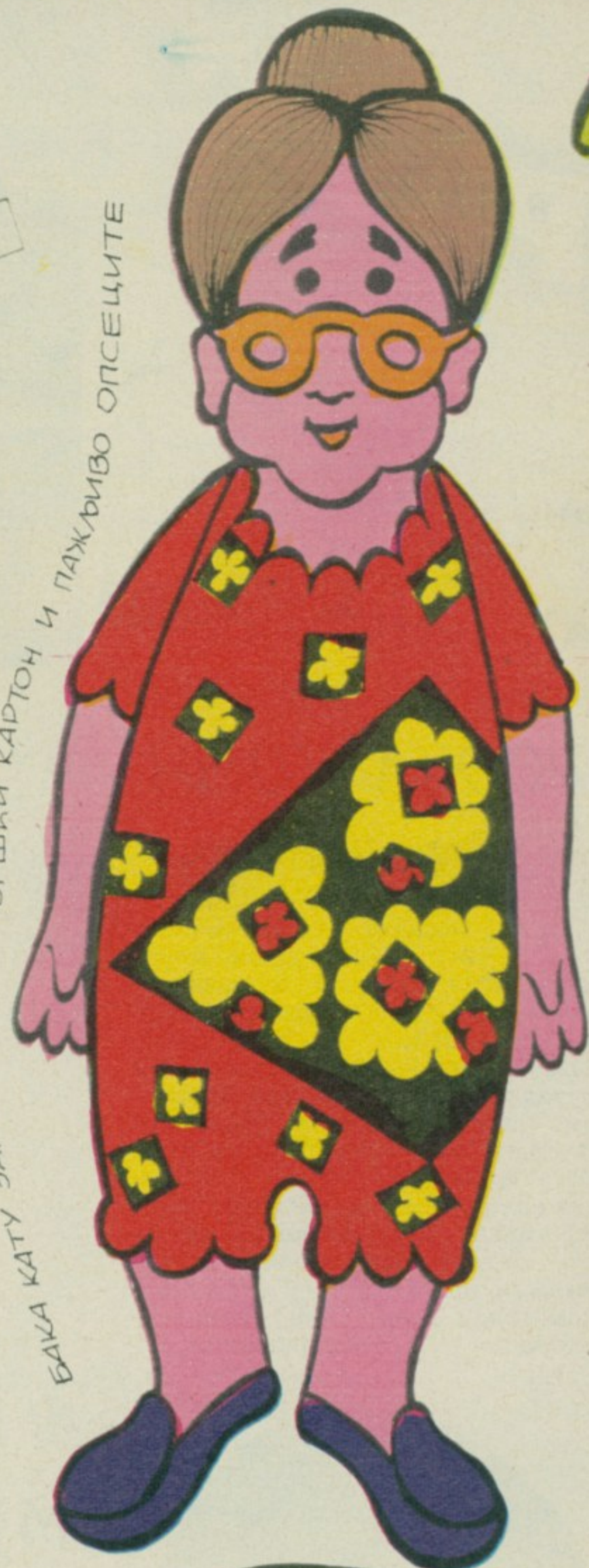
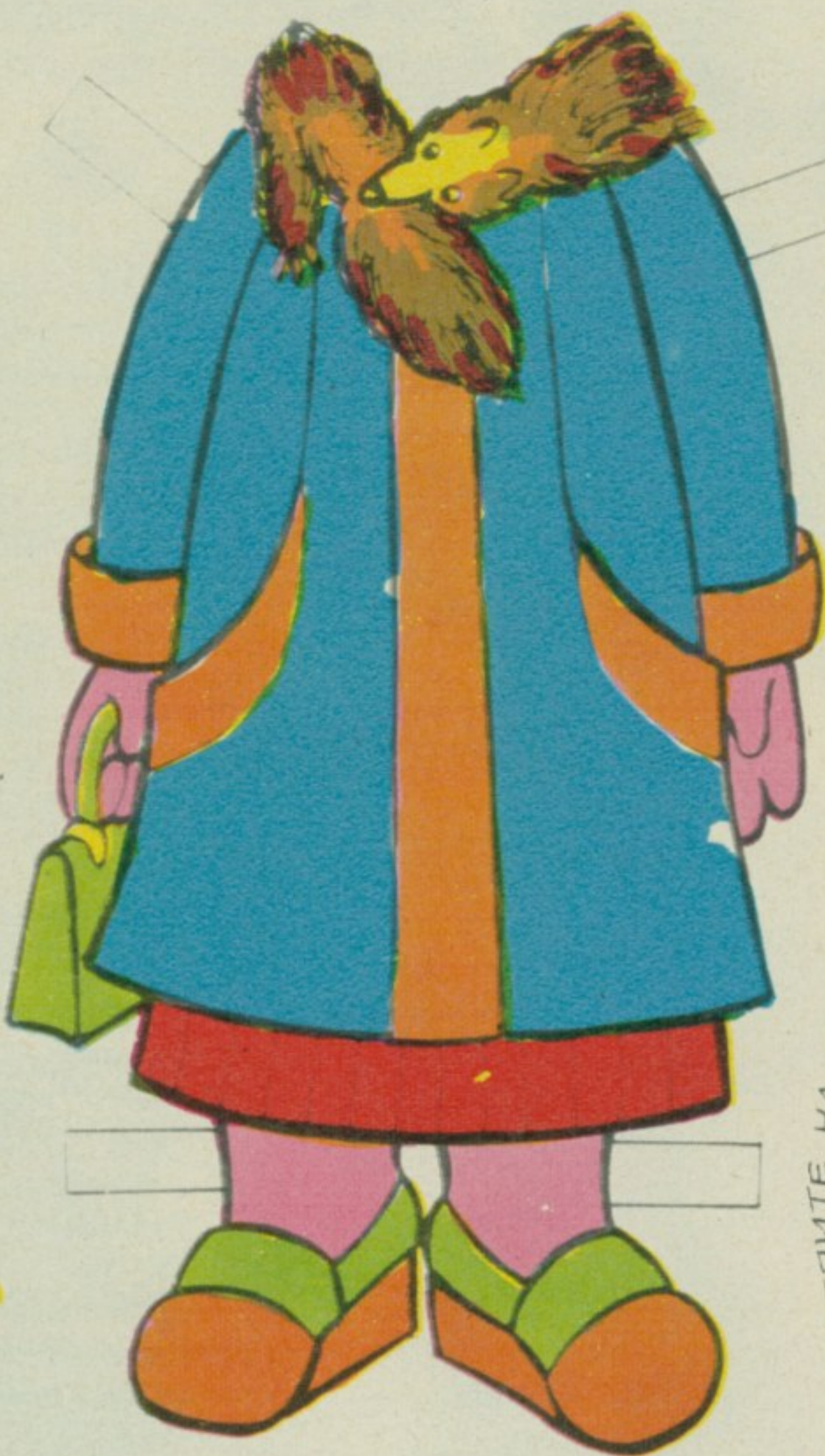
БИСЕРА ВЕЛЕТАНЛИЋ

Композицију „Баш ме брига“ Бисера Велетанлић извела је први пут на Хит паради Продукције плоча Радио-телевизије Београд. Овом интерпретацијом Бисера је још једном потврдила своје певачке квалитете. На другој страни плоче је нумера „До дна“. Обе композиције су дело младог аутора Јосипа Боcheка.

КУЌНА
ХАЉИНА

КАПУТ СА
ЛИСИЦОМ

БАКА КАТУ ЗАЛЕПИТЕ НА ЧВРШКИ КАРТОН И ПАЖЉИВО ОПСЕЦИТЕ

СУКЊА И
ЏЕМПЕР

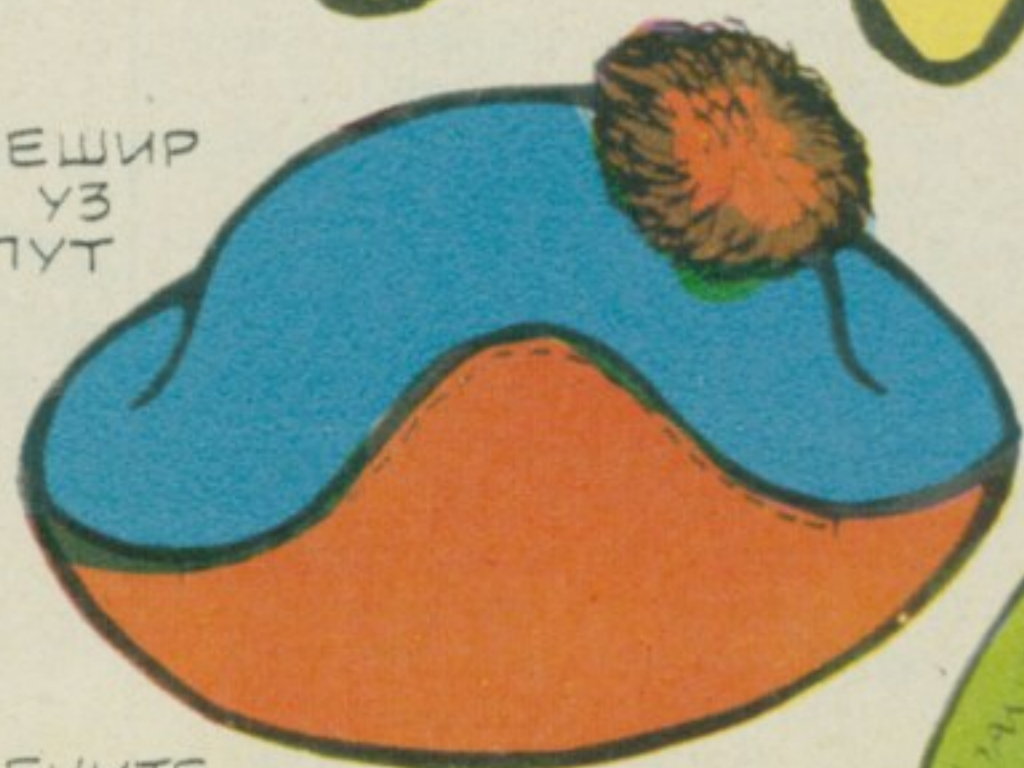
ХАЉИНА ЗА
ХЛАДНИЈЕ
ДАНЕ

ОБУЦИТЕ

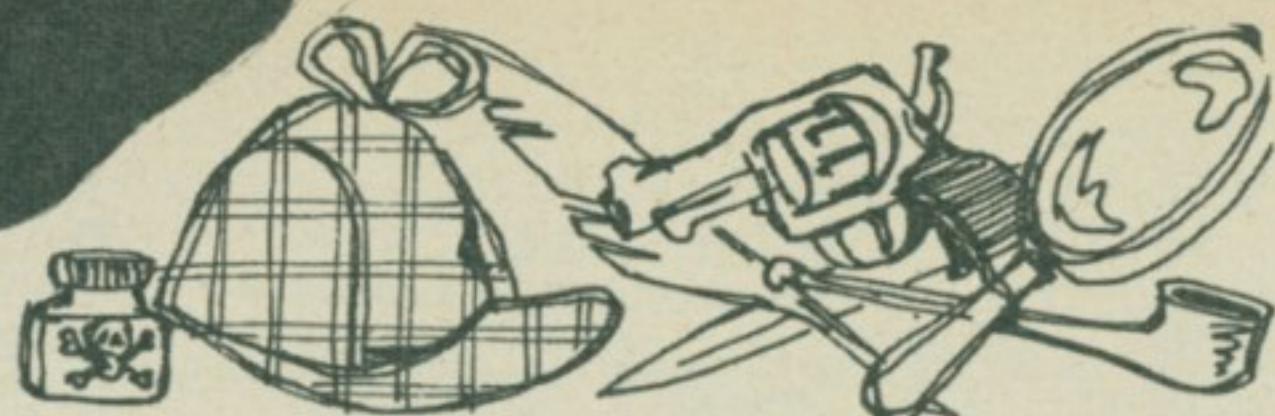
БАКА
КАТУ

ШЕШИР
УЗ
КАПУТ

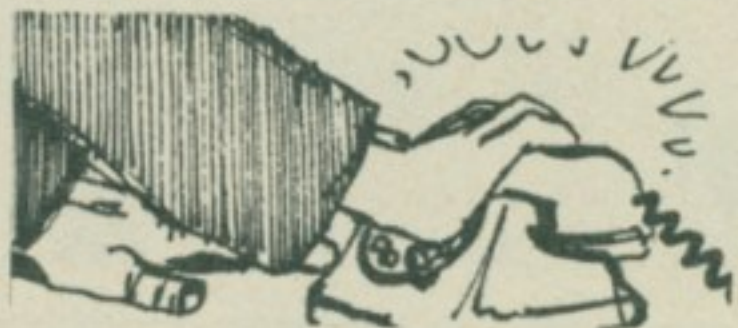

ПРОСЕЦИТЕ
ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ
БАКИНУ ГЛАЗУ

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

ците где се сад налази тај човек? — упита Жеди.

— Овога викенда биће у хотелу „Хабанера“, у Кану. До виђења, инспекторе.

— „Хабанера“ је био један од најмодернијих хотела на азурној обали.

Висок човек, препланулог тена, обучен у елегантно бело одело, одмах је привукао Жедијеву пажњу. Посматрајући га испод ока, Жеди је помислио да би то могао бити Јохан Банијас, познати пословни човек. Уживао је глас бескрупулозног човека увек окруженог младим лепотицама, дангубама и разним снобовима. Његове слике често су се појављивале у часописима.

Жедијев полицијски нос

После тога „Правдољуб“ спусти слушалицу.

Инспектор Жеди се врати за бар да би и даље посматрао Банијаса и његово друштво.

Управо је открио ко би могле да буду те три особе из Банијасове околине.

Била је ту најпре једна млада жена, прилично лепа, по имену Александра, која се ни за часак није одвајала од Банијаса.

Затим неки човечуљак који је сваки час устајао да би Банијасу запалио цигару. Звао се Ник Матео и лангано се убијао пијући бели рум.

И најзад, једна карикатура од човека, неки старац који је стално штупао и кашљуцао, бивши играч и Банијасова сенка, по имену Серж Вотије.

лежало је Банијасово тело. Убице, разуме се, нигде није било.

Жеди је одмах позвао хотелског детектива а овај месну полицију. Пошто им је укратко испричао да је, чим је чуо пуцањ, дотрчао и нашао Банијаса мртвог, Жеди се вратио у своју собу и легао.

И управо кад му се чинило да ће да заспи, зачуо је тихо куцање на својим вратима и у собу је ушља Александар. Кад је видела да је будан, прснула је у смех и, извинивши се, одмах изишла.

Није прошло ни десетак минута кад су се врата Жедијеве собе поново отворила, али овога пута ушао је Ник Матео. И он се извинио инспектору и изишао мало се тетуралујући.

На реду је осми

Инспектор Жеди узео је једну од скромнијих соба у близини лифта за послугу, јер друге није било. Пошто се сместио, сиђе у бар.

нађушио је да би Банијас могао бити човек кога је „Правдољуб“ тражио.

И заиста, после извесног времена, инспектора Жедија су позвали на телефон. Био је то „Правдољуб“ који му је саопштио да је један од једанаесторице убица његовог брата Банијас и да ће бити ликвидиран.

— Да ли ћете Ви и овога пута бити рука правде? — упита Жеди.

— Не. Овога пута ћу се задовољити улогом посматрача. Познајем бар три особе које се увек налазе у његовој непосредној близини и које га толико мрзе да би га одавно убиле да им се за то пружила прилика. Надам се да ће овога пута неко од њих смоћи снаге да то и уради.

Сви они имали су собе поред Жедијеве, у близини лифта за послугу.

Прве вечери није се ништа догодило као ни следећег дана. Тек другог дана, после поноћи кроз тишину се проломио пуцањ. Жеди је потрчао до Банијасовог апартмана и како су врата била одшкринута, ушао је у собу. На скупоценом тепиху

Оба посетиоца имала су исто извињење: од инспекторове собе мислили су да је њихова.

Једно од њих двоје је можда и погрешило. Али, друго свакако није. И што је више размишљао Жеди је све више био убеђен да је један од његових посетилаца Банијасов убица и да је, вероватно, подозревао да је инспектор открио ко је кривац па је желео да га ућутка. На убицину жалост Жеди није био још заспао и тако га онемогућио.

Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Жедија да посумња у једног од својих ноћних посетилаца? Ако сте погодили, честитамо! А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки, погледајте наш одговор на 35. страни.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ : УЛЕПШАВАЊЕ

КАКО ЈЕ
ПОСТАО
НАЈСМЕШНИЈИ
ДУО
НА СВЕТУ

МРШАВИ СТЕН и ДЕБЕЛИ ХАРДИ

Млади Енглец Стенли Цеферсон био је узбуђен, не без разлога. Имао је свој први наступ на позорници и то као комичар. Те 1907. године да би неко постао комичар морао је да носи и широке комичарске панталоне, па је млади Стен у ту сврху позајмио очеве панталоне, које је маказама скресао на пола...

Неколико минута уочи наступа, вирећи иза завесе, видео је у публици никог другог до свог оца! То није ни било чудно, јер је његов отац био позоришни менаџер.

Највероватније из страха први покушај младог Цеферсона да постане глумац прошао је неславно, али није донео ни очеву забрану. Штавише, отац никад није поменуо исечене панталоне.

КОМИЧНЕ ПТИЦЕ

Стенли је тада имао 16 година и није волео учење. Често би побегао са часова, а у знак извињења учитељу слао улазницу за неку од представа у очевом театру.

Видећи да од Стенлијевог учења неће бити ништа, његов отац га испише из школе и запосли да продаје улазнице. Све слободно време Стенли је проводио са глумцима све више убеђен у своју позоришну каријеру. Путјући са трупом по Енглеској и Шкотској, почиње да игра у пантомимичарским скечевима „Затворске птице“ и „Комичне птице“.

Будући да је њихов „језик“ био разумљив свима, ове пантамиме постају све

популарније, па их после турнеје по неким европским земљама одводе и у Америку. Један од чланова трупе је у то време и млади пантомимичар Чарли Чаплин, кога задржавају у Холивуду...

Стенли Цеферсон у Енглеској постаје прилично познат глумац, па чак игра и у чувеном Олд Вику. Али њега и даље привлачи комедија. Креће за Чаплином. У Холивуду мења име у Стен Лаурел и игра са мање успеха у неким немим епизодама и у варијететским позориштима.

ДЕБЕЉКО НА КОЊУ

Међу глумцима, који су у то време као и он покушавали каријеру на немом филму, био је и један поимено Оливер Харди. Рођен 1892. у држави Џорџија, у којој је његова мајка водила хотел, Оливер је ле по певао и маштао да постане познат оперски певач.

У слободно време обично је седео испред мајчиног хотела, посматрајући људе, што је наставио и као глумац, који је изванредно погађао људске карактере и расположења. Касније је почео да студира право, али је све напустио када се у његовом месту отворио први биоскоп. Гледајући прве неме филмове дебелко Харди је схватио да би и сам могао да буде веома смешан.

Тако се обрео на Флориди у једној филмској компанији. Играо је у комедијама, а, с времена на време, и негативце у драмама.

Једном, док је играо револвераша у неком каубојском филму, у најнапетијој сцени, коњ под њим није издржао Хардијеву тежину... Тада је схватио да треба да се посвети само комедији.

У истој компанији глумио је и мршави Стенли Лаурел, па чак и у истим филмовима, али никоме још није пало на памет да од њих створи пар.

Не зна се тачно када су стали један поред другог, наводно у једном од оних првих скечева у којима су се глумци гађали тортама, али публика је одмах уочила изванредну комичност мршавка Стена и дебелка Хардија.

● ● ●

Тако су постали Станлио и Олио, нераздвојан глумачки пар неме комедије, који је деценијама, па и данас, засмејавао људе. Једна од њихових најбољих комичарских секвенци је она у којој покушавају да пребаци клавир преко уског висећег моста. Мост је пребачен преко стравично дубоке провалије, између два планинска врха. Насред моста Станлио и Олио срећу горилу...

Њихове смешне авантуре приказиване су на нашој телевизији и у серији цртаних филмова.

Таленат за Језике

ЕБЕРЛИ ЈЕ УЧИО ШПАНСКИ ВЕЋ СЕДАМ ПУТА. А КАДА БИ ГА САВЛАДАО, ПЛАГИО БИ ИСЦЕДИО ЗНАЊЕ ИЗ ЊЕГА.

Не дам да ми се мозак празни! — викао је Еберли. — Овога пута не! Не опет!

Бледа сенка се помакла с камена на камен. Еберли повуче обарач. Кундак га удари у раме, прашина се подиже пред камењаром. Хитац је био кратак.

Предај се!

— Предај се, Еберли — зачуо се Плагијев глас појачан рогом. Немаш излаза, не можеш нас победити. Има нас сувише.

Док има живота, има и наде — одговори Еберли, жалећи што нема ништа паметније и оригиналније да каже.

Притисну опет обарач. Камење се распрсну. Човек врисну.

— Потписао си уговор, Еберли.

— Незаконити уговор.

— Али, уговор који важи.

Меци су падали по камену око Еберлија и потврђивали Плагијево мишљење о снази уговора. Еберли је очистио комадиће камена с рукава и одлучио да промени место. Плагио и његови људи су били сувише близу. Сазнали би његов положај, опколили би га и чекали. Ако га сунце Мохаве не спржи, глад и жеђ ће га победити. Када би се само за тренутак онесвестио, Плагио би се сручио, убризгао му дрогу, однео га и испрао му мозак.

Еберли је обележио страницу отрцане копије Дон Кихота и набио је у џеп од капута. Овога пута ће довршити књигу. Чак и да мора да убије Плагија, прочитаће Дон Кихота до краја.

Тихо, заклоњен камењем, Еберли се вукао према литици коју је још раније приметио. Ставио је пушку на леђа и застао пре него што је почео да се пење. Погледао је доле: две хиљаде метара литице до пустиње.

— Еберли!

— Не сада — мрмљао је Еберли.

— Не сметајте ми.

— Приметили смо да се крећеш, Еберли. Прате те сканери за откривање топлоте.

Еберли се припремио за следећи корак, настојећи да не слуша глас.

— Предај се, Еберли. И раније си то чинио. Траје само неколико секунди. Везболно је. Мисли на своју жену и децу. Ако се предаш, они ће и даље живети у изобиљу.

Плагио је исмевао Глорију. Истина, Глорија је тешко учила. Требало јој је четири године да савлада основе румунске граматике, вештину коју је Еберли продао Плагију за педесет долара.

— Твоја жена изговара француски као исландски — викнуо је Еберли.

Љутит пуцањ из пушке стиже као одговор.

Еберли се домогао испуста и релативне сигурности. На западу је залазило сунце, издужена наранчаста кугла на пустињском хоризонту. Нико неће покушати да приђе амбису преко ноћи. Ако успе да их ноћас одржи на одстојању, можда ће прочитати последњих две стотине страница Дон Кихота.

— Еберли!

— Испирачу мозга! — викао је Еберли. — Прљави испирачу мозга!

— Раније смо имали користан уговор, Еберли. Зашто да не наставимо?

— Зашто да не довршим Дон Кихота?

— Ја сам разуман човек. Па...

— Ти си свиња и испирач мозга!

— Као што сам рекао, ја сам разуман послован човек. Колико имаш до краја?

— Око две стотине страница.

— Колико ће то трајати?

— При оваквој светлости? Целу ноћ, можда дуже.

— И са добром лампом?

— Четири или пет сати.

— То је предуго. Клијент чека. Има завршни испит из шпанског, сутра у једанаест сати пре подне. Платио је унапред. Морамо да припремимо инструменте, извршимо преношење знања и вратимо га у Лос Анђелес за испит. Предај се, Еберли. Књигу ћеш завршити други пут.

Други пут. Еберли је учио шпан-

ски већ седам пута. Сваки пут када би га толико савладао да може да чита Дон Кихота, Плагио, који је користио Дон Кихота као тест за познавање шпанског језика, исцедио би знање из њега. Еберли никада није сазнао шта се догодило са Дон Кихотом. Плагио је одузимао само знање језика, ништа друго.

Предај се, наподоућемо се!

— Плагио! — викну Еберли.

— Шта је?

— Исто си говорио и прошли и претпрошли пут. Лагао си. Ника-

да ми нећеш дозволити да завршим. Следећи пут ће бити исто као и сада. Чим будем могао да читам испразнићеш ми мозак.

— Читај превод.

Еберли притисну обарач три пута. У ушима му је звонило од пуцања.

— Еберли, зашто си то учинио?

Еберли је сео иза стења. Отворио је Дон Кихота и потражио место где је стао.

— Да видим, дошли су у крчму, Дон Кихот је заспао и... ах, ту је.

— Еберли.

Еберли је приметио како ноћни ваздух носи глас. Изгледало је да је Плагио изнад њега. — Шта је?

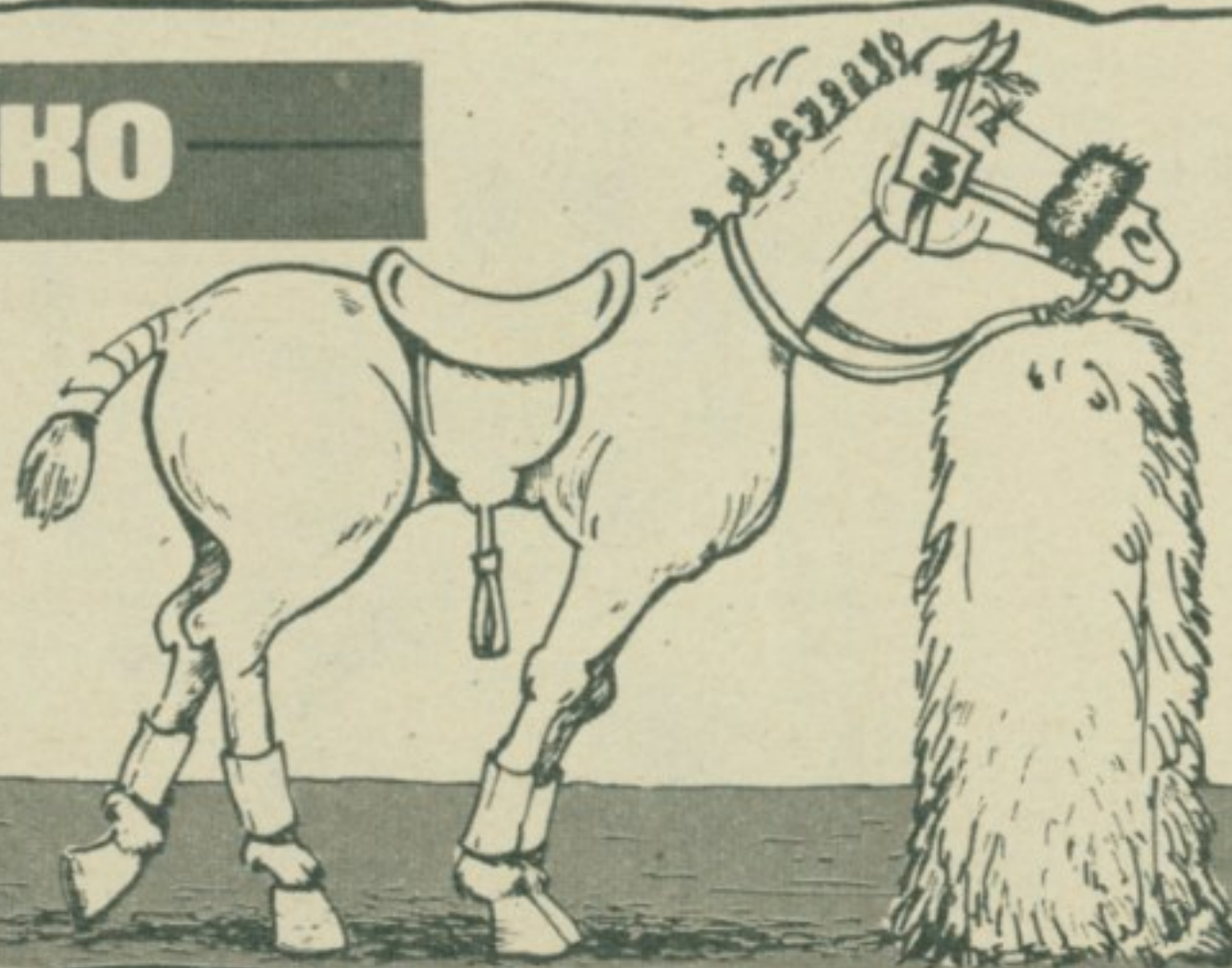
— Да се погодимо?

— Шта да се погодимо?

— Предај се, и...

— Никад!

ШРАФКО

КОЊУ ЈЕ - ДАН!

— Предај се и обезбедићу ти три недеље плаћеног одмора у А-капулку, пре него што добијеш нови посао.

— Шта ће ми Акапулко ако не знам шпански?

— Не мораш да разговараш ни са ким.

— Волим да разговарам са људима.

— Добро, онда Мајами, или где хоћеш.

Еберли је размишљао. Плагио је сигурно очајан. Никада раније није понудио Еберлију одмор. Увек је очекивао од Еберлија да почне са учењем дан после преношења. Клијент је, вероватно, неко важан, или син некога ко је важан, можда чак син Плагијевих шефова. Пружа ли му та чињеница шансу да се погађа? Можда.

— Плагио.

— Шта је?

— Ко је клијент?

— Зашто ти је то важно?

— Имам разлог!

— Да чујем.

— Пустите ме да довршим књигу и предају се. Реци клијенту да одложи испит.

— Покушао је. Професор не дозвољава. Ако не изиђе, пао је. Ако падне, избациће га из школе. Ако га избаце из школе, знаш шта то значи.

— Једна муштерија мање за тебе.

— Тачно.

— Зар мислиш, само на новац, Плагио?

— Шта?

— Цип — промрмља за себе Еберли. Устао је и провирио преко стења. Нигде ни трага од Плагија. Нејасна контура при светлости звезда изгледала је као правоугаони блок на песку: цип.

— Зашто су га оставили? — гласно се питао Еберли.

Зора се трепераво, потпуно белела, а онда је блеснула, управо када се светиљка у Еберлијевим рукама истрошила. Слабачки зраци су се расипали над пустињским хоризонтом. Иако је имао само десет страница до краја књиге, одлучио је да их одложи за касније. Зора ће и Плагија покренути.

Ако се Плагио појави пре но што заврши књигу? Еберли одагна мисао, не дозвољавајући себи да размишља о томе.

Стрпа књигу у џеп, провери пушку и припреми се за силазак. Ако буде имао среће, дочепаће се ципа и слободе пре него Плагио примети.

— Еберли.

Да одговори? Ако ћути, Плагио ће се попети до стења да провери, мислећи да је Еберли побегао преко ноћи. Желео је да држи Плагија међу стењем што је могуће дуже.

— Шта је сад, пљачкашу мозга?

— Еберли, зар баш мораш да одговараш таквим погрдама? Ја сам увек према теби био пристојан. Збуњен си, Еберли.

— Причај шта хоћеш, испирачу мозга.

Контролисао се. Плагио је вероватно желео да га открије.

Зато је Плагио и рекао својим људима да гађају у тело, да му не оштете мозак. Еберлија то није много тешило. Плагио је могао да изврши преношење два или три сата после смрти. Не, боље да остане скривен.

— Еберли.

— Шта је?

— Од када си тако напрасно постао моралиста?

— На шта мислиш?

— Већ десет година сарађујемо. Никада се ниси жалио.

— Нисам се жалио зато што сам био у шкрипцу.

— Дроге? Да ли ти оне помажу у учењу, Еберли?

— Не дроге, новац.

Плагиов саркастични глас јекну:

— А сада ниси у шкрипцу?

Еберли је мислио на Глорију и на децу: Ефраима и Езекијелу, обоје рођено док је учио грчки. Новац је беспрекорно стижао сваког петка, ни раније ни касније. То га је терало на рад.

— Време је да покушам с ципом — помисли.

Кључеви. Ако нема кључева, онеспособиће цип и покушати да побегне пешке.

Сагнут, пробијао се уз подножје гомиле камења. Плагио је још нешто говорио. Када не добије одговор, Плагио ће поћи уз стење, даље од ципа.

— Одговори ми, Еберли.

Предај се, остао си без муниције!

Еберли је ушао у цип. Помамно је окретао кључ. Цип је замумљао, закахљао, прихватио и оживио. Поскочио је, кренуо и онда стао.

— Шта сад? — запита се Еберли. Гума је била пробушена. Завукао се испод ципа.

— Еберли.

Еберли је савио руке око уста док је одговарао:

— Шта је?

— Сада не можеш побећи. Цип не може никуд. То је horsокак, Еберли. Предај се.

Еберли се извукао испод ципа, гадећи се самог себе, спреман за предају.

— Еберли.

— Шта је?

— По мом рачуну остао си без муниције. Долазимо.

Еберли је легао на леђа и раширио руке. Сунце му је пржило лице. Говорио је лагано.

— Дођите и покупите ме, леши-нари. Спреман сам.

Чуо је Плагија како иде уз песак. Шта му је Плагио одредио за следећи пут? Ах, да, руски. Пети пут руски. Руски је тежи од шпанског. Чекао је. Шта би друго могао и да ради човек који је прочитао само петнаест страница „Рата и мира“.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Разумност се толико истиче од осталих врлина нао што се чуло вида истиче испред осталих чула.

(Бион)

укрштене речи

ПОЗНАТИ ОПЕРСКИ ПЕВАЧИ:

1. Италијан, лирски тенор, прославио се певањем италијанских опера и канциона;
2. Италијан, баритон, креирао преко 100 улога у разним операма;
3. Наша певачица, сопран, чланица Метрополи-ген опере у Њујорку, најпознатије креације у „Аиди“ и „Тоски“;
4. Американац италијанског порекла, тенор, певао и у филму „Велики Карузо“.

1

2

3

4

АУТОР: ВЕ-МАК	2	ПОБРО- ЈАТИ	ОЗНАКА ТАНТА- ЛА	ИЗВИЈАЧ	ВЕЛИКИ КОПНЕНИ СИСАР	СОБНО ОГЊИ- ШТЕ	РЕКА У АУСТРИЈИ, ПРИТОКА ДУНАВА	ТРЖНИ- ЦА	ВРСТА ПЕРШУ- НА
1									
ОПУНО- МОЂЕНО ЛИЦЕ									
ЗНАК ТЕРБИ- ЗУМА			ЕНГЛ. ПИ- САЦ СО- МЕРСЕТ ГОСПИК			3		4	
ЈЕДИНКА ЖИВОГ ОБЕТА									
ПОСЕТИ- ЛАЦ, УЗВА- НИК					ГРАД У ФРАНЦУС- КОЈ ЖИТЕЉ ОМИША				
ОЛГА ЈАНЧИК			ГРЧКО СЛОВО ЗНАК СУМПОРА			ЈУЖНО ВОЂЕ ЛУКА У ИЗРАЕЛУ			
СТЕПЕ- НИЦА (ТУРЦ.)								ЧАЏ	
			ГРАД У САД ИМЕ БУЈОБЕ						
ЛЕГЕНДА	ИВАН ТОПЛАК			ДИВАМ ПАС ЧАГАЉ					
РЕКА У ИТАЛИЈИ	ТОР			РОМАН М. ГОРКОГ					
		УЗВИК							
		ВРСТА ПА- ПАТАЈА				УЗВИК ПРИ ЗУРИШУ			
НАШ ПИСАЦ ДУШАН								АЗОТ ИМЕ МОНТА- НА	
ОБРАЂИ- ВАТИ ЗЕМЉУ ПЛУГОМ						ПАМУЧНА ТКАНИНА КРЕТОН			
ДЕСНА ПРИТОКА ЗАПАДНЕ МОРАВЕ							ДУТО- ОЗНАКА ВАДЕ- ВА		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

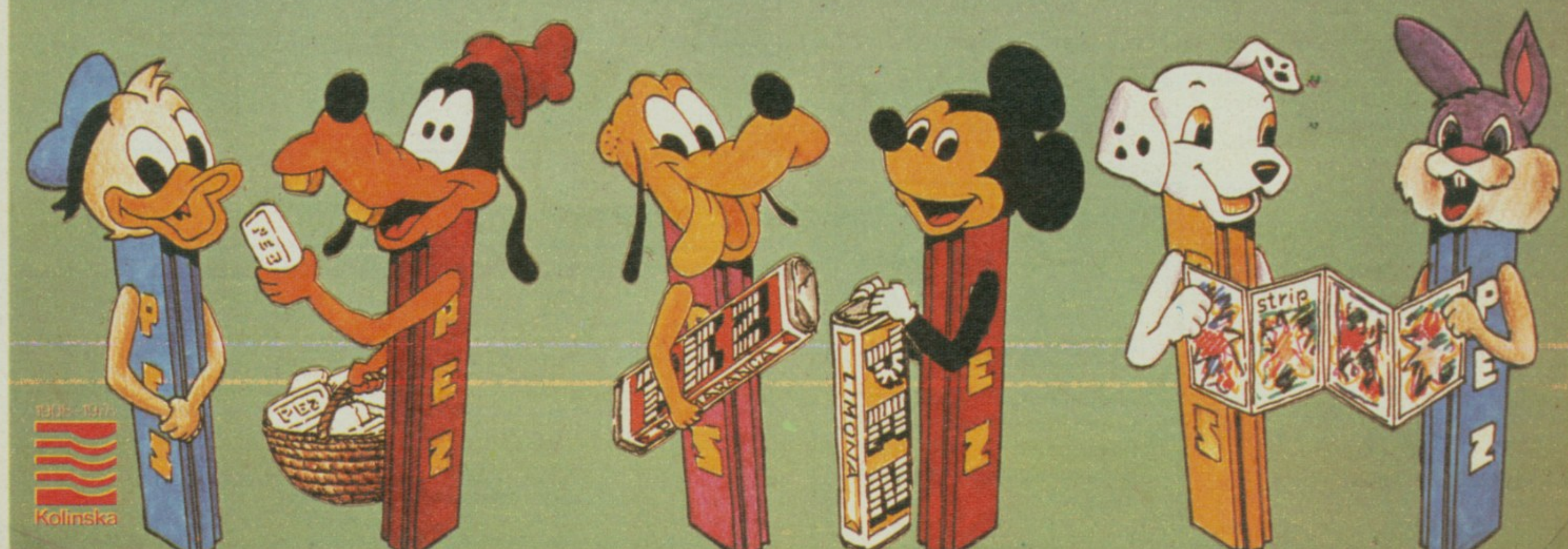
ВОДОРАВНО: О, ЦОН ГЛЕН, п, имитација, гол, Везув, ета, араре, П, рм, измена, јб, цесге, аге, малтер, Таљ, Ер, омега, смок, олај, обнова, Ре, Вагнер, Ив, ах, океан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурихана Ђоџић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате сплати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПАВНИК ПЕЦА

играјте се – сладите се

ПОЛИТИЧНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавнице,

ГДЕ ЖИВЕ ТИГРОВИ?

Мој брат тврди да у Африци нема тигрова. Међутим, ја сам сигурна да их у тропским пределима овог континента ипак има јер смо то учили у школи и о томе сам читала у књигама. Молим те да ми кажеш ко је у праву.

Мирјана Марковска,
Карпош IV/A-3, улаз II/7
Скопље

На жалост, у праву је твој брат, а не ти: у Африци тигрови не живе. Нема их ни у Јужној Америци и једини континент где живе је Азија.

ДЕСЕТ НАЈВЕЋИХ

Интересује ме којих десет градова су највећи на свету по броју становника.
Зоран Новичевић,
Крагујевац

Према подацима узетим из Лексикона Југословенског лексикографског завода, 1974. године, највећи су: **Шангај** — око 10 милиона становника, **Токио** — 8 893 000, **Њујорк** — 8 100 000, са предграђем — 10 700 000, **Париз** — 2 790 000, са предграђем — 9 500 000, **Пекинг** — 7 000 000, **Буенос Аирес** — 6 740 000, **Москва** — 6 642 000, **Калкута** — 5 500 000, **Бомбај** — 4 800 000, **Рио де Жанеиро** — 4 747 000 становника.

После ових десет највећих, на основу истог извора, по величини долазе: **Лондон** — 4 500 000, **Хонг-конг** — 3 834 000, **Лењинград** — 3 798 000, **Каиро** — 3 500 000, **Вашингтон** — 3 409 000, **Тјенцин** — 3 300 000, **Берлин** — 3 200 000, **Мадрид** — 2 950 000, **Рим** — 2 799 830, **Техеран** — 2 720 000, **Делхи** — 2 440 500...

ПОУКА БЕЗ ПСОВКЕ

У игри са другом из суседне зграде догодила нам се врло неугодно ствар: он се случајно наслонио на тек засађену воћку и она се сломила. Тада је дотрчао неки непознат човек и почео да, псујући, грди мог друга због тога. Молим те да ми помогнеш и одговорим на питање: да ли је тај човек био у праву што је викао на мог пријатеља?
Милица из Зрењанина

Тај човек је могао лепо да вам каже, као чика-Јова Змај:
„Где год нађеш zgodно место,
ту дрво посади!
А дрво је благодарно
па ће да награди“.

КАТАКОМБЕ

Молили бисмо те да нам нешто више кажеш о катакомбама.

Борко Војић и
Драган Ковачевић,
Жарка Зрењанина 101,
Панчево

Ова реч, пореклом грчка (а преузели су је Римљани), означава подземна гробља. Обичај да се граде подземна гробља источњачког је порекла, али се под катакомбама најчешће подразумевају она хришћанска, из времена када су хришћани били прогоњени (до 4. века). Они су у тим својим подземним, тајним гробљима одржавали и верске обреде. Најпознатије су катакомбе у Риму, где су ходници грађени у два спрата, са мистичним проширењима у овеће просторије које су служиле као капеле. Катакомбе су обично биле осликане фрескама и натписима,

што данас представља значајно културно благо. На тлу Југославије постоје такозване катакомбе у Јајцу, али је то у ствари црква исклесана у стени, а испод цркве се налазе крипта, односно гробница. Мисли се да је ова црква грађена у доба Хрвоја Вучића, почетком 15. века.

КОЈЕ СКИЈЕ

Занима ме које смучке да купим за неуређене терене, где их могу набавити и какви везови иду на такве смучке?

Стева Стефановић,
Сурдулица

Лист „Здрво“, у броју од 26. децембра 1977. године, препоручује за терене о којима говориш смучке **ЕЛАН SR** и **ЕЛАН TL 705**. Обе врсте дасака можеш купити у свакој већој продавници спортске опреме. При куповини везова не треба штедети, али је необично важно да се тачно монтирају. У нашим продавницама могу се наћи разне марке везова: „саломон“, „маркер“, „тироли“... Сви су добри.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

решење
загонетке:

НА РЕДУ ЈЕ ОСМИ

Убица је Александра. Она није грешком ушла у Жедијеву собу, јер нико никад не куца на врата своје собе као што је она урадила кад је куцала на његовим вратима.

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

_____ Ком

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изази ускоро

НАРУЧУЈЕМ

_____ Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ *

из математике физике и хемије
за основце, средњошколце и студенте
налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

